104E JAARGANG — NO.: 261 ZATERDAG 12 NOVEMBER 1988

AMIGOE

VANDAAG

* Pancho Da Costa Gomez agent van 'Curaçao' p.2
* Winkeliers Otrobanda verontrust over verpaupering p.3
* Kas Broeder Pius p.5
* Afscheid van Capricorne p.7
* Yarazagaray: Haast maken met waterfabriek p.11
* Bosman en Koeman zeggen af voor Oranje p.13

PANCHO DA COSTA GOMEZ ...agent...

Prekè

Ze moeten Otrobanda ook Punda noemen!

GISSINGEN ROND JAARLIJKS BEDRAG TWEEHONDERD MILJOEN

Lachmon: 'Nederland draagt bijzondere verantwoordelijkheid'

Geen overeenstemming aanpak problemen van oost-Suriname

PARAMARIBO — De delegatie van de Tweede Kamer heeft vrijdag haar bezoek aan Suriname officieel afgesloten, zonder dat overeenstemming is bereikt over de aanpak van de problemen in oost-Suriname. Na afloop van een drie uur durend gesprek tussen de Kamerleden en de drie leiders van de front- regering zei assemblee- voorzitter Jaggernath Lachmon dat beide partijen elkaar "ergens moeten vinden".

De Nederlandse Kamerleden wilden vrijdag na het gesprek met de front- leiders geen reactie geven. Uit de woorden van Lachmon bleek dat de afvaardiging van het Nederlandse parlement niet de toezegging heeft gedaan dat vanaf eind mei 1989 jaarlijks een bedrag van 200 miljoen gulden op de begroting van ontwikkelings- samenwerking ook parlementaire goedkeuring zal krijgen.

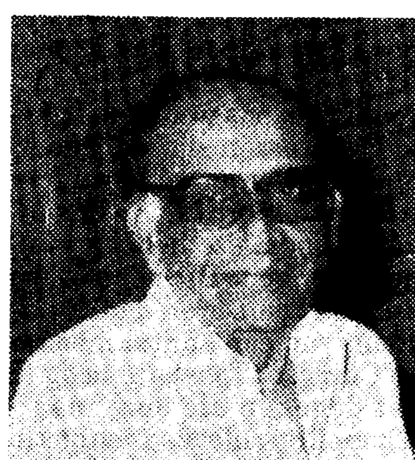
"Dat hoefde ook niet te worden toegezegd", verklaarde Lachmon. Suriname zou reeds met de Nederlandse ministers Van den Broek (buitenlandse zaken) en Bukman (ontwikkelings- samenwerking) deze kwestie afdoende hebben geregeld. Vice-president en premier Henck Arron sloot zich hierbij aan. Volgens hem markeerde het bezoek aan Suriname van de twee bewindslieden "de definitieve voortzetting" van het ontwikkelings- verdrag.

ONTWRICHT

In zijn rede tijdens een informele afsluitings- bijeenkomst in de nationale assemblee liet voorzitter Lachmon vrijdagavond blijken dat Nederland een "bijzondere verantwoordelijkheid" draagt voor de toekomstige ontwikkelingen in Suriname. Wil Suriname "de totaal ontwrichte economische basis" versterken en de "democratische staatsorde" stabiliseren, dan is volgens Lachmon Nederlandse hulp daarvoor onontbeerlijk. De assemblee- voorzitter waarschuwde in dit verband voor het gevaar van "sociale erupties", die de democratie in Suriname "ernstig in gevaar kunnen brengen".

In de opvatting van Suriname is de ontwikkelings- band reeds geheel hersteld. Een kwestie die deze week door de Kamerleden zeer vaak aan de orde is gesteld, het vredesproces voor Oost-Suriname, is volgens Arron tijdens het bezoek van Bukman niet als "voorwaarde" voor het volledig hervatten van de verdragsrelatie aan de orde geweest.

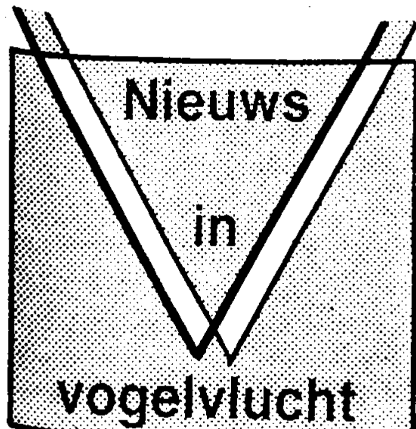
In de Tweede Kamer echter meent met name de PvdA dat, conform de tekst van het verdrag uit 1975, de hulp aan "alle" Surinaamse bevolkingsgroepen ten goede dient te komen. Hard werken aan een oplossing voor de problemen in Oost-Suriname beschouwen de socialisten dan ook wel degelijk als een voorwaarde om goedkeuring te geven aan de jaarlijkse 200 miljoen. De VVD heeft deze week via het delegatielid Weisglas eveneens duidelijk gemaakt dat het vredesproces in het oosten volgend jaar "een flink eind" op weg dient te zijn.

LACHMON

De voorzitter van de Nederlandse delegatie, de CDA'er De Boer, wees in zijn rede tijdens de informele assemblee- bijeenkomst op de "manmoedige" wijze waarop Suriname poogt te geraken uit een "diep dal van gebrek aan vrede, veiligheid en welvaart". De delegatie- leider maakte nogmaals duidelijk dat Nederland de jonge democratie in Suriname van alle kanten wenst te ondersteunen.

Daarnaast zei De Boer dat het een "misvatting" zou zijn te denken dat Nederland steeds de gevende partij is en Suriname de ontvangende. De CDA'er refereerde aan de vele duizenden Surinamers die in Nederland wonen. Volgens hem bevorderen zei de "medemenselijkheid en de levensvreugde" van de Nederlandse samenleving, iets dat de "wat grijze Calvinisten" aan de Noordzee soms missen.

Nieuws in vogelvlucht

AMSTERDAM — De neerwaartse druk op de dollarkoers is vrijdag verder toegenomen. Op de wisselmarkt in Amsterdam lag de koers bij het slot van de handel op 1,9590 gulden, 2,5 cent minder dan de slotkoers van 1,9840 gulden op donderdag. De Nederlandse banken verlaagden hun advieskoersen met nog eens twee cent tot 2,03 gulden bij verkoop van dollars en 1,91 gulden bij aankoop.

Sinds George Bush dinsdag de Amerikaanse presidents- verkiezingen won is de dollarkoers met ruim vijf cent gedaald tot het laagste niveau sinds half juni. Valuta- handelaren schrijven dit vooral toe aan de onzekerheid over de maatregelen de nieuwe president denkt te nemen om de enorme tekorten op de begroting en de handelsbalans van de Verenigde Staten aan te pakken.

Ook het pond sterling leed vrijdag koersverlies. Bij het slot van de handel in Amsterdam lag de koers op 3,5505 gulden, ruim een cent minder dan de slotkoers van 3,5615 gulden op donderdag. De goudprijs ging iets omhoog. Op de markt in Zurich werd een slotprijs genoteerd van 420,70 dollar per ounce (31,1 gram) tegen 420 dollar op donderdag.

*****

MOSKOU — De Sovjetunie heeft zaterdag een ondergrondse kernproef gehouden op het proefterrein bij Semipalatinsk in Kazachstan. Dit heeft het officiele Sovjetnieuws- agentschap TASS gemeld. Volgens TASS ging het om een proef voor militaire doeleinden. De lading had een kracht van minder dan 20 kiloton.

*****

ROME — Naar schatting 400.000 mensen hebben in Rome gedemonstreerd voor een rechtvaardiger belasting- stelsel in Italië. Met ruim 2.000 bussen, speciale treinen en zelfs twee schepen waren mensen uit het hele land naar Rome gereisd om aan de "mars de eerlijken" mee te doen.

*****

MANILA — De leider van het grootste Filipijnse opstandelingen- leger, het communistische nieuwe volksleger (NPA), is zaterdag ontsnapt uit een legerkamp in Manila, waar hij sinds zeven maanden vastzat. Dit hebben militaire zegslieden verklaard.

*****

HALIFAX — Alle 27 opvarenden van de donderdag bij zwaar weer in de Atlantische Oceaan vergane olietanker Odyssey zijn vrijwel zeker verdronken. Een functionaris van de kustwacht in het Canadese Halifax zei vrijdag dat de zeelieden vermoedelijk zijn gedood toen hun brandende schip explodeerde.

*****

HO CHI MINH-STAD — Tussen de vijfhonderd en duizend boeren uit de Cuu Long-Delta hebben in Ho Chi Minh-stad, het vroegere Saigon, betoogd voor herverdeling van de grond en tegen de corruptie onder partij- functionarissen. Dit hebben ooggetuigen zaterdag gemeld.

Het Vietnamese partijblad "Nhan Dan" maakte zaterdag melding van de betogingen van boeren die zich tekort gedaan voelen door de overheid. Volgens het blad heeft de partijtop in Hanoi twee hoge functionarissen afgevaardigd naar Ho Chi Minh-stad om de situatie te onderzoeken.

*****

MOSKOU — De twee Sovjet-kosmonauten aan boord van het ruimtestation MIR hebben zaterdag het record voor het verblijf in de ruimte van 326 dagen gebroken. Dit heeft het officiele Sovjetnieuws- agentschap TASS gemeld.

Volgens TASS verkeren de twee kosmonauten, Vladimir Titov en Moesa Manarov, in uitstekende gezondheid, al zijn er "wat kleine veranderingen in de spieren en het gewicht".

*****

NEW YORK — De koersen op de effectenbeurs van New York zijn vrijdag fors gedaald. De Dow Jones-index van dertig industriële fondsen ging omlaag met 47,65 punten tot 2067,04 punten. De omzet was bescheiden, mede vanwege "veterans day". Er werden ruim 136 miljoen aandelen verhandeld waarbij slechts 290 fondsen hoger sloten en 1.237 lager. De institutionele beleggers hielden zich geheel afzijdig. Over de gehele week heeft de Dow Jones-index 78,76 punten verloren.

*****

Tijdelijk bestand verzet El Salvador

MEXICO-STAD — Het linkse verzet in El Salvador zal komende week een vijfdaags bestand in acht nemen. Dit met het oog op de vergadering in El Salvador van de ministers van buitenlandse zaken van de organisatie van Amerikaanse staten (OAS).

Vanaf zondag tot vrijdag zal het bevrijdingsfront Farbundo Marti (FMLN) de wapens laten rusten. Dat verklaarde FMLN-commandant Joaquin Villalobos op een persconferentie in Mexico-Stad. Hij riep alle Amerikaanse landen op zich in te zetten voor beëindiging van het schenden van mensenrechten in El Salvador. Voor de OAS-vergadering wordt onder anderen de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken George Shultz in de Salvadoriaanse hoofdstad verwacht.

We are the Future!....

** In de Krèsh Dede Pikiña is dit tafereel dagelijks te bewonderen...er wordt hard gewerkt aan de toekomst van de kinderen en aan die van Curaçao... (foto: Ken Wong, Amigoe).*

Nu ook fel protest Joegoslavië

Zeven dorpen Roemenië al met grond gelijk gemaakt

BUDAPEST — In Roemenië zijn de afgelopen tijd al zeven dorpen van de kaart weggevaagd in het kader van een plan van de regering de verschillen tussen stad en platteland te verminderen. Dit heeft de Hongaarse partijleider, Karoly Grosz, gezegd in een interview dat donderdag is gepubliceerd.

Op de vraag of de Roemeense autoriteiten de voltrekking van hun plan hebben stopgezet, antwoordde Grosz dat de uitvoering van het plan "afgezien van een aantal dorpen", nog niet is begonnen. "Het is slechts bekend gemaakt", zei hij.

De Roemeense regering heeft aangekondigd de komende jaren duizenden dorpen met de grond gelijk te maken en de bevolking daarvan over te brengen naar nieuwe Agro-industriële centra. De autoriteiten willen door deze 'systematisering', zoals zij het projekt noemen, grond vrijmaken voor landbouw en de verschillen tussen stad en platteland verminderen.

Tegen deze plannen zijn veel protesten gekomen uit het buitenland, waarbij met name Hongarije fel van leer trok, omdat het vreest dat de systematisering vooral ten koste gaat van de Hongaarse minderheid in Roemenië die voornamelijk op het platteland woont.

Maar donderdag protesteerde ook Joegoslavië zeer heftig tegen het Roemeense voornemen. De partijkrant 'Borba' schreef dat door het plan "niet alleen de cultuur, maar ook het bestaan" van de naar schatting 60.000 Serviërs in Roemenië wordt bedreigd. "De bulldozers zullen alle huizen, kerken en graven wegvagen", aldus de krant. Zij voegde daaraan toe dat de Roemeense autoriteiten er bovendien voor zullen zorgen dat de Serviërs in hun nieuwe flatwoningen "van alle kanten worden omringd door Roemenen".

Ondanks een oproep van vooral de orthodoxe kerk en de massabeweging 'Socialistische Alliantie' het op te nemen voor de Servische minderheid in Roemenië, was Joegoslavië tot nu toe vrij terughoudend met het uiten van kritiek op zijn bevriende buur. Volgens de twee organisaties mogen de Serviërs in Roemenië onder meer hun taal niet langer spreken", zelfs niet in de kerk."

Minister Binnenlandse Zaken:

Regering van Chili wil dialoog met oppositie

SANTIAGO — De Chileense minister van binnenlandse zaken heeft vrijdag gezegd dat de regering openstaat voor een dialoog met de oppositie.

In een toespraak op de televisie zei minister Carlos Caceres dat de door de militairen opgestelde grondwet van Chili "nog verbeterd" kan worden.

"De regering staat open voor het aanhoren en bespreken van verschillende standpunten, zolang het bestaande rechtssysteem maar wordt gerespecteerd", aldus de minister die drie weken geleden door generaal Augusto Pinochet benoemd werd om de leiding te geven aan de overgang naar democratie.

"De autoriteiten zullen geen voorstellen aanvaarden afkomstig van groeperingen die geweld bepleiten of gebruiken. De standpunten van de oppositie, die het regime er jarenlang van beschuldigd heeft dat het niets deed aan het naderbij brengen van democratie, weerspreken elkaar thans meer dan ooit. Het land wacht op consequente stellingnames en niet op woorden, opdat de minderheden die geweld gebruiken en de vrede bedreigen, kunnen worden geïsoleerd.

Nu hij een nederlaag heeft geleden in het plebeciet van 5 oktober jongstleden moet Pinochet op 11 maart 1990 zijn macht overdragen aan een gekozen regering, conform de grondwet van 1980. De eerste vrije verkiezingen sinds pinochet in 1973 de macht greep zijn vastgesteld voor 14 december 1989. Minister Caceres sloot een verkorting van de overgangs- periode uit.

Toenemende arbeidsonrust in Brazilië

SAO PAULO — De arbeidsonrust in Brazilië heeft zich vrijdag uitgebreid na het bloedig optreden van het leger tegen de stakers in de staalfabriek Volta Redonda in de deelstaat Rio de Janeiro, waarbij donderdag drie mensen om het leven kwamen. Vrijdag legden tienduizenden arbeiders in de olie-industrie het werk neer om hun looneisen kracht bij te zetten.

Volgens een woordvoerder van het staats-olie- bedrijf Petrobas is tussen de 70 en 80 procent van de 61.000 werknemers in staking gegaan. Hij vertelde dat er onderhandelingen worden gevoerd tussen de directie en de stakers, maar dat alle 11 raffinaderijen van de maatschappij stil komen te liggen als er niet snel een accoord wordt bereikt.

Funtionarissen in VS:

Bush wil geen lagere koers van de dollar

NEW YORK — Bush wil geen lagere koers van de dollar, aldus de Amerikaanse onderminister van financiën George Gould en de Amerikaanse minister van handel, William Verity. Beide functionarissen brachten deze boodschap kennelijk met de bedoeling de sterk gedaalde dollarkoers iets omhoog te praten.

"Ik moet beklemtonen dat we in ons beleid geen belang hebben bij een lagere dollarkoers", aldus Gould. Zijn collega Verity is niet ontevreden met de huidige koers van de dollar. Hij noemde het koersniveau van de Amerikaanse munteenheid realistische en gunstig voor alle partners in de G-7, het overleg van de zeven grootste industrielanden.

De dollar is nu op het niveau dat overeenkomt met de afspraak die afgelopen juni in Toronto is gemaakt, aldus de minister. Verity zei verder ervan overtuigd te zijn dat Bush de verkleining van het Amerikaanse begrotings- tekort in zijn beleid topprioriteit zal geven.

ONRUSTIG

Een uitspraak van Martin Feldstein, de vroegere voorzitter van de presidentiële economische adviesraad en momenteel adviseur van George Bush, maakte de markt deze week nog eens extra onrustig. Feldstein zei woensdag dat de dollar in de komende drie jaar twintig procent in koers omlaag moet, willen de VS hun handelstekort kunnen wegwerken.

Ook andere economen verwachten dat de economische problemen alleen met ingrijpende maatregelen op te lossen zijn. Zo is C. Freg Bergsten van het instituut voor internationale economen in Washington van mening dat het Amerikaanse handelstekort onder de huidige omstandigheden niet veel zal verminderen.

PREMIER DOOPT M.V. E.W.L-CURAÇAO

Voor stukgoederen en containers

Rederij opent rechtstreekse dienst vanuit Rotterdamse haven

WILLEMSTAD — Gisteravond heeft minister- president mevrouw Maria Liberia-Peters in aanwezigheid van vele genodigden en belangstellenden de voormalige 'Sunny Christina' omgedoopt in m.v. E.W.L.-Curaçao. Het schip is eigendom van Europe West India Line (EWL), een Rotterdamse rederij. De E.W.L.-Curaçao zal rechtstreeks uit Rotterdam stukgoederen en allerlei typen containers transporteren. Als agent op Curaçao zal Gomez Shipping N.V. optreden.

De vertegenwoordiger van EWL, directeur Jan Willem Peek, verklaarde tijdens de plechtigheid dat de Rotterdamse rederij het belang van het openen van een rechtstreekse dienst uit Europa naar Curaçao heeft ingezien. "Er worden veel goederen tussen beide gebieden getransporteerd. Een rechtsstreeke dienst bestond tot nu toe niet. Wel zijn er andere lijnen zoals Nedlloyd, maar die varen niet rechtstreeks vanuit Nederland. Uit het vrachtvervoer is gebleken dat daar wel behoefte aan bestaat. Vandaar dat wij met deze dienst begonnen zijn, aldus directeur Peek die speciaal belast is met marketing en sales.

E.W.L.-CURAÇAO

Waarom de naam E.W.L.-Curaçao? "Een beetje nostalgie komt daar wel bij kijken. We zijn er namelijk trots op dat we naar dit eiland gaan varen, dat als belangrijk speerpunt voor onze transportlijnen gaat dienen. Daarom hebben hebben we het schip, de Sunny Christina, herdoopt in m.v. E.W.L.-Curaçao. Het schip is vijf jaar oud en verwacht wordt dat de rederij in de toekomst met een groter tonnage zal gaan varen".

"Het schip vaart momenteel onder Cyprische vlag, maar wij zijn doende om dat te gaan veranderen. Op Curaçao is men bezig de wetgeving met betrekking tot schepen te herzien en misschien komt het nog wel eens zo ver dat we onder Curaçaose vlag zullen gaan varen. Inmiddels zijn al twee schepen omgedoopt: E.W.L.-Curacao en E.W.L.-Paramaribo voor onze Surinamedienst. In de toekomst zullen nog twee soortgelijke schepen: de E.W.L.-Aruba en de E.W.L.-Trinidad, aan onze prille vloot worden toegevoegd", zo sprak de directeur.

De reder zei verder dat de E.W.L.-Curaçao niet over de halve wereld zal rondvaren. "Dit 4,5 duizend ton wegende schip doet maar een paar havens aan: Hamburg, Philistal, Antwerpen, Rotterdam waar gelaad wordt, Curaçao, Aruba, Trinidad, waar opnieuw gelaad wordt en dan rechtstreeks naar huis terug. We vervoeren stukgoed en alle typen containers. In de toekomst zal ook transport van rifa- containers, dit zijn koel- en vriesladingen, plaatsvinden. Elke drie weken zal de E.W.L.-Curaçao de haven van Willemstad aandoen". De maatschappij Nedlloyd doet met haar schepen momenteel elke tien dagen de haven van Willemstad aan.

Directeur Peek vervolgt: "Toen ik in februari 1987 in opdracht van de raad van bestuur Curaçao bezocht voor de noodzakelijke marketing, kreeg ik het gevoel: daar is er weer een die het proberen wil. Na een week van ellenlange gesprekken met ondermeer Pancho da Costa Gomez van Gomez Shipping n.v. nam de overtuiging dat een vaste lijndienst op Curaçao levensvatbaar moest zijn, steeds vastere vormen aan. Zeker een lijndienst op basis van breakbulkmogelijkheden met alle soorten van containervervoer met Rotterdam als laatste laadhaven, dan rechtstreeks naar Curaçao met Willemstad als eerste loshaven".

"Toen wij in mei '87 ons eerste bootje lieten varen, was het geen vetpot. Ook zonder improvisatie was het niet eenvoudig om ons woord na te komen. Intussen zijn wi anderhalf jaar verder en wij zijn er trots op stabiliteit in ons afvaartschema te hebben kunnen brengen. Dit hebben wij kunnen realiseren dankzij de steun van een aantal mensen op Curaçao. Tenslotte hoop ik dat degenen die onze maatschappij nog niet kennen ons in de toekomst de kans willen geven te participeren in hun ladingpakket", aldus directeur Peek.

NAAM

Pancho da Costa Gomez van Gomez Shipping n.v. legde uit waarom het belangrijk voor Curaçao is dat een schip naar haar genoemd wordt. "Een naam is uitermate veelzegend. Op deze wijze wordt de naam van ons eiland over havens in de hele wereld verspreid. Juist nu de overheid ons eiland als toeristische bestemming wil promoveren, is het van belang dat onze naam, niet alleen in grote havensteden als Rotterdam, Hambuпg en Antwerpen, maar overal in Europa weerklinkt".

"Verder zal deze rederij de handelaren vele diensten kunnen bewijzen. Na Europa zal het schip direct Curaçao aandoen, wat een zeer snel transport van goederen inhoudt", aldus Da Costa Gomez die tenslotte de lage transportprijzen van deze lijndienst benadrukte. "Ze zijn lager dan die van de overige maatschappijen wat in deze moeilijke financiële tijden zeker een pluspunt is".

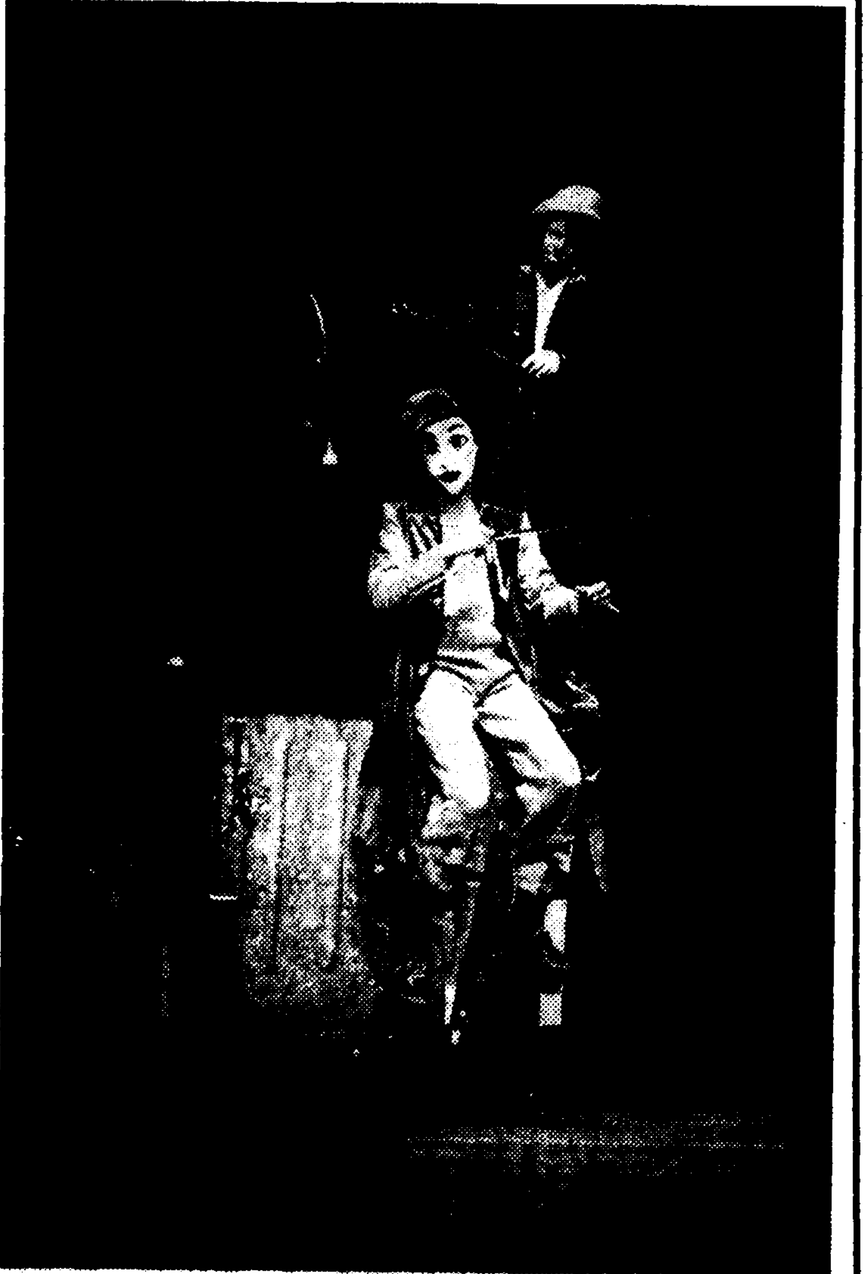
WILLEMSTAD — Gisteren heeft premier M. Liberia-Peters een schip van de rederij Europe West India Line omgedoopt in E.W.L-Curaçao. Het schip zal goederen transporteren tussen Europa en Curaçao, Aruba en Trinidad vice versa. Als agent op Curaçao treedt Gomez Shipping n.v. op.

Op de ene foto ziet men premier Liberia met haar zoon en rechts van haar Pancho da Costa Gomez. Achter de premier is directeur Jan Willem Peek van Europe West India Line te zien.

Op de andere foto is te zien hoe de fles champagne na een aantal mislukte pogingen van de kant van de premier, onder het toeziend oog van een aantal bemanningsleden tegen de boeg van het schip stuk slaat.

Optreden van Arno Huibers

'Ik ben een clown van de glimlach'

WILLEMSTAD — "Ik ben geen clown van de schaterlach maar een clown van de glimlach", dat zegt de bekende Nederlandse mime-kunstenaar en clown Arno Huibers die op dinsdag 15 november tijdens een éénmalige voorstelling in Centro Pro Arte te zien is. Het Cultuur Centrum Curaçao (CCC) organiseert dit evenement.

Als docent drama verdiepte Arno Huibers zich in clownerie. Hij werkte als clown in het grote Nederlandse circus Holiday, in het Franse driepiste- circus Bouglione en in het Italiaanse theater- circus programma 'il circo una festa'.

Muziek, subtiele humor en muzikaliteit, maken van Arno Huibers de poetische clown. Dit onderscheidt hem van het traditionele clownsbeeld. De verfijningen in zijn clownerie werkte Arno Huibers verder uit in eigen theaterproducties vanaf 1981. Hij kreeg hiervoor steeds lovende kritieken.

De kaarten voor de voorstelling op dinsdag 15 november kosten vijf gulden en zijn verkrijgbaar bij de bekende boekhandels en aan de kassa van Centro Pro Arte.

Arno Huibers, die ti dens zijn bezoek aan Curaçao wordt vergezeld door zijn medewerker/ technicus Rob Welsing, zal ook optredens verzorgen voor het Mgr Verriet Instituut en verschillende lokale scholen. Zijn komst werd mede mogelijk gemaakt door financiele steun van Sticusa.

Cursus muzikale vorming voor leerkrachten

WILLEMSTAD — Op 15 november begint een nieuwe cursus 'muziekale formatie' voor leerkrachten. De cursus wordt gegeven door Sedukal op speciaal verzoek van veel leerkrachten die moeite hebben met de invulling van muzieklessen op school.

De cursus duurt twintig weken. Iedere dinsdag komt de groep bijeen van kwart over acht tot kwart voor tien 's avonds in de huishoudschool Ancila Domini aan de Nijlweg. Men kan zich aanstaande dinsdag, 15 november, inschrijven vanaf acht uur bij de Muziekacademie op het nummer 73510.

Saljuco brengt nieuwe plaat uit

WILLEMSTAD — De groep Salsa Juliet & Company (Saljuco) heeft een nieuwe langspeelplaat uitgebracht. Op deze LP staat zeer gevarieerde muziek, onder andere salsa, tumba, merengue, kadans, bolero en simadan. De plaat is verkrijgbaar bij alle discobars op het eiland.

Op 30 november is de groep Saljuco te zien in het programma 'Leu fo'i kas' met het nummer 'Makaku'.

Alex Reinders in lezing aan UNA:

Studentenvonnis deelt dreun uit aan Nederlandse wetgever

WILLEMSTAD — Gisteravond heeft mr drs Alex Reinders aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen voor de Antilliaanse Juristenvereniging een lezing over toetsing van de wet aan het Statuut gehouden. De jurist was van mening dat toetsing aan het Statuut aanvechtbaar is en geen stand dient te houden. Hij verwachtte dan ook dat vanwege de vergaande en onwenselijke consequenties voor het systeem van het Nederlandse en Antilliaanse staatsrecht, de Nederlandse Hoge Raad dit vonnis binnen afzienbare tijd zal vernietigen.

Voor de lezing van de voormalige rector-magnificus van de universiteit was het publiek bestaande uit meerendeels juristen in zeer ruime mate opgekomen. Onderwerp was de kwestie of wetten of landsverordeningen getoetst moeten worden aan het Statuut van het Koninkrijk. Deze kwestie is zeer actueel geworden sinds een op 11 augustus van dit jaar door president Wijnholt van de Haagse Rechtbank in een kort geding gewezen vonnis, in een zaak die door de Studentenvakbond was aangespannen. Rechter Wijnholt stelde de studenten in het gelijk die op grond van artikel 43 van het Statuut de geldigheid van de met terugwerkende kracht in werking getreden Harmonisatiewet van de Nederlandse Onderwijsminister aanvochten.

JOAN

"De uitspraak van president Wijnholt is", zo sprak Reinders, "met orkaankracht Joan door juridisch Nederland en de Nederlandse Antillen gegaan, waarbij de fundamenten van het rechtssysteem trilden. Enerzijds, lettend op de inhoudelijke problematiek van studenten die verwachtingen mochten ontlenen aan het verleden en wier studietijd via de Harmonisatiewet bekort zou worden, achtte hij het vonnis dat een terechte en zeer gevoelige tik gaf op de vingers van de Nederlandse wetgever. Het was geen schot vóór de boeg, maar frontaal in de boeg", aldus kwalificeerde Reinders het vonnis.

- SPRONGCASSATIE

Anderzijds meende hij dat het vonnis, gelet op de overwegingen ten aanzien van toetsing aan het Statuut zeer aanvechtbaar is en geen stand dient te houden. "Niet alleen ondergraaft het vonnis volkomende fundamenten van het bestaande staatsrechtelijke systeem, maar daarnaast is het gebaseerd op een onacceptabele uitleg van een aantal bepalingen van het Statuut. Met name een verkeerde uitleg van artikel 43, waarin aan de landen van het Koninkrijk een waarborgtaak voor de rechtszekerheid wordt opgedragen", zo meende de lector staats- en bestuursrecht. Hij sprak de verwachting uit dat het vonnis, waartegen het zeer ongebruikelijke middel van sprongcassatie is ingesteld, binnen afzienbare tijd door de Hoge Raad vernietigd zal worden.

Hij hekelde verder het in de Nederlandse Antillen nog veel meer dan in Nederland voorkomende verschijnsel van wetgeving die met terugwerkende kracht wordt ingevoerd. In dat opzicht prees hij Wijnholts uitspraak die daar zeer nadrukkelijk de kwade kanten van aangaf. "Wetgeving die met terugwerkende kracht wordt ingevoerd dient steeds met de grootste mogelijke scepsis tegemoet worden getreden. Al te gauw komt anders de rechtszekerheid waar de burgers staat op kunnen maken in het gedrang", aldus Reinders tijdens zijn lezing 'Toetsing aan het Statuut, het recente studentenvonnis van de president van de Haagse rechtbank getoetst en geplaatst'.

DREUN

Reinders kwam tot de slotsom dat het Studentenvonnis een hoogst belangwekkend vonnis is, dat een gevoelige dreun naar de Nederlandse wetgever uitdeelt, maar dat anderzijds te hopen en te verwachten is, dat dit vonnis zo snel en zo effectief mogelijk door de Hoge Raad gecasseerd wordt. "Dit vanwege de er aan ten grondslag liggende, ontoereikende overwegingen en de vergaande, onwenselijke, consequenties voor het systeem van het Nederlandse en Antilliaanse staatsrecht.

Information Technology Center voor adviezen op hoog niveau

WILLEMSTAD — Tijdens een kleine ceremonie gisteren, werd het kantoor van het 'Information Technology Center' aan de Snipweg 56 geopend. De opening werd verricht door premier Maria Liberia- Peters. Dit informatie- centrum is voorgekomen uit de Akademia di Komputer.

De Akademia di Komputer werd in mei 1982 opgericht en specialiseert zich in het geven van opleidingen en cursussen. In de loop der tijden is de academie zich gaan begeven op het terrein van het verlenen van diensten op het gebied van automatisering.

INTERESSE

Gezien de enorme interesse hiervoor, werd besloten deze activiteiten onder te brengen in een aparte organisatie waarna het 'Information Technology Center' werd opgericht in juni van dit jaar. Het centrum biedt een scala van diensten aan, waaronder automatiserings- advies, informatie- planning, ontwikkeling van informatie- systemen, project- management, interim management en training & opleiding.

De nieuwe organisatie legt nadruk op kwaliteit en continuiteit. Om kwaliteit te kunnen garanderen, werkt het centrum voor specialistische opdrachten samen met grote internationale organisaties. Bijvoorbeeld de specialistische opleiding om het gebied van personal computers, wordt verzorgd in samenwerking met de University of Miami.

Het centrum heeft acht employees in dienst, het ligt in de bedoeling om dit personeelsbestand verder uit te breiden.

HIGH-TECH

De initiatiefnemers van het Information Technology Center hebben een centrale rol gespeeld bij het op gang brengen van activiteiten op het gebied van de high- tech industrie voor Curaçao. In 1986 is een onderzoek uitgevoerd door Braxton Associates waarbij verschillende mogelijkheden van de high- tech werden geanalyseerd. In dezelfde periode is het High Technology Institute opgericht met als doelstelling het coordineren van de ontwikkeling van de high-tech sector op Curaçao.

Eén van de doelstellingen van het Information Technology Center is om in 1989, samen met het High Technology Institute, de werkzaamheden te hervatten om te komen tot een high-tech sector op Curaçao.

HERNIEUWD OTROBANDA IS ENORME TOERISTISCHE ATTRACTIE

Overheid moet ingrijpen

Winkeliers Otrobanda vrezen voor verdere verpaupering

WILLEMSTAD — De winkeliers uit Otrobanda zijn hoogst ongerust over de verdere verpaupering van dit stadsdeel waar toch veel historische gebouwen staan. De overheid is al meerdere malen benaderd en de 'Sociedat di Komershantenan di Otrobanda' wil nu de gedeputeerde van Toerisme om een gesprek vragen.

De winkeliers vragen niet zomaar om geld. Ze willen actie: de overheidsdiensten moeten ervoor zorgen dat de infrastructuur in Otrobanda goed is en eigenaren van historische panden, moeten gedwongen worden deze gebouwen te onderhouden. Daartoe dient de wet te worden veranderd.

Dat brachten enkele bestuursleden van de vereniging van winkeliers uit Otrobanda gistermiddag tijdens een persconferentie naar voren.

Zoals bekend heeft de overheid alle winkeliers in de binnenstad gevraagd zich aan te sluiten bij de nieuwe organisatie 'Downtown Management Organisation' zodat de communicatie beter kan worden. Deze organisatie kan pas rekenen op subsidie, indien ook de winkeliers uit Otrobanda zijn aangesloten.

De Otrobanda- winkeliers stellen evenwel voorwaarden aan hun lidmaatschap. "Wij willen het recht behouden om zelf ook met de overheid te praten. Onze problemen zijn heel anders dan die van de winkeliers in Punda. Die zijn al veel verder in hun ontwikkeling. Wij kampen evenwel met structurele problemen die niet opgelost kunnen worden met het organiseren van feesten in de binnenstad zoals de DMO voornamelijk doet", aldus bestuurslid mevrouw Boon- Daflaar gistermiddag.

Zij wees erop dat uit het businessplan van de DMO blijkt dat Otrobanda op de tweede plaats komt. Daarin wordt gesteld dat de prioriteit aan Punda wordt gegeven, omdat dit stadsdeel de grootste potentie heeft. De winkeliers in Otrobanda kampen ook niet met een gebrek aan klanten: dit stadsdeel is altijd populair gebleven voor de arbeidersklasse.

VERPAUPERING

Het grootste probleem van dit stadsdeel is de verpaupering die overal toeslaat. "Zeker gezien de pogingen die worden ondernomen om Curaçao toeristisch aantrekkelijk te maken, zou de overheid meer aandacht moeten schenken aan onze problemen. Onze historische panden zijn uniek in het Caribisch gebied. Wat hier staat te vervallen, wordt door Aruba en Sint Maarten nagemaakt om toeristen te trekken. Indien Otrobanda in de oude glorie zou herrijzen, zou dit een paradijs zijn voor de toeristen die steeds meer vragen om cultuur", aldus mevrouw Boon- Daflaar.

Otrobanda wil dan ook wel lid worden van de DMO, maar onder speciale voorwaarden. Ook voor wat betreft de verplichte contributie voor de winkeliers. Er moet, volgens de vereniging in Otrobanda, rekening gehouden worden met hetgeen de winkeliers kunnen missen. Niet iedereen kan het zich financieel veroorloven om het volle pond te betalen. Een tweede eis is dat de vereniging van winkeliers uit Otrobanda mag blijven bestaan en erkend blijft door de overheid.

Op die manier kan de vereniging, samen met de organisatie 'Plataforma Otrobanda' die zich ook inzet voor de restauratie en herleving van dit stadsdeel, blijven strijden, aldus de bestuursleden. Zij maakten gisteren melding van het feit dat er veel eigenaren van vervallen panden, deze gebouwen hebben gekocht uit investerings- oogpunt. Ze maken zich evenwel niet druk over de staat waarin het pand verkeert. De overheid zou de wet zodanig moeten aanpassen, dat de eigenaren hun bezit kwijtraken indien ze dit niet onderhouden. Voor eigenaren die wel willen investeren, maar dit financieel niet kunnen, zouden er vormen van belasting- vrijstelling moeten worden geintroduceerd, indien zij grote investeringen doen voor de restauratie van een gebouw.

Een ander probleem is dat van krakers. Veel gebouwen zijn gekraakt en de krakers kunnen er niet uitgezet worden. Daardoor kunnen de eigenaren geen onderhoud verrichten of er zelf gaan wonen, aldus de bestuursleden.

WILLEMSTAD — In het kader van het veertig jarig jubileum van Ennia Caribe, gaf dit bedrijf onlangs een aanzienlijke donatie aan Fundashon Kas Popular.

Directeur Felipe Croes van Ennia Caribe verklaarde tijdens de overhandiging van de cheque dat er geen activiteiten naar buiten zijn georganiseerd om het jubileum te vieren. Men heeft het gehouden bij een enkel sportevenement met het personeel. Toch wilde de directie de oorspronkelijk beschikbaar gestelde fondsen voor een specifiek doel gebruiken. Daar werd het fonds voor Daklozen uitgekozen, dat door de FKP is opgericht. Croes sprak de hoop uit dat meerdere bedrijven dit voorbeeld zullen volgen omdat de woningnood op Curaçao zo groot is.

Foto: het moment van overhandiging van de cheque aan directeur Herman George van de FKP door directeur Felipe Croes van de Ennia. Rechts van Croes staat directeur Luis Santine van de Ennia.

Unesco Workshop in Kingston

Import technologie via staats agentschappen veel goedkoper

WILLEMSTAD — Vertegenwoordigers uit vijftien landen die de workshop van de Unesco in Kingston, Jamaica, van 31 oktober tot 4 november bijwoonden, vernamen dat miljoenen dollars bespaard kunnen worden, als technologie in het Caribisch gebied via staatsagentschappen en ondernemingen in de privésector geïmporteerd wordt.

Unesco organiseerde in samenwerking met UNDP de derde bijeenkomst van de Caribbean Science and Technology Information Netword (CARSTIN). Doel hiervan was manieren te bespreken om de systematische ontwikkeling van regionale wetenschap en technologie-informatie systemen en diensten te promoten, evenals ervaring uit te wisselen op het gebied van een effectief gebruik van technologische en wetenschappelijke informatie ten behoeve van de economische ontwikkeling.

Een demonstratie van een database die is ontwikkeld door Cariri (Caribisch Industrieel Research Instituut) in Trinidad en Tobago binnen het raamwerk van Carstin, werd gegeven om beschikbare strategieën aan te geven die zakenbedrijven en regeringen in staat stellen betere en kostenbeperkende beslissingen op het terrein van technologische produkten te maken. Er werd op gewezen dat regeringen en zakenfirma's in de regio jaarlijks grote sommen geld besteden aan de import van technologie en technologische diensten. De geciteerde voorbeelden toonden aan dat wegens gebrek aan essentiële technische informatie de geïmporteerde technologie in de regio in sommige gevallen niet de best beschikbare of de meest economische is geweest.

Carstin ontwerpt momenteel een activiteiten- programma om te demonstreren hoe technologische aankopen meer kosten-effectief kunnen zijn door het systematisch gebruik van kritische elementen van informatiebronnen in de regio. Op de bijeenkomst werden ook specifieke maatregelen aangegeven die individuele landen kunnen nemen om hun capaciteit voor de aankoop en het gebruik van technische informatie te verhogen. Opgemerkt werd dat de onkunde om technische en andere informatie het meest effectief te gebruiken, de belangrijkste faktor is die de ontwikkeling van vele ontwikkelingslanden belemmert.

Drs Raymond Jessurun was de vertegenwoordiger van de Nederlandse Antillen op deze bijeenkomst. Hij treedt voor de Unesco tevens als contactpersoon voor het wetenschappelijk en technologisch informatie netwerk in het Caribisch gebied op. Voor meer informatie hierover kan men bij Jessurun terecht op het departement van Onderwijs aan de Schouwburgweg 26.

Congrecur organiseert Fashion Fair in ITC

WILLEMSTAD — Van 2 tot en met 4 december organiseert Congrecur in het International Trade Center de Curaçao Fashion Fair Summer Pre-Show '89, een evenement dat in principe alleen voor kopers van kleding is bestemd, maar waarbij ook voor het gewone publiek een speciale modeshow wordt georganiseerd. Een aantal grote buitenlandse bedrijven, komen naar Curaçao om hun produkten ten toon te stellen. Daarnaast worden veel kopers verwacht uit het Caribisch Gebied en Latijns Amerika.

Het is voor het eerst dat er een dergelijk groot internationaal mode- evenement op Curaçao wordt georganiseerd en Congrecur is er dan ook trots op dit te mogen organiseren.

De show is in principe alleen bestemd voor kopers: de entree bedraagt tien dollar, en dan wordt men dagelijks tot de show toegelaten.

Elke dag worden er twee modeshows georganiseerd, zodat de kopers een beter beeld krijgen van de produkten die te koop worden aangeboden. De shows op vrijdag en zaterdag zijn om elf uur 's morgens en vier uur 's middags en op zondag om elf uur 's morgens en half drie 's middags. Entree voor deze shows is tien dollar, deze entreekaart is éénmalig geldig.

Ter afsluiting van de Fashion Fair, wordt op zondag een unieke 'Fashion Parade' georganiseerd die voor iedereen toegankelijk is. Daaraan zullen ook verschillende lokale boutique's medewerking verlenen, naast de buitenlandse ondernemers die hier hun produkten te koop aanbieden. De entree voor deze show bedraagt dertig gulden per persoon.

KAE heeft programma over zeewaterontzilting

WILLEMSTAD — Op zondag 13 november presenteert de KAE een programma over de geschiedenis van zestig jaar zeewater- ontzilting voor de drinkwaterproduktie op Curaçao. Dit programma wordt uitgezonden via TeleCuraçao.

Moonlight trip

WILLEMSTAD — De Antilliaanse Reisvereniging organiseert op verzoek van haar leden een 'Moon-light trip'. Op vrijdag 25 november is het zover. Om 20.00 uur vertrekt de Miss Ann vanuit Jan Sofat 232-a en men verwacht rond 00.30 uur terug te zijn. Inschrijven voor deze trip kan telefonisch: 77392, 75642, 615856 en ook gedurende kantooruren of dinsdagavond van 18.00-19.00 uur bij het Martinuscollege te Plaza Brion.

Spaarvereniging San Pedro

WILLEMSTAD — Spaar- en krediet- vereniging San Pedro bestaat 30 jaar. Reden dus om enkele festiviteiten te organiseren. De 'verjaardag' wordt op donderdag 17 november officieel gevierd in het verenigings- gebouw te Ascencion 7a.

Voor die dag staan onder meer (vanaf 19.00 uur) op het programma: een eucharistie viering, toespraken (Fekosan, Overheid en Vereniging) en een borrel.

Kookboekje van Sonia Garmers

WILLEMSTAD — De bekende schrijfster Sonia Garmers, die ook bekend staat om haar culinaire activiteiten, heeft onlangs haar derde kookboekje uitgegeven in samenwerking met Jac Visser.

Het boekje is getiteld 'Reseta Favorita' en is gevuld met de meest favoriete recepten van Sonia Garmers. Bon apetit!

Statenleden naar Nederland

WILLEMSTAD — Gisterochtend is een groep Antilliaanse parlementariers naar Nederland vertrokken voor een werkbezoek. De delegatie staat onder leiding van Rufus McWilliam. De overige leden zijn Cedric Eisden, Dudley Lucia, Jopie Abraham, Juan Bikker, Marcel Gumbs en Yolanda Evers- Melfor. Deze delegatieleden behoren tot de Financiele commissie van de Staten, de Onderwijs commissie en de Contact commissie.

Er zal ondermeer gesproken worden over de gevolgen van ontwikkelings- hulp voor de kleine eilanden, het solidariteitsfonds, begrotingssteun, de UNA-problematiek en de erkenning van diploma's uit de regio, met name die van apothekers en tandartsen.

De delegatie zal bovendien deelnemen aan de behandeling van de Antilliaanse begroting in de Nederlandse Tweede Kamer, hetgeen op 16, 17 en 18 november gebeurt.

Waarschuwing aan minister

VBC vreest voor gevolgen verhoging minimumlonen

WILLEMSTAD — De Vereniging Bedrijfsleven Curaçao heeft "met grote bezorgdheid" kennis genomen van de berichten in de media dat de minister van Arbeid en Sociale Zaken voornemens zou zijn de minimumlonen op te trekken. "Indien deze berichten op waarheid berusten zal dit zeer ernstige gevolgen hebben voor de economie en de werkgelegenheid", aldus de VBC in een persbericht.

De verhoging van het minimumloon zal er volgens de VBC toe leiden dat bestaande bedrijven in problemen raken. "Immers werknemers zullen hogere lonen gaan eisen vanwege het geringer verschil dat zal ontstaan tussen het loon van een onervaren werknemer die het minimumloon moet verdienen en dat van een meer ervaren werknemer. Dit uitstralings- effect zal ertoe leiden dat arbeidsplaats worden afgestoten."

DESASTREUS

Ook voor de groep van werklozen zal een verhoging van het minimumloon "desastreus" zijn, verwacht de VBC. Een verhoging zal namelijk tot gevolg hebben dat deze groep in het geheel niet meer in het arbeidsproces zal worden opgenomen.

De VBC stelt verder dat: "de wettelijk voorgeschreven minimulonen op de Antillen behoren nu reeds tot de hoogste in de regio. Verdere verhoging zal de concurrentie- positie van de Antillen (met name Curaçao) doen verslechteren. Investering, zowel lokale als buitenlandse, zullen hierdoor achterwege blijven met alle negatieve gevolgen van dien voor de verdere economische ontwikkeling en de werkgelegenheid. Verhoging van de minimumlonen zal een uiterst negatieve uitwerking hebben op geplande investeringen in de prioriteits- sector, het toerisme."

De VBC deelt de mening dat er één minimumloon moet komen voor alle sectoren. Dat zal immers duidelijkheid scheppen voor (buitenlandse) investeerders en zal de onredelijkheid van verschillende honorering voor dezelfde functies in de diverse sectoren komen te vervallen. Vanwege de slechte concurrentie- positie mag dat minimumloon evenwel niet hoger zijn dan die van categorie III.

ONTHEFFING

"Om het huidig relatief hoog welvaarts- niveau te handhaven en te continueren zullen wij harde valuta op de internationale markt moeten blijven verdienen." De VBC pleit dan ook voor ontheffing van de minimumloon- wetgeving voor nieuwe deviezen genererende activiteiten.

"Invoeren van een lager minimumloon betekent niet dat de werknemers die nu werk hebben in loon omlaag moeten. Immers deze werknemers hebben een arbeidsovereenkomst die niet eenzijdig gewijzigd kan worden. Dit lager minimumloon zal alleen van toepassing zijn voor nieuwe arbeidsplaatsen. Waar het om gaat is om meer personen aan een baan te helpen. Dit kan het effectiefst geschieden via een laag drempelminimumloon."

Tot slot pleit de VBC voor het verhogen van de huidige leeftijdsgrens voor het minimumloon van 21 naar 25 jaar. Dat zal in het voordeel zijn van de jeugdige werklozen, aldus de VBC omdat de kans op het vinden van een baan hierdoor zal worden vergroot. In het belang van de werkgelegenheid en de economie doet de VBC een beroep op de minister van Arbeid en Sociale zaken om in zijn overwegingen rekening te houden met deze punten, aldus het persbericht.

Expositie van Hatiaanse kunstwerken

WILLEMSTAD — In Galerie Bloemhof aan de Santa Rosaweg 6 wordt 16 november een expositie geopend van Hatiaanse kunst. Het gaat hier om verschillende kunst- artikelen zoals pronkstukken, schilderijen en houtsnijwerk.

De officiele opening van de expositie, die wordt georganiseerd door Denise Deshotels, is van zes tot acht uur 's avonds. Daarna is de expositie dagelijks geopend van vijf uur tot zeven uur 's avonds tot 23 november.

Galardon Vitrola

WILLEMSTAD — Op dinsdag 13 december wordt de Galardon Vitrola 1988 uitgereikt. Galardon Vitrola is een onderscheiding voor Curaçaose artiesten, zangers, musici, dansers en entertainers. Een soort 'Grammy Award' dus. De commissie die dit allemaal regelt en organiseert is Asosiashon di Musiko. Deze stichting heeft ondertussen al de juryleden benaderd en men is al overgegaan op het uitreiken van de stem- formulieren. Dit jaar worden er onderscheidingen uitgereikt in de volgende categorieën:

Populaire muziek: beste lied, beste arrangement, beste tekst; LP-hoes-ontwerp, meest verkochte LP; meest verkochte single; populairste groep, zanger, zangeres; beste couver.

Folkloristiche muziek: beste nummer, beste tambu, beste percussie- groep.

Show-optredens: beste zangeres, beste zanger, beste groep en entertainer.

Daarnaast zijn er nog onderscheidingen voor de beste Jazzgroep, dansgroep, trio, mariachi-groep en voor de beste gospel-groep, kindergroep en koor.

De jury-leden moeten vóór 20 november aanstaande hun stembiljeten hebben ingestuurd. De periode waarover Galardon Vitrola 1988 gaat is 1 november 1987 tot en met 31 oktober van dit jaar.

Op 13 december zullen de verschillende winnaars en winnaressen bekend gemaakt worden in Centro Pro Arte tijdens de Gala show van Galardon Vitrola.

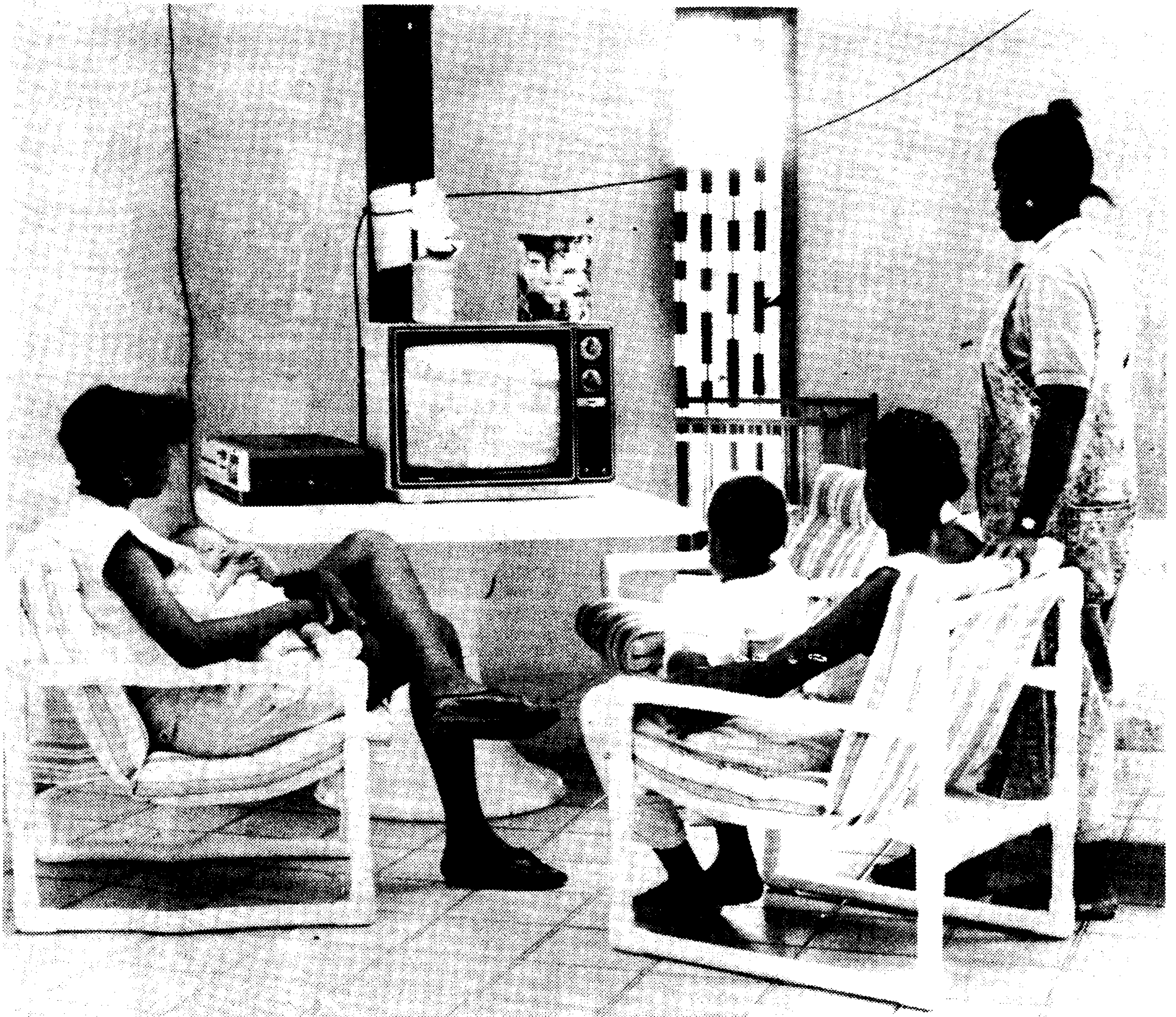
BEDRIJVEN, scholen of verenigingen vieren na tien, vijfentwintig of veertig jaren een jubileumfeest. Bij het "Kas Broeder Pius" wordt deze week het één-jarig bestaan gevierd met een samenkomst van bestuur, leiders en alle bewoners, die het afgelopen jaar voor korte of langere tijd een thuis hebben gevonden in het Kas Broeder Pius. Daar zal niet alleen feest gevierd worden, maar het is tevens een mooie gelegenheid te praten over het afgelopen jaar en plannen te maken voor de toekomst: een evaluatie dus.

Nel Casimiri ging op bezoek in Kas Broeder Pius en had een soort 'voor- evaluatie' met broeder Pius — naar wie het tehuis voor thuisloze meisjes is genoemd — en directeur Marlon Jamaloodin.

door Nel Casimiri

Tehuis voor jonge meisjes viert tevreden éénjarig bestaan:

Kas Broeder Pius: de overgang naar een ander leven

...de gemeenschappelijke ruimte...

Kas Broeder Pius staat op Muizenberg en biedt tijdelijke opvang aan thuisloze meisjes van veertien tot eenentwintig jaar. Die opvang wordt zo kort mogelijk gehouden en mag maximaal negen maanden duren. Die opvang is wel gedurende zeven dagen per week en vierentwintig uur per dag.

BASISVORMING

Tijdens dat verblijf ontvangen zij een soort basisvorming, die zij in hun verdere leven kunnen gebruiken. Die vorming bestaat uit het leren omgaan met de problemen van het gewone dagelijkse leven: hoe voer je een huishouden, hoe ga je met het beschikbare geld om, waar kan je naar toe met sociale problemen, en dergelijke. Maar de vorming richt zich ook op meer persoonlijke aspecten, zoals het meer weerbaar maken van de meisjes in moeilijke situaties en het omgaan met eigen problemen of met hun eigen, soms moeilijke karakter.

De meisjes die in Kas Broeder Pius terecht komen zijn meisjes, die om wat voor reden ook, niet meer thuis kunnen wonen. Zo zijn er bijvoorbeeld jonge meisjes die zwanger raken en dan door hun ouders het huis uit gezet worden, dat gebeurt vooral in de beginperiode als de emoties erg hoog oplopen. De ouders kunnen hun eigen teleurstelling niet verwerken. Als de baby er eenmaal is draaien ze vaak wel weer bij.

Ook zijn er verschillende incest gevallen opgenomen en meisjes die weggelopen zijn.

VERVOLGOPLOSSING

Soms komen zij uit zichzelf naar het huis toe, maar meestal worden zij door andere instanties aangemeld. Dat kan Sociale Zaken zijn, maar ook artsen, de kinder- en zedenpolitie, het ziekenhuis of de scholen nemen contact op met het huis.

In Kas Broeder Pius worden de meisjes opgevangen en er wordt gezocht naar een vervolgoplossing. Kas Broeder Pius helpt in noodsituaties en kan accuut iemand opnemen als dat nodig is, zelfs midden in de nacht. Het is ingericht voor crisisopvang. In andere tehuizen moeten de meisjes vaak een lange weg bewandelen via Sociale Zaken en andere instanties. Ook moeten zij dan eerst gekeurd worden voor zij worden opgenomen.

Wel wordt er bij opname in het Piushuis gekeken of een bepaald geval past in de groep die er al is. Zo zal men geen drugsverslaafden opnemen. Het huis kan maximaal 24 meisjes herbergen. De gemiddelde bezetting is zestien, met daarbij vier of vijf kinderen. De direkteur, Marlon Jamaloodin, verklaarde dat het maximum, op het ogenblik eigenlijk achttien is, in verband met personeelstekort.

THUISLOZENZORG

Het initiatief voor het stichten van dit tehuis ging uit van de Stichting Thuislozenzorg. Daarvan is broeder Pius voorzitter. Tijdens een gesprek op een vergadering kwam naar voren dat er niet alleen voor ouderen maar eigenlijk ook voor jongeren een opvang zou moeten zijn. Daarbij dacht men in de eerste plaats aan criminele jeugd en wel in het bijzonder aan jongens. Maar al snel bleek dat het voor meisjes harder nodig was dan voor jongens.

De Stichting besloot zich in te zetten om zo'n project van de grond te krijgen, maar het duurde nog meer dan tien jaar voor het er uiteindelijk stond. Broeder Pius vertelde over zijn problemen daarmee:

"We waren al vijf jaar bezig toen minister De Koning naar Curaçao kwam en alles op de lange baan schoof. Ik zag het niet meer zitten en ik ben naar Casseres gegaan, om te zeggen dat ik ermee zou stoppen. Die wilde daar niet van horen en sprak me weer wat moed in. Toen ben ik in contact gekomen met Herman George en ik heb hem het project laten zien. Die maakte gelijk een tekening. Maar de bouw bleek vijf ton te gaan kosten. Dat vond Herman George echter geen probleem. We hebben van Ontwikkelings- hulp een deel gekregen en de rest heeft het FKP erbij "bedacht". Binnen een jaar stond het huis er.

Toen moest het nog ingericht worden. Dat kostte ook nog een ton. Daarvoor hebben alle serviceclubs van Curaçao samen gezorgd.

Tijdens zijn vakantie in Nederland heeft broeder Pius de vloer bij elkaar gepraat, zoals hij het zelf uitdrukt: het Koningin Juliana Fonds, het Nationaal Jeugdfonds en de zomerzegels hebben daartoe een "steentje" bijgedragen. "Dat is leuk werk. Ik ben overal op bezoek geweest en zij komen ook hier kijken".

Op het terrein van het tehuis staat ook een woning die bedoeld is voor een beheerdersechtpaar. De man die zou komen werd echter ziek en kon niet komen. Er is nog een poosje gewacht, maar uiteindelijk besloot men tot een andere oplossing. Nu heeft het huis een direkteur, de heer Marlon Jamaloodin, een maatschappelijk werkster, Els van de Gein, en zes gediplomeerde groepsleidsters die een wisseldienst draaien, zodat er 24 uur per dag een leidster aanwezig is. Het bestuur is erg tevreden met deze oplossing. Alles draait goed en men wil niet meer terug naar het idee van een beheerders- echtpaar.

Broeder Pius heeft het idee van een opvang voor thuisloze jongens toch niet helemaal laten varen. Hij hoopt het alsnog van de grond te krijgen in een groot pand in de Martinsteeg in Otrobanda dat nu gerestaureerd wordt. Er zijn al gesprekken daarover gaande.

Kas Broeder Pius bestaat uit een grote, lichte gemeenschappelijke ruimte. Daar staan de eettafeltjes en de zithoeken. Ook is daar een televisie en gelegenheid om allerlei activiteiten te ontplooien.

AEROBICS

"Alles doen we hier", vertelt Marlon Jamaloodin. "We schuiven de stoelen en tafels opzij en dan hebben we een dansruimte, of een zaal voor aerobics of wat dan ook." Om die centrale ruimten heen zijn vier woonunits gebouwd van elk zes kamertjes en twee badkamers. Die ruimtes zijn niet groot, maar het geeft een goede mogelijkheid tot privacy, als de meisjes alleen willen zijn. Er staat een bed en een grote kast. Als een meisje een baby heeft, komt de wieg ook in het kamertje. Als er een wat ouder kind is, krijgt dat een eigen kamertje. De woonunits zijn met muurtjes aan het oog onttrokken zodat de gemeenschappelijke ruimte een aantrekkelijk geheel blijft.

Er is ook nog een klein spreekkamertje voor als de maatschappelijk werkster of iemand anders een privegesprek wenst en dat kamertje wordt ook gebruikt door schoolgaande meisjes die zich moeten voorbereiden op een moeilijk proefwerk. Daar worden ze niet afgeleid door de anderen. De leidster die dienst heeft, heeft een eigen kantoortje met een bed, want ook 's nachts blijft zij voor iedereen bereikbaar.

HUISHOUDEN

In Kas Broeder Pius verzorgen de bewoonsters zelf het huishouden. Zij koken om beurten samen met de leidster. Ook het schoonmaken en de was doen zij zelf. Voor de grote was, zoals de lakens is er een wasmachine en een droogautomaat, maar de eigen was doen zij op de hand met tobbe en wasbord. Zij leren op deze manier een huishouden te voeren, zoals zij het binnenkort zelf ook zullen doen. Dure wasautomaten zullen zij zich, zeker in het begin, nog niet aan kunnen schaffen. Tijdens mijn bezoek zijn een paar meisjes de was aan het vouwen. In een box ligt een baby te slapen en in een kinderstoel zit een kleine jongen tevreden te eten.

De bewoonsters van het Kas Broeder Pius zijn daar maar tijdelijk. Het is een overgang naar een ander leven. Dat kan zijn terug naar huis, als de problemen tussen dochter en ouders opgelost kunnen worden, maar vaak is het ook het begin van zelfstandig gaan wonen. Het is echter heel moeilijk om voor hen aan woonruimte te komen. De wachttijd voor een eigen huis bij het FKP, is vier of vijf jaar.

Marlon Jamaloodin vertelt, dat dat ook de grootste problemen geeft: "De jongste kinderen kunnen we wel in een pleeggezin plaatsen. Ook zijn er meisjes als inwonende hulp of oppas bij gezinnen terecht gekomen. Een andere mogelijkheid is Huize Pelletier of een ander huis waar meisjes een definitiever tehuis kunnen vinden. Twee van onze meisjes zijn naar Nederland vertrokken om verder te studeren. Maar het is erg moeilijk een vervolg- oplossing te vinden voor meisjes die eigenlijk een eigen woning nodig hebben."

KAMERBEWONING

Daarom werkt hij samen met het bestuur aan een ander idee: "We denken aan een systeem van begeleidende kamerbewoning. Als de stichting twee of drie van dit soort woningen in beheer zou hebben, zouden we

(Vervolg op pagina 8)

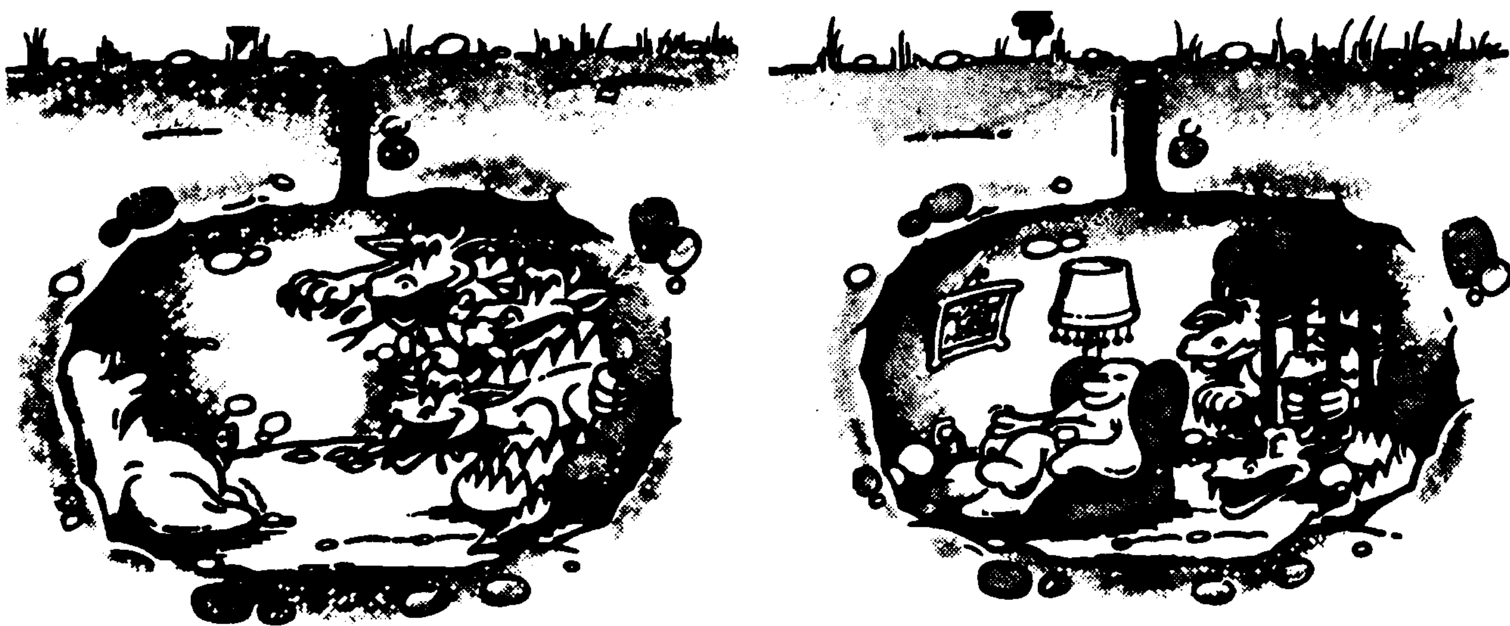
...Marlon Jamaloodin en broeder Pius...

...aan het koken...

Veel beestjes uit het laboratorium leggen in natuur het loodje

Vreemdelingen in de grond

Erfelijk veranderde beestjes, die hun zwakkere natuurlijke broertjes en zusjes verdringen en de macht over het milieu veroveren: brrrr!

Veel mensen liggen misschien wakker van dit spookbeeld. Maar de omgekeerde situatie staat veel dichter bij de werkelijkheid. Voorlopig moeten wetenschappelijk onderzoekers nog zien, hoe ze erfelijk veranderde beestjes in het open veld kunnen laten overleven. Ze sterven namelijk bij bosjes.

Zijn ze zo zwak?

"Ik geloof het niet", zegt dr. J.A. van Veen, hoofd van de afdeling bodembiologie van het ITAL in Wageningen. "De inbreng van één gen in zo'n organisme hoeft nauwelijks een last te zijn".

Volgens hem heeft de kleine kans op overleving te maken met het feit, dat al het microscopisch gekrioel eigen stekkies heeft in de grond. "Organismen die je terugstopt komen op plaatsen waar ze niet horen. Het zijn vreemdelingen, ook al zijn het bodembacteriën. Vergelijk het met een Nederlander die je ergens in de tropen dumpt. Probeer daar eens een jaar zonder iets te overleven".

Het ITAL is het voormalige instituut voor de Toepassing van Atoomenergie in de Landbouw, dat zich tegenwoordig richt op de genetische manipulatie van planten en micro- organismen ten behoeve van de landbouw.

Drie jaar geleden stopte het instituut voor het eerst erfelijk veranderde bodembacteriën in een proefveldje — overigens na overleg met de Commissie ad hoc Recombinant DNA, die toezicht houdt op het gebruik van dit soort technieken in ons land. Negentig procent van de bodembacteriën ging direct dood. Nog steeds is de overleving van die beestjes het grootste probleem.

Wat cijfers: in één gram grond kunnen één tot tien miljard bacteriën zitten, verdeeld in duizenden soorten. Per gram krijgen ze gezelschap van tien miljoen erfelijk veranderde exemplaren van een veel voorkomende bodembacterie. De kunstbeestjes maken dus hooguit een procent uit van de totale bacteriebevolking. Soms daalt hun aantal in een paar weken van tien miljoen naar honderdduizend, soms vinden de onderzoekers helemaal niets meer terug.

...een bacterie die wordt teruggezet in de bodem, staat als vreemdeling en indringer bloot aan allerlei gevaren, zoals van bacterie- etende protozoën.

Maar wanneer onderzoekers de bodem geschikt maken voor overleving, gaat de bacterie zich er thuis voelen...

"Hoeveel je er in de grond moet stoppen, en vooral: hoeveel er moeten overleven, hangt af van wat je er mee wilt," zegt Van Veen.

Het verhaal is overigens niet uit zodra de veranderde micro-organismen in de bodem het loodje hebben gelegd. De beestjes mogen dan doodgaan, hun erfelijk materiaal niet. Dat kan in bacteriën of in andere organismen in de bodem terechtkomen.

"Die kans is reëel", weet Van Veen; "dat hebben we in het laboratorium aangetoond". De technieken zijn zo verfijnd, dat tegenwoordig één gen in misschien wel een kilo grond is terug te vinden. Maar wat die genen — de dragers van erfelijke eigenschappen — in andere organismen precies doen, weet men niet. Dat is een van de vragen die de onderzoekers via proeven in het laboratorium, en mogelijkerwijs in het open veld, willen beantwoorden.

De ITAL- onderzoekers staan eigenlijk voor een dubbele opgave. Hoe kunnen de beestjes waaraan is gesleuteld overleven? En als dat beter lukt, hoe zijn ze dan in toom te houden?

Van Veen: "Ik geloof niet dat we bang hoeven te zijn dat erfelijk veranderde micro-organismen het ecosysteem overnemen. Maar heb je ze eenmaal op grote schaal in de natuur verspreid, dan heb je ze niet meer in de hand. Ze simpelweg uit de grond trekken, zoals bij een aardappelplant kan, gaat niet. Je zult een bepaalde mate van risico moeten aanvaarden".

Dat risico is te verkleinen door bijvoorbeeld zelfmoordgenen in de beestjes te monteren. Men kan ze afhankelijk maken van seizoensinvloeden. Zodra planten doodgaan, of de temperatuur onder een bepaald minimum daalt, gaan de micro- organismen ook dood.

...Dr. J.A. van Veen bij de fytotron ESPAS (experimental Soil Plant Atmosphere System) van het ITAL. In het bijzondere apparaat kan men allerlei wisselende klimaat- omstandigheden nabootsen. Nu wordt de fytotron gebruikt voor het zure regen- en koolzuuronderzoek, en binnenkort ook voor de wisselwerking tussen planten, bodem en erfelijk veranderde micro organismen...

...drie jaar geleden stopten onderzoekers van het ITAL voor het eerst kunstmatig veranderde bacteriën in de grond...

Deze zelfmoordgenen zijn beschikbaar om getest te worden.

FANTASTISCH

De maatschappij moet de risico's afwegen tegen het economisch gebruik, vindt Van Veen. De mogelijkheden van erfelijk veranderde micro- organismen zijn volgens hem fantastisch. Sommige soorten kunnen bodem- verontreinigende stoffen in de grond afbreken, andere zorgen voor een betere stikstofbinding aan plantewortels en dus voor een betere groei van de plant, weer andere kunnen helpen bij de bestrijding van ziekten en plagen. Bij aardappelziekten bijvoorbeeld kan men bacteriën op de plant laten nestelen die schadelijke schimmels in hun activiteit remmen.

Het ITAL zoekt bacteriesoorten uit die zich goed in grassen handhaven. Hierin probeert men genen te monteren die stoffen produceren met een dodelijk effect op emelten: veelvratige larven van de langpootmug. "Tot voor kort werd daar parathion tegen gebruikt. Is dat uit oogpunt van het milieu wenselijker dan de risico's van het gebruik van veranderde micro- organismen?" vraagt Van Veen zich af.

Volgens hem is het zinvol om de mogelijke risico's van erfelijk veranderde micro- organismen in te schatten vóórdat men ze op grote schaal gaat gebruiken. "Alleen hoeft het publiek zich op dit moment nog niet druk te maken, omdat de toepassing nog minimaal is. Maar in het onderzoek moeten we nu goede procedures ontwikkelen en kennis verzamelen, om verantwoorde schattingen van de risico's te kunnen maken".

AMSTERDAM — In het casino van Amsterdam is binnen 24 uur twee keer een jackpot van ruim 200.000 gulden uitgekeerd. Dit heeft de directie van het casino maandagavond meegedeeld.

Een 47-jarige Nederlander die onbekend wil blijven, viel zondagavond de eer te beurt uit een speelautomaat 200.071 gulden te zien rollen. Met een beginbedrag van 25 gulden had de man binnen tien minuten zijn buit binnen. Maandagavond gebeurde hetzelfde bij een buitenlandse casinogast: één van de eenarmige bandieten gaf toen zijn jackpot van 227.004,13 gulden prijs.

De gelukkige winnaars werden in de VIP-ruimte van het casino feestelijk onthaald op champagne.

Het recordbedrag dat het Amsterdamse casino anderhalf jaar geleden uitbetaalde, bedroeg 570.00 gulden.

Verrassende balpen

NEURENBERG — en pen heb je altijd wel op zak, moet de Zwitser Remo Wey hebben gedacht, maar waar laat e in het [illegible] AIDS- campagne de condooms? Hij presenteerde op de uitvindersbeurs IENA 88 in Neurenberg zijn nieuwste uitvinding: een balpen met twee van deze voorbehoedsmiddelen erin.

Knutselaardappels nog niet het veld op

Het ITAL in Wageningen moet zijn veldproeven met genetisch veranderde aardappelrassen tot volgend jaar uitstellen.

De procedure rond de verlening van een hinderwetvergunning door de gemeente Wageningen speelt het onderzoeks- instituut parten. "Het spijt ons wel, maar we waren zelf een beetje laat", zegt ITAL-directeur mevrouw dr. L. van Vloten-Doting. Het onderzoek in laboratoria en kassen kan wel gewoon doorgaan.

Een half jaar geleden diende het instituut een aanvraag in voor het uitvoeren van veldproeven met aardappelplanten — Bintjes en désirées — die via technieken van genetische manipulatie extra erfelijke eigenschappen hebben gekregen. De eigenschappen komen uit een plantevirus, een bacterie en een schimmel.

Bij een deel van de planten zorgen extra genen ervoor, dat ze het jasje (manteleiwit) van het tabaksratelvirus aanmaken. Zou het echte virus de plant binnendringen, dan heeft de plant z'n afweertroepen al klaar liggen. In dit onderdeel werkt het ITAL samen met biochemici van de Leidse universiteit.

Daarnaast kan het Wageningse instituut beschikken over planten van het Belgische biotechnologie- bedrijf Plant Genetics Systems in Gent. Deze planten kunnen tegen het onkruidbestrijdingsmiddel Basta. Vergeleken met andere middelen is het milieuvriendelijk. Basta wordt weinig gebruikt en breekt snel in de bodem af.

Andere proefplanten kunnen dankzij extra genen tegen een antibioticum, en produceren een enzym dat normaal niet in planten voorkomt. Ze maken het de onderzoekers mogelijk om de overdracht van de erfelijke eigenschappen nauwkeurig te volgen. De aardappel zelf heeft er niets aan.

BEZWAREN

Het ITAL wil de veldproef doen om de groei en de opbrengst van de veranderde Bintjes en désirées te vergelijken met hun 'natuurlijke' soortgenoten. Daarnaast wil men proeven doen om de risico's van dit gemanipuleer beter te kunnen vaststellen.

De Commissie ad hoc Recombinant DNA gaf haar toestemming, maar de aanvraag voor een hinderwetvergunning van de gemeente Wageningen stuitte op bezwaren van bezorgde boerenverenigingen en milieugroeperingen.

Volgens de bezwaarmakers heeft het ITAL te weinig proeven in het laboratorium en de kas gedaan om de risico's van eventuele verspreiding van de extra ingebouwde eigenschappen in de vrije natuur na te gaan.

"We kunnen in de kas niet alle risico's testen", zegt dr. W.J. Siekema, een van de leiders van het onderzoek. "Bovendien kun je experimenten in de kas niet zomaar vertalen naar de vrije natuur. In de kas bloeien de aardappelplanten slecht bijvoorbeeld".

Volgens ITAL-directeur Van Vloten denken wetenschappers en publiek verschillend over het begrip zekerheid. "Wij kunnen nagenoeg zeker zijn van de veiligheid van een experiment, maar nooit helemaal. Het publiek denkt dan: o, zij weten het ook niet".

Bij het kruisen van planten weet je minder wat er uit komt. Mevrouw Van Vloten: "Het kruisen van twee planten met een enorme hoeveelheid genetische informatie levert veel meer onvoorstelbare variatie op dan wanneer je één kenmerk toevoegt. Daarnaast hoor je wel: de beestjes die van zo'n genetisch veranderde plant eten, zijn 'm nooit eerder tegengekomen. Maar een plant die uit Noord-Amerika is geïmporteerd, zijn ze ook nooit tegengekomen. We doen dus dingen waarmee al ervaring is opgedaan".

Toch is het niet helemaal uitgesloten dat het gen dat de aardappelplanten resistent maakt tegen het bestrijdingsmiddel, terecht zou kunnen komen in wilde planten, zoals de verwante zwarte nachtschade.

BEGRIP

Om dit te vermijden, gaat men de bloemen uit de planten halen, zodat ze geen stuifmeel produceren — voor het Bintje eigenlijk een overbodige maatregel, aangezien de plant steriel is. Na de oogst vernietigt het ITAL alle planteresten, en behandelt men de grond met een bestrijdings- middel. De geoogste knollen gaan een speciale ruimte in.

Ook voor de toekomst is het belangrijk om te weten, of genetisch materiaal uit de aardappel over kan gaan op wilde flora. Want je kunt later niet uit hele velden de bloemen gaan lopen plukken. Daarom zijn op het ITAL aparte proeven opgezet om na te gaan, of zo'n uitwisseling wel of niet mogelijk is.

"Heel veel vooorzorgsmaatregelen voor die ene promille onzekerheid", aldus directeur Van Vloten. Zij heeft overigens begrip voor de regels die in Nederland voor dergelijke experimenten gelden. Ook al brengen die met zich mee, dat voor elke proef een stel tijdrovende aanvragen de vergunningenmolen in moet.

"Ze hebben me wel eens gevraagd: waarom doe je die veldproeven niet in België, waar het gemakkelijker is? Wel, ik vind regels terecht. Daarvoor moet je niet de grens overgaan".

In Nederland is de eerste proef met genetisch veranderde aardappelplanten overigens al aan de gang. In Dronnten heeft het plantenbiotechnologie- bedrijf Mogen International Bintjes gepoot met ingebouwde resistentie tegen een berucht aardappelvirus. Dit bedrijf was met zijn aanvraag iets eerder dan het ITAL.

Tachtig procent van de Nederlandse aardappelteelt bestaat uit Bintjes. Het ras is heel gevoelig voor virussen, zodat boeren veelvuldig de gifspuit hanteren.

Jose Maria Capricorne gaat naar Nederland:

'Curaçao is voor mij heel goed geweest'

EIND DEZE MAAND verhuist Jose Maria Capricorne naar Nederland. Als afscheid heeft Gallery 86 een expositie georganiseerd van zijn meest recente werk. Morgen 13 november wordt die expositie geopend door de gouverneur van de Nederlandse Antillen dr R.A. Romer.

De werken van deze expositie vormen samen een serie, zoals Capricorne zijn meeste werk in serie maakt. Deze serie is een afsluiting van zijn werk rond De Onwillige Bruiloftsgasten, werk waarvan hij de kern vorig jaar in Gallery 86 tentoongesteld heeft. Deze afsluiting krijgt als titel mee: De Laatste Ontmoeting.

Een 'laatste ontmoeting' had Nel Casimiri ook (voorlopig) met Jose Capricorne bij hem thuis terwijl zijn werk, klaar voor de expositie, tegen de muren gegroepeerd stond, zacht glanzend in het avondlicht. Ze sprak met de schilder over zijn werk, de periode dat hij op Curaçao heeft gewoond en de beslissing om naar Nederland te gaan.

door Nel Casimiri

Naast enkele olieverf- schilderijen, ook rond het thema van De Onwillige Bruiloftsgasten, is deze nieuwe serie schilderijen weer gemaakt in een mengeling van technieken. Capricorne heeft de basis geschilderd, volgens het oude principe van nat op nat schilderen, een techniek die al in de fresco's werd toegepast. Daarnaast heeft hij erbij getekend en meer geschilderd. De eenheid van deze serie met de onwillige bruiloftsgasten valt meteen op doordat linofiguurtjes in het werk gebruikt zijn. Hoofden, armen, benen, handen en voeten zijn gelijk aan de figuurtjes van de vorige serie.

ONTMOETING

Toch is deze serie anders en niet alleen wat de techniek betreft. Capricorne heeft gekozen voor een ontmoeting, een laatste ontmoeting, tussen twee mensen. In alle schilderijen komen deze zelfde twee mensen terug. Ook de kleuren verschillen. Vielen vorig jaar het rood en het geel, de vrolijkheid, op, nu is die vrolijkheid, uitbundigheid zelfs, vaak in goud gevat of met goud overdekt. Het lijkt of Capricorne, nu hij afscheid neemt van het

'een laatste ontmoeting'

Caribisch gebied, het licht, maar ook de glitter van de Cariben, nog eens benadrukt heeft. Zijn afscheidswerk is meer Caribisch dan ooit.

Jose Maria Capricorne werd geboren op Curacao en groeide op in het stadsdeel Otrobanda. Vanaf zijn veertiende jaar werkte hij op een aardewerkfabriek als schilder. "Je kunt zeggen dat ik toen schilderde, als wat ze n·· de primitieven noemen."

Toen de aardewerk- fabriek dicht ging en er hier geen werk voor hem was, vertrok hij naar Brazilië. Daar leerde hij met goud werken en figuratief tekenen in een atelier even buiten Rio de Janeiro. Daar hield hij ook zijn eerste expositie. Van Brazilië ging hij naar Nederland en daar voltooide hij zijn opleiding aan de tekenschool en aan de Grafische school in de Dontelstraat in Amsterdam.

TE VLUG

"Het is jammer dat men zich hier al zo vlug als kunstenaar beschouwd. Wij hebben de hele anatomie van de mens moeten leren, alle botten, spieren en mechaniek. Zo leerde je mensfiguren tekenen. Daarnaast hebben we uitgebreid buiten getekend, ook dieren. We kregen kleurenleer, papier- en materiaalkennis en we leerden allerlei grafische methoden, zoals lithodruk, etsen en ook fotografie. Je moest ruimtelijk leren denken om te kunnen ontwerpen. Dat vormt je ook voor je latere werk".

Na de grafische school heeft Capricorne gewerkt bij de drukker Augustin en Schoonman in Amsterdam, als ontwerper. Later bij Vaz en Diaz voor de buitenlandse reclame. Daar kreeg hij ook een reclame- opleiding over de psychologie van kleur en vorm. Wat voor invloed hebben kleur en vorm op mensen.

Terwijl hij jarenlang werkte als ontwerper, volgde hij een stedebouwkundige opleiding en een hogere opleiding voor ambtenaren bij de Rijks- planologische dienst, waar hij terecht kwam na zijn praktijkstage voor stedebouwkunde in Amersfoort. Daarna kwam hij terecht bij Beleidszaken voor stad en landschapsvorming.

"De problemen die Curacao kent op sociaal en economisch gebied zijn groei- problemen, die ontstaan omdat de bevolking aan het uitdijen is. Er moet gepland worden: hoeveel kinderen geboren, hoeveel sterfgevallen, hoeveel huizen en scholen zullen er over hoeveel jaar nodig zijn. Het is milieu- problematiek. Dat is planologie en stedebouw. Ik heb geleerd met een matrix- systeem onderzoek te werken."

In 1968 kwam Capricorne terug naar Curacao. Hi is zeer bewust teruggekomen. Het lag nooit in zijn bedoeling zo lang weg te blijven van Curacao.

Ik heb vaak gesolliciteerd, maar men had geen werk voor mij op Curacao. Tot het me op een gegeven moment niet meer kon schelen. Ik heb de boel ingepakt en ben gewoon naar Curacao gegaan. Ik heb nooit een beurs gehad, maar ik ben er wel van uitgegaan, dat wat je geleerd hebt, je in eigen land moet over brengen. Daarom heb ik er ook zo voor gevochten de Akademia di Arte te laten draaien.

Het culturele aspect, de schilder en beeldhouwkunst,

'Museumprijs: een internationale erkenning'

de plastische kunst dus, is heel erg verwaarloosd op Curacao. Cultuur staat niet op zichzelf, het moet onderbouwd zijn door kennis en continuiteit."

Op die uitspraak komt Jose Capricorne in het gesprek nog verschillende keren terug. Hij blijft erop hameren. Capricorne was nu op Curacao maar had nog geen baan. Omdat hij een reclame- opleiding had gevolgd, stapte hij naar de Amigoe en vroeg of hij daar kon werken. Zo heeft hij een tijdje op de advertentie-afdeling van de Amigoe gewerkt. Daarna solliciteerde hij bij de DOW, op de afdeling Planologie. De DROV bestond nog niet. Men wist nog niet goed wat stedebouw- planning inhield, maar het idee was wel gegroeid. Er werden al verkavelings- plannen gemaakt. Ingenieur Rooimans, waar Capricorne in Nederland bij gewerkt had, kwam naar Curacao voor de afdeling Bouwkunde. Na een gesprek met hem kwam Capricorne op Planologie terecht, later bij de lange termijn planning. Dat is uitgegroeid tot het tegenwoordige DROV.

AKADEMIA DI ARTE

In 1968 vlak na zijn aankomst op Curacao begonnen ook de gesprekken over de Akademia di Arte. "Ayubi was pas van de Haagse Kunstakademie afgekomen en gaf les op het Maria Immaculata Lyceum. Hij vroeg me mee te werken om een Akademia di Arte op te zetten."

Zij spraken met de Dienst Cultuur en Volksontwikkling. De Akademie zou in mei 1969 geopend worden, maar toen ging Curacao in vlammen op. De sociale problemen waren veel te hoog opgelopen.

Ik heb nog foto's en kranten. Vanaf dat we kwamen tot aan mei 1969, heb ik alle krantenknipsels bewaard. In 1968 werden allerlei moderne wapens ingevoerd, en ook jeeps. Ik heb een heel boek gemaakt over die periode. Je ziet dat er door de sociale problemen geen tijd was voor culturele aangelegenheden. Tot 31 mei. Toen begon iedereen over een eigen identiteit te praten. Ook dr Paula praatte over de eigen identiteit van onze cultuur. We moesten ons eigen gezicht tonen, een Caribisch gezicht. Toen was de tijd rijp. We konden inspelen op uitspraken van politici. Op 2 juli 1969 werd de Akademia di Arte geopend."

Maar de dienst Onderwijs had geen geld op de begroting voor een opleiding aan de Akademie. Het viel toen onder de Dienst Sport en Cultuur.

"Dat is helaas heden nog zo. Al het geld dat ook voor cultuur bestemd was, ging naar de sport. Dat is politiek veel aantrekkelijker. Er ging ook wat naar volksdansen en dergelijke maar aan beeldhouwen, aan boetseren, aan plastische kunst wordt nooit gedacht. Ook de ambtenaren die ermee werkten, vonden het flauwekul geld te besteden aan papier en verf. Ze zien kunst als een hobby, niet als vak. Maar beeldende kunst is een ambacht."

En Capricorne komt meteen terug op zijn stokpaardje. "Er wordt op scholen ook niet genoeg aandacht gegeven aan het creatieve gedeelte. Ook niet aan de grafische vakken of andere disciplines in die richting."

Na een jaar had Ayubi er genoeg van. Hij diende zijn tijd uit op school, vertrok naar Belgi om verder te studeren en kwam terug op een andere plaats. Sindsdien is Jose Capricorne de direkteur en de stuwende kracht achter de Akademia di Arte: een taak die hij, nu hij weggaat, node overlaat aan Fifi Allee, al heeft hij alle vertrouwen in zijn opvolger.

Capricorne wil het inzicht in de eigen cultuur bevorderen.

"Als je cultuur zichtbaar wil maken, moet je op Curacao monumentaal werk plaatsen, dat verwijst naar het eigen eiland. Dat heb ik ook geprobeerd toe te passen, bijvoorbeeld in het drie- dimensoniale werk bij de school van Barber: de visvogel. De vorm is van een vis, met het blauw van de zee en het geel van de barica heel.

Zo ook de serie Bida na kolo. Dat is voor een Curaçaoenaar van groot nut. Het werk daarvoor is ontstaan als een ode bij de geboorte van mijn kinderen. Een ode ook aan de draagster van mijn kinderen: mijn vrouw. Het zijn allemaal dieren die op de Antillen voorkomen. In elk dier zit zichtbaar een vruchtbeginsel, een verwijzing naar de geboorte. Het begint met de mens, een vrouw in verwachting, daarna flora en fauna, alles met vruchtbeginsel. De mens is deel van de natuur. Die serie geeft het land weer, waar de kinderen geboren zijn en waar ook ik geboren ben. Ik heb ze op uitnodiging geexposeerd in Gallerie De Stulp, in 's-Gravenhage. Carel de Haseth woonde toen in Nederland en hij kwam de expositie bekijken. Hij raakte erdoor geinspireerd en schreef zijn gedichten naar aanleiding van mijn schilderijen. Ik kreeg een brief op Curaçao van Carel de Haseth, die ik toen nog niet kende, waarin hij mij zijn gedichten aanbood. Ik vond het fantastisch. Het zijn heel originele gedichten."

Ook hiervan heeft Capricorne alles bewaard, de originele gedichten, de vertalingen ervan in het Nederlands en de brieven erover. Het zi n documenten voor hem.

VERRIJKING

"Die dichtbundel met de fauna van Curacao op een moderne half-figuratieve manier, de gedichten in het Papiamentu, geschreven, lang voor al die verhalen over het Papiamentu verschenen, brengt literatuur en schilderkunst bij elkaar. Het is een verrijking van de kennis van de Curaçaose cultuur."

Op initiatief van mevrouw Romer werkt Maritza Coomans- Eustatia aan een heruitgave van de bundel Bida na Kolo, maar nu in kleur omdat dan de schilderingen beter uitkomen. Jose Maria Capriocorne maakte nog meer monumentaal werk dat een plaats kreeg

'het cultureel aspect is verwaarloosd'

op Curaçao. Voorbeelden zijn de flamboyant- boom in het gebouw van de Sociale Verzekeringsbank, en de bentaspeelster in het CCC in Emmastad. Voor de UNA maakte hij twee plastieken. Eerst een vlinder als symbool van de natuur, met de gedachte: wat je ook leert of studeert, je moet de natuur in ere houden. Dat plastiek is echter kapot gemaakt. Nu is het vervangen door een zwevend landschap: aarde, zee en lucht. Het heeft dezelfde symbolische waarde.

Zijn laatste opdracht betrof de nieuwe bibliotheek. Op de hoek bij het auditorium maakte hij een soort golvend relief, dat de hoek om gaat. Het is de doorsnede van een carco. Als je een carco tegen je oor houdt, hoor je geluid; dat is de associatie met het auditorium. Het moest een element zijn van het Caribisch Gebied en het moest met geluid te maken hebben. De doorsnede van de carco is geabstraheerd en geeft nu tevens geluidsgolven weer.

ERKENNING

Capricorne ontving voor zijn werk enige jaren geleden de Cola Debrotprijs en dit jaar de nieuw- ingestelde Museumprijs. Vooral met deze laatste prijs is hij erg blij, omdat de prijs een internationale erkenning inhoudt. Het jurylid dat de doorslag gaf bij het toekennen van de prijs, is de conservator van het Museum of Modern Art in New York. Die heeft het werk van verscheidene kunstenaars gezien en hem eruit gekozen als van het meest internationaal niveau.

"Nu is het geen kwestie van vriendjes- politiek geweest. Het is een erkenning van iemand die internationaal bekend is met het kunstvak. Ik wist niets van deze prijs af. Het heeft wel afgunst gewekt, maar dat is eigen aan de mensen."

Bij die Museumprijs hoort de uitgave van een boek met een overzicht van Capricorne's werk. In de inleiding verklaart de jury o.a.: Zijn werk verdient ook bijzondere aandacht in tijdscrift- artikelen en verslagen. Hij neemt zowel figuurlijke eigenschappen als abstracte elementen op in zijn schilderwerken, inclusief elementen van het surrealisme. Men vindt in zijn werk zowel figuren en cultuur- expressies van Curacao, als psychologische, relgieuze en kunsthistorische onderwerpen. De felgekleurde doeken van Capricorne bewijzen dat hij zowel met materiaal als met lijm en vorm experimenteert (....)

SERIES

In dit boek staan voorbeelden uit de verschillende series

(Vervolg op pagina 8)

Kas Broeder Pius ..

Vervolg van pag. 5...

aan groepjes van twee of drie meisjes het huishou len over kunnen dragen. Dit gebeurt dan onder leiding van het tehuis, maar een leiding op afstand, terwijl ze wachten op een eigen huis. Het is dus een soort tussen- voorziening, waarbij ze nog iets erbij leren. Maar dit zijn nog plannen. Het is nog niet geconcretiseerd. Nu moeten we gevallen terugplaatsen in hun oude omgeving, terwijl we weten dat een andere oplossing beter was geweest."

Een tehuis met meisjes die moeilijkheden hebben gehad, loopt het risico problemen te krijgen met buurtbewoners; met ouders van de meisjes of met ex vrienden. Dat valt gelukkig erg mee, vertelde Marlon Jamaloodin: "We hebben maar een paar keer last gehad van ex vrienden die langs bleven komen om te dreigen en te zeuren. We hadden veel erger verwacht.

Brocder Pius valt hem bij: "De buurt werkt ook heel erg mee. Voordat we begonnen hebben we alle buurtbewoners ingeschakeld. Wij hebben ze benaderd en uitgelegd, wat we hier gingen doen. Toen het gebouw klaar was en we wachtten op de opening, hielpen de buren mee door de tuin te onderhouden. Zij hebben ook de sleutel bewaard, om te openen en sluiten voor de nutsbedrijven, als dat nodig was. Ook bij de opening waren veel buren aanwezig. Het is goed dat dit huis in een wijk staat en niet apart van alle mensen. Er moet contact blijven. Sociale controle is belangrijk, goed en prettig."

FOLDER

Om Kas Broeder Pius bekendheid te geven in de gemeenschap van Curaçao heeft het bestuur een folder laten maken waarin de doelstelling en de werkwijze van het huis worden uiteengezet. Er wordt ook gesproken over het aanname- beleid en over de onkostenvergoeding. Op de achterzijde is een kaartje getekend zodat degenen die hulp nodig hebben, weten waar het huis ligt.

"Er komen ook wel inschrijvingen van meisjes die uiteindelijk toch niet komen", vertelt Marlon Jamaloodin. "Wij zijn een tehuis met strakke begeleiding en we verwachten ook dat iedereen daaraan meedoet. Als er nu iemand komt die allang zelfstandig heeft gewoond, of al wat ouder en volwassener is, is dit niet de goede plaats. Daarvoor zijn opvangtehuizen als Atala en Rika. Die vangen ook thuislozen op, maar zonder enige verplichting. Daar vind je een dak boven je hoofd en een bed, soms ook voeding erbij.

Wij willen naast opvang, ook vorming verzorgen. Het is voor vrouwen die al zelfstandig wonen en gewend zijn hun eigen weg te gaan, moeilijk binnen dit stramien te blijven."

VOORLICHTING

Voor de vorming maakt het huis ook gebruik van externe hulpkrachten. Er wordt voorlichting gegeven door artsen en verpleegsters over gezondheid en over hoe je met kinderen moet omgaan. Ook komt iemand praten over budgettering. Ook dramalessen en naailessen worden door externe krachten gegeven en, als het nodig is voor een schoolgaand kind, bijles. Van de bewoonsters gaat tweederde deel zelf nog naar school. Dat varieert van eenvoudig huishoudonderwijs tot mavo. Ook is er op het ogenblik een jongetje dat naar de basisschool gaat. Zijn moeder is al drieentwintig, maar als de situatie dringend is, maken ze wel eens een uitzondering wat leeftijd betreft. Dan wordt een meisje van 13 ook opgenomen, als het ernstig genoeg is. Gemiddeld zijn de meisjes echter tussen de 16 en 18 jaar oud.

De meisjes die niet meer naar school gaan, blijven niet de hele dag thuis. Ze worden geholpen bij het zoeken naar een baan en, als dat niet lukt, worden ze ingeschakeld bij vrijwilligers- werk, om zo goed mogelijk een leven in de gewone maatschappij na te bootsen.

Overdag is het dan ook erg rustig in het Piushuis. Pas tegen een uur of vier, als iedereen terug komt van school of werk, wordt het druk.

De direkteur Jamaloodin en broeder Pius kijken vergenoegd in het rond, als we nog even napraten in de gemeenschappelijke ruimte. Ze zijn trots op het mooie huis en de goedlopende organisatie, maar vooral op de meisjes, die dankzij deze opvang een nieuwe kans krijgen in het leven.

Hannie van Aken: 's werelds mooiste spierbundel wil vooral vrouw zijn

Mijn Lichaam is mijn zaak

— door Hans Jacobs —

"ALS MIJN Peet er zo uitziet komt hij bij mij het bed niet in".

Een ochtend in sportschool Physics in Tiel. Een stuk of tien vrouwen zitten in de koffiebar na te puffen van een potje fitness. De barkrukken vol met conditie. Soms overvol. Bakkie koffie en veel sigaretten met filter. Waarover praten zij?

De wand is behangen met foto's van vrouwen en mannen met spieren als kabeltouwen en borstkasten als samsonite- koffers.

"Als ik zo'n vent op het strand zie, dan denk ik dat hij een circusartiest is, iemand die met zijn spierballen jongleert. Dat doet me echt niets. Bovendien: hoe ziet hij eruit als hij vijftig is?"

Zij kan het zich voorstellen. De bladzijden vol spiervrouwen worden omgedraaid: "Zijn dat nou nog vrouwen? Ongelooflijk zelfs kleren staan ze niet meer. Straks worden al die spieren vellen en drellen".

Lapjes stof bedekken op de foto's de plekken waar iets moet zijn wat er niet meer is. "Geef mij maar mijn vetrolletjes".

Toch maken ze één uitzondering: "Hannie is nog wèl mooi, maar de rest — de bladzijden glijden voorbij — de rest is lelijk".

'Hannie, train like no tomorrow and be the best', staat op de foto van Harry. Hij is mister Amerika 1986. Zijn spieren zijn gespannen en hij kijkt als of hij al een week niet naar de wc is geweest.

Body Building en het aantrekkelijke van een kuit die even dik is als een biceps.

Haar haren zijn blond. De ogen groot. Een leuke verschijning in Tiel. Haar schouders meten 132 centimeter, de taille is 69 centimeter en haar heup meet 84. Een opvallende verschijning in Nederland.

Haar biceps, de spierballen, spannen 42,5 centimeter strak. "Mijn biceps zijn gelijk aan de omvang van mijn kuiten, mijn taille aan die van mijn bovenbeen".

Een bijzondere verschijning in de wereld.

Zo zelfs dat ze onlangs tweede werd op de wereldkampioen- schappen bodybuilding voor amateurs in Porto Rico. De eerste prijs bleef in het organiserende land. Eigenlijk had Hannie (29) gewoon eerste moeten zijn, zo vinden de kenners.

's Werelds mooiste spierbundel. Het is een kwestie van smaak zegt ze en kijkt naar haar lichaam. Ze ziet er anders uit dan op de foto's van de collega's in de tijdschriften. Bij hen is van de vrouwelijkheid alleen de lange haardos overgebleven. Geen borst, geen achterwerk: planken. Maar dan dikke eiken planken.

En ze wordt niet eens kwaad. "Klopt, dat ben ik helemaal met je eens. Ik vind de vrouwen in die bladen ook helemaal niet mooi. Sommige vrouwen gaan te ver: ze zijn zo extreem, zo droog als wij dat noemen: aders die er dik op liggen. Dat is niet goed. Je moet vrouw blijven: je moet borsten en achterwerk houden. Geen plank zijn, recht toe recht aan zonder enige golf".

Ze zoekt een voorbeeld op. Het voorbeeld heeft tussen het bovenstuk van de bikini en het broekje een wasbord. Van spieren.

Hannie: "Ik wil geen kerel worden, maar vrouw blijven". Dat is ze. Op sommige plekken meer dan andere vrouwen.

ONGELUK

Toch zag Hannie er een jaar of acht geleden heel anders uit. "Frankenstein, daar leek ik op. Ik durfde niet eens naar buiten", zegt ze nu. Tijdelijk blind en met een scheef lichaam. Het gevolg van een zwaar auto-

'Ik was net Frankenstein'

ongeluk. "We reden op de dijk en er kwam een tegenligger aan. Hij ging niet aan de kant, wij moesten uitwijken en de auto vloog tegen een betonnen paal".

Hannie was intussen al door de voorruit naar buiten geslingerd en kreeg daarna nog eens de auto op haar lichaam. Wonder boven wonder was er niets gebroken, "maar ik zag er verschrikkelijk uit. Ik was helemaal asymetrisch geworden. Scheef. Ik moest met een stok lopen". Daarvóór was ze een bekende discodanseres met name in het Arnhemse.

"Mijn arts vroeg: doe je aan sport? Ik zei ja. Ga daar mee door, zei hij. Dat is goed voor je".

Ze deed het. In het begin kon ze, wilde ze niet naar zichzelf kijken. "Echt ik was net Frankenstein. Toen voelde ik voor de eerste keer wat het moet zijn als je gehandicapt bent".

Het werd body building met het zoeken naar de symetrie in het lichaam. Links en rechts moet het gelijk zijn. Of zoveel mogelijk. Hannie kocht boekjes en ging naar een sportschool. "Ja, ik ben fanatiek. Als ik iets doe, dan wil ik het volbrengen".

Dat lukt niet, zei de omgeving. Maar na een half jaar had Hannie het voor elkaar: "Ik was Frankenstein af, ik durfde weer gewoon een winkel in".

POTENTIE

Hannie bleef bewegen, bleef werken met gewichten. "Ik ben van nature flink, zeg maar zwaar gebouwd. Op een dag kwam er iemand van een andere sportschool op bezoek en zei: Die griet moet doorgaan, ze heeft potentie. Zij kan wel wat bereiken in de sport".

Hannie kreeg er lol in, nam les, gaf les op twee van haar eigen sportscholen, trad op, werd in Amerika uitgeroepen tot de beste body-buildster van het jaar en kwam terug uit Porto Rico met de tweede prijs.

Ze is nu amateur af en wil haar brood als prof verdienen: "Mijn lichaam is voor mij mijn zaak. Daar heb ik in geïnvesteerd: geld, bloed, zweet, tranen. Je moet er goed uitzien, dat doen proftennissers ook: die lopen ook in mooie rokjes, komen ook niet als dikke hommels op het tennisveld. Zij trainen ook hun arm om hun geld er mee te verdienen. Dat doe ik ook. Gullit ziet er toch ook goed uit?"

Hannie tussen Rambo en de uitsmijters. Het imago van de bodybuilding. "De sport heeft een slechte naam gehad. Body-building, zeggen de mensen, is een sport voor domme mensen. De domme dikke man achter de maffia-baas, de uitsmijter in een nachtclub. Dat was misschien zo, maar het is anders geworden. De slechte sportclubs zijn verdwenen, de goede erkende zijn overgebleven. De mensen zijn meer met hun lichaam bezig. Doktoren, kantoormensen en noem maar op komen bij ons trainen. Het zijn niet alleen meer de domme krachten".

Op dat moment klinkt uit de nabijgelegen ruimte een enorme kreet. "Oh, dat is de huisarts die aan het trainen is. Die maakt altijd zoveel lawaai".

BIKINI

Fanatisme. Mannen kunnen bijna over niets anders praten. Vrouwen hebben er duidelijk minder last van. Zij willen in korte tijd vlak voor de zomer nog in de bikini van vorig jaar afslanken. "In het begin gaat het goed, maar na een paar weken zie je ze vaak niet meer. 'Oh, ik was ziek', zeggen ze dan als je ze tegen komt in de stad".

Hannie is anders. "Bodybuilding is een sport. Ik train er hard voor. Vanmorgen ben ik om zes uur begonnen met twee uur training. Daarna eet ik wat, train weer, eet wat, train weer". We tellen: "Een uur of acht per dag? Dat kan best kloppen. Ik moet ook wel, want als ik zucht word ik dik".

Sport en ook een kunst, zo zegt ze. "Als ik op het podium sta dan wil in winnen, dan is het een competitie. Dan ben ik zó fanatiek bezig dat ik er niet aan denk om de jury met een heupje te verleiden. Maar als ik een gastoptreden geef en beweeg op muziek, dan is het kunst, dan zijn het vloeiende bewegingen. Vergelijk het met iemand die zingt: dat is voor het oor, wat ik doe is voor de ogen".

Ze beweegt zich soepel. IJdel? "Ja, dat ben ik. Ik heb een mooi lichaam vind ik, maar ik zal geen hempjes aantrekken om mijn spieren op straat te laten zien, geen korte rokken om mijn dijen te tonen. Wel strakke jurken. Mag ik".

Op het strand duikt ze in een hoekje: "Misschien gek, maar ik hoef daar niet zo nodig mijn lichaam te tonen". Dat laat ze over aan de macho's. De spierbalartiesten.

RECLAMESPOTS

Hannie van Aken. In Amerika is ze beroemder dan in Tiel. In de VS is ze regelmatig op tv in reclamespots te zien. Een keer op een ijsbeer om een likeur aan te prijzen en in een spot voor make-up, voor ogen, het onderdeel van het lichaam dat ze niet getraind heeft. "Die ogen vonden ze blijkbaar mooi", knipoogt ze.

Onlangs heeft ze een screentest gemaakt voor een film: "Ik moest heel hard weglopen toen er een hand uit de grond kwam. Het was zo'n oerfilm". Een film uit een tijd dat vrouwen hun spieren nodig hadden voor meer dan alleen maar een stofzuiger voort te bewegen? Als ze lacht zakt haar sweatshirt van haar schouder: 42,5 centimeter spierbal valt bloot.

Hannie van Aken. Acht jaar geleden liep ze met een stok, vandaag heeft ze een lichaam waar ze van wil leven. Maar morgen: lellen en drellen?

Hannie als ze vijftig is: "Het is een kwestie van goed aftrainen, maar ik denk dat ik er dan nog steeds goed uit zie. Wel met een paar rimpeltjes, maar mag het?"

Het klinkt niet als gespierde taal.

HANNIE VAN AKEN

'Curaçao is voor mij heel goed geweest'

Vervolg van pag. 7...

schilderijen die hij maakte. Er wordt getoond hoe hij een bepaald thema uitwerkt in een hele serie net als bij Bida na Kolo. Zo maakte hij in 1974 de serie Veranderingen. In die serie zie je tekens aan de horizon staan. De horizon is veelal zichtbaar met een open ruimte erachter. Er kan van alles gebeuren. Hierin zijn ook al de ogen te vinden, die zo'n belangrijke plaats innemen in het werk van Capricorne. De serie Veranderingen maakte Capricorne na het overlijden van zijn zoontje. Een andere serie vormt Het Reizend Gezelschap en uit 1976 De Magiers. Tussen 1972 en 1978 werkte hij ook aan de serie De Aankomst. Dat is een voorloper van de serie waarmee Capricorne vorig jaar in Gallery 86 exposeerde: De Onwillige Bruiloftsgasten.

"Die bruiloftsgasten geven een magisch spel weer, symbool voor het samenspel van mensen in het Caribisch gebied met alles wat daar cultureel bijhoort. Het toont de Caribische schoonheid maar ook de agressie."

Capricorne hoopt dat het boek van de Museumprijs in het voorjaar van 1989 uitkomt. Alles ligt nu klaar bij het museum. Dat maakt nu een begroting. Capricorne neemt ook een duplicaat mee naar Nederland om te zien wat het daar gaat kosten. Dan ligt het verloop verder bij het Eilandgebied.

De serie De Onwillige Bruiloftsgasten heeft een bijbels thema. Waar vroeger veel kunstenaars hun inspiratie vonden in bijbelse thema's, komt dat tegenwoordig nog maar heel zelden voor.

BIJBEL

"Op Curaçao nooit. Ik ken geeneen Curaçaose kunstenaar die naar thema's uit de bijbel heeft geschilderd. Ik ben echter van mening dat de bijbel in feite de hele mens weergeeft op een unieke manier, het geeft alles wat de mens op zich, wat het universum inhoudt. De bijbel wordt gebruikt en misbruikt, uitgelegd op verschillende manieren. Het boek geeft een groot deel van de waarheid ten aanzien van het leven — niet van wat God is — van het leven. Misschien is dat wel God."

De nieuwe serie schilderijen die nu in Gallery 86 hangt is ook een deel van De Onvrijwillige Bruiloftsgasten.

Het is de afsluiting, getiteld de Laatste Ontmoeting. De hemel is het universum. Als je niet goed geleefd hebt, ben je niet goed voorbereid. Zoals de mens, zo sterft hij. In de sfeer waarin je leeft, zo blijf je. Als je in een sfeer van agressie leeft, blijft de geest in die sfeer doorgaan. Dat geldt ook voor een sfeer van rust bijvoorbeeld. Ook je jeugd heeft veel invloed op je. Die loopt als een rode draad door je leven. Dat hoeft niet, je kunt jezelf ombuigen, maar vaak zie je toch die invloed doorwerken."

Bij de expositie die Capricorne vorig jaar hield in Gallery 86 waren veel bezoekers teleurgesteld, omdat de schilderijen bijna allemaal al voor de opening van de expositie verkocht waren. Dit jaar zit bij de uitnodiging een briefje waarin vermeld wordt dat het werk wel geexposeerd wordt, maar niet te koop is.

VERKOCHT

"Het werk is al gekocht door verschillende mensen. Sommigen hebben een deel van de serie gekocht, anderen een enkel stuk. Op dit ogenblik is er vrij veel vraag naar mijn werk, maar ik wil niet de vergissing maken, dat ik ga produceren om geld. Dan ga je rommel maken. Je moet niet iets maken omdat je weet dat het verkoopt. Dat is niet eerlijk, dat komt niet uit het hart, dan maak je iets om materieel welzijn."

Jose Capricorne vertrekt op 28 november naar Nederland. Zijn vrouw kan niet zo goed tegen het klimaat op Curaçao. Zij heeft altijd veel last van de warmte gehad, maar ze zijn hier gebleven omdat hier Jose woonde en werkte. Nu echter hun dochter naar Nederland is vertrokken om te gaan studeren, vertrekken ze toch.

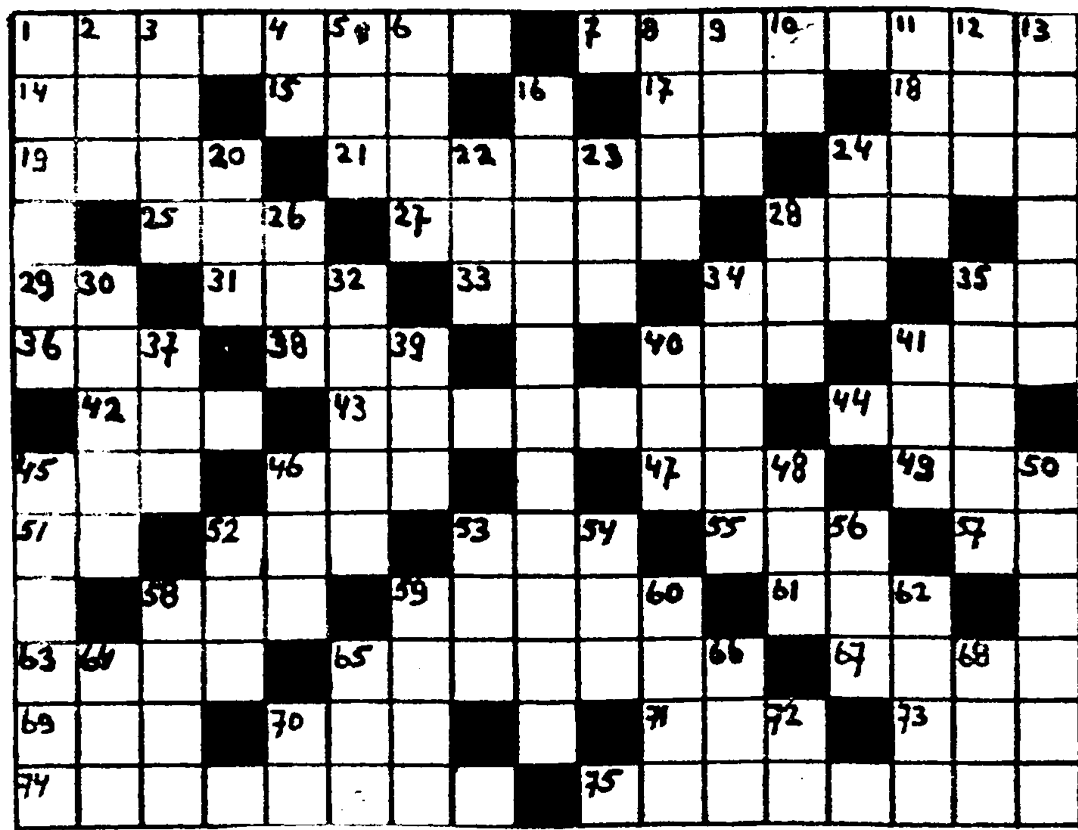
"Ik heb hier altijd met plezier gewoond. Ik ben in mi n eigen land geëerd met de Cola Debrotprijs en de Museumprijs. Ik heb alle mogelijkheden gekregen en heb er gebruik van gemaakt. Curaçao is voor mij heel goed geweest.

Ik heb maar één dochter en die is nu in Nederland. Ik heb het gevoel dat mijn taak hier voorbij is. Dat geldt voor mij persoonlijk.

Er zijn op Curaçao nog genoeg mogelijkheden, vooral als je zelfstandig bent en niet te veel op de overheden steunt, als je initiatieven wilt nemen. Er is ook nog zoveel te onderzoeken. Ik heb de laatste maanden veel nachtvlinders getekend, dat is nog onontgonnen gebied. Er zijn legio mogelijkheden om van alles te doen, zelf te zien."

Ook in Nederland gaat Capricorne weer een eigen atelier opzetten. En hij wil gaan reizen in Europa. Maar eerst moet hij hard aan het werk voor een nieuwe expositie in Sou Paolo, waarvoor hij is uitgenodigd door het museum voor moderne kunst aldaar. Het wordt een overzichts- tentoonstelling van zijn werk. Hij heeft ook plannen om in Nederland te exposeren. Hij kreeg daarvoor al een aanbod uit Rotterdam. Stilzitten zal hij dus niet. We zullen het op Curaçao alleen voorlopig met schriftelijke recensies van zijn werk moeten doen en misschien een enkele foto.

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. Communicatie- apparaat; 7. Laag in de atmosfeer; 14. Eer; 15. Woonboot; 17. Deel van het hoofd; 18. Aanwijzend voornaamwoord; 19. Verdrags- organisatie; 21. Binnenkort; 24. Soort kuip; 25. Bier; 27. In orde; 28. Aanwijzend voornaamwoord; 29. Voorzetsel; 31. Troefkaart; 33. Universiteit; 34. Mannelijk dier; 35. De dato; 36. Tennisterm; 38. Energie; 40. Zover als; 41. Mede; 42. Roofdier; 43. Gemelijk iemand; 44. Netwerk; 45. Rivier in Engeland; 46. Lidwoord; 47. Vals; 49. Hals; 51. Reeds; 52. Engelse titel; 53. Inleiding; 55. Getal; 57. Tegenover; 58. Insekt; 59. Vishaak; 61. Koeiemaag; 63. Voorganger in moskee; 65. Soort vaartuigen; 67. Krachtig; 69. Geestelijke; 70. Medicijn; 71. Voordat; 73. Rivier in Engeland; 74. Gestalte; 75. Herhaaldelijk.

VERTIKAAL: 1. Sport; 2. Tijdperk; 3. Wens; 4. Muzieknoot; 5. Vreemde munt; 6. Kleur; 8. Gebied; 9. Deel van het gezicht; 10. Nummer; 11. Gewoonterecht; 12. Houding; 13. Kwijtschelding; 16. Niet ontplofte bom; 20. Sul; 22. Mannelijk dier; 23. Dezelfde hoeveelheid als boven; 24. Geluid; 26. Durf; 28. Schat; 30. Waas; 32. Baby-kleding; 34. Gesprek voeren; 35. Schuldig; 37. Dicht; 39. Terzijner tijd; 40. Metaal; 41. Onpersoonlijk voornaamwoord; 45. Het dagvaarden; 46. Klein paard; 48. Vaas; 50. Kledingstuk; 52. Optelling; 53. Inleiding; 54. Soort steen; 56. Moed; 58. Korf; 59. Gier; 60. Gelooide huid; 62. Boodschapper; 64. Uitgeput; 65. Genever; 66. Ontkenning; 68. Kippenhok; 70. Familielid; 72. Godsdienst.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkige winnaar(es) van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

C. Ruiz,
Kamerlingh
Onnestraat 23 O'stad

De winnaar(es) kan zijn/haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe Nassaustraat 110 (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór woensdag 10 november 1988 vijf uur 's middags en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577; Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debrot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

OPLOSSING

HORIZONTAAL: 1. Verbaasd; 7. Overgaan; 14. Are; 15. Alp; 17. Eek; 18. Die; 19. Last; 21. Geboren; 24. Berk; 25. Top; 27. Toren; 28. Vijl; 29. Eb; 31. Rok; 33. Mak; 34. Mal; 35. Te; 36. Nijd; 38. Rad; 40. Vol; 41. Dan; 42. Tuk; 43. Prelaat; 44. Zak; 45. Bes; 46. Lea; 47. Ked; 49. Lek; 51. En; 52. Ban; 53. Ode; 55. Ton; 57. La; 58. Dek; 59. Model; 61. Leb; 63. Oord; 65. Bekeren; 67. Kast; 69. Ooi; 70. Pad; 71. Eed; 73. Lei; 74. Prediken; 75. Opleving.

VERTIKAAL: 1. Vallen; 2. Era; 3. Rest; 4. Aa; 5. Alg; 6. Spet; 8. Veen; 9. Een; 10. RK; 11. Adel; 12. Air; 13. Nekken; 16. Koraaladder; 20. Tor; 22. Bom; 23. Rek; 24. Bijl; 26. Por; 28. Val; 30. Bijten; 32. Kapen; 34. Motet; 35. Takel; 37. Dus; 39. Dra; 40. Vak; 41. Dal; 45. Beloop; 46. Lak; 48. Dol; 50. Kattig; 52. Bed; 53. Ook; 54. Eer; 56. Nek; 58. Drie; 59. Mede; 60. Leep; 62. Bali; 64. Oor; 65. Bak; 66. Nel; 68. Sen; 70. Pi; 72. De.

Hoffman en De Lint in film 'Rituelen'

• *Derek de Lint (links) en Thom Hoffman.*

DEREK de Lint en Thom Hoffman spelen de hoofdrollen in 'Rituelen', een nieuwe Nederlandse speelfilm waarvoor dezer dagen de opnamen zijn begonnen. De regisseur is Herbert Curiel, die eerder 'Cha cha' en 'Het jaar van de kreeft' maakte. Curiel schreef ook het scenario, waarbij hij zich baseerde op de gelijknamige roman van Cees Nooteboom.

Rituelen' gaat over de wederwaardig- heden van een rijke Amsterdammer (Derek de Lint), die na een mislukte zelfmoordpoging op 'zwarte maandag' in aanraking komt met Japanse mystiek. Thom Hoffman speelt degene die hem daarin inwijdt; Ton Lensink is diens vader.

Andere rollen worden gespeeld door onder anderen Sigried Koetse, Carol van Herwijnen en Roswitha Bergman. Producent is Matthijs van Heijningen en de cameraman is Marc Felperlaan. De film wordt het komend voorjaar door Cannon in de bioscopen gebracht.

Wim Bilo spaart Dinky Toys

'Elke dag ga ik die kamer in'

VAAK MOET je ouder zijn om dingen uit het verleden te leren waarderen. Dat merkte ook Wim Bilo. Als klein jongetje speelde hij al enthousiast met de miniatuurautootjes van Dinky Toys. Toen hij ouder werd gaf hij het speelgoed aan kleinere broertjes en neefjes. Jaren later, Bilo was inmiddels 22 jaar, bezocht hij zijn oom die een hele verzameling auto's had. Bij Bilo ging van binnen ook weer een vlammetje branden. Hij moest zijn verzameling met nul beginnen.

...Win Bilo midden in zijn Dinky Toy- verzameling...

"Eerst dacht ik dat wij de enige twee gekken waren. Later zag ik diverse aankondigingen voor ruilbeurzen en als ik daar kwam stonden er zo'n 200 tafels vol met speelgoed. Er bleek een speciale club te bestaan met ruim tweeduizend leden.

Ik spaar niet alleen autootjes, maar alles dat met het merk Dinky Toy te maken heeft. Reclamefoto's, clubboekjes en verpakkings- doosjes. Dat geeft een extra dimensie. Als ik naar mijn ouders in Limburg rijd, doe ik onderweg allerlei kleine plaatsjes aan. In sommige winkeltjes vind je op schappen achteraf nog wel eens een Dinky Toy voor de originele prijs. De fabriek is al bijna tien jaar geleden failliet gegaan. Verder struin ik alle ruilbeurzen af, ga vier keer per jaar naar Parijs en Londen en kijk naar advertenties. Ik heb inmiddels zo'n 1400 Dinky Toys bij elkaar vergaard.

Over de waarde van de autootjes bestaan veel misverstanden. De meesten denken dat elke Dinky Toy goud waard is, maar dat is niet zo. Enkele modellen zijn dertig jaar in productie geweest en daarvan zijn er miljoenen exemplaren in omloop. Maar de vooroorlogse types zijn wel zeldzaam. Men gebruikte in die tijd een andere metaalverhouding, waardoor veel autootjes metaalmoeheid vertonen en snel uit elkaar vallen.

In de jaren zeventig probeerde de fabriek met alle macht het hoofd boven water te houden. Er kwamen van die space- modellen op de markt met 'vieze wielen' die veel te snel draaien. Mijn liefde houdt daar dan ook op, al spaar ik de nieuwere auto's wel. Die staan op een apart kamertje waar ik bijna nooit kijk. In de ruimte waar de rest van de verzameling staat, ga ik minstens één keer per dag binnen.

Ik heb ook een keer de oude Londense industriewijk bezocht waar de oude Dinky Toy-fabriek staat. Het was precies zoals ik me had voorgesteld: oude, kale muren waarbij een Morris 1000 van tientallen jaren geleden niet zou misstaan. Als het een modern gebouw was geweest, zou ik ook teleurgesteld zijn geweest. Ook in Frankrijk stond een fabriek. Daar maakten ze voornamelijk Franse miniatuurauto's zoals Peugeot en Citroën. Die modellen zijn eigenlijk mooier omdat ze gedetailleerder zijn uitgevoerd. De deurtjes kunnen bijvoorbeeld vaak open. Mijn pronkstuk is ook zo'n Frans model. Een Citroën, de presidentsauto van De Gaulle, die maar een half jaar geproduceerd is. Die kostte toen al bijna vijftien gulden.

Toen Dinky Toy failliet ging is de naam wel verkocht. Maar er is nooit iets mee gedaan.

Als er nog een keer miniatuurauto's onder die naam verschijnen, zijn het voor mij geen Dinky Toys meer".

Twee Rotterdamse muziekstudenten naar Chinees festival

Spannende sprong in het duister

— door Frans Happel —

ZANGERES Ingrid Vliegenthart (22) heeft tot nu toe wel eens een schnabbeltje en ze probeert in een wat vaster circuit te geraken met een eigen kwartet. Internationale ervaring deed ze alleen op, toen ze nog echt piep was, tijdens een vaag concours in Italië en nadien als vakantiezangeres van een mediterrane club in Tunesië.

Zanger Meindert Velthuis (30) heeft ook die schnabbeltjes zo nu en dan. Ook hij is sinds kort op weg met een eigen formatie. Maar op zijn lijstje met mooie feiten staat bijna eenzaam de nominatie voor de Wessel Ilckenprijs van dit jaar. Buitenlandse ervaring heeft Meindert vrijwel niet.

Niettemin: op 17 november vertegenwoordigen Ingrid en Meindert Nederland op een groot internationaal televisie-songfestival in... de Chinese hoofdstad Peking.

Het kan merkwaardig lopen voor twee muziekstudenten. Zowel Ingrid als Meindert studeren aan het Rotterdams Conservatorium 'zang lichte muziek'. Ze zijn in het laate jaar beland van hun in totaal vijf jaar durende studie. Beiden voelen het meest voor de jazz, met daarbij popmuziek aan de zijlijn. En precies in de periode dat ze zich meer dan tevoren afvroegen hoe ze na het einde van hun studie aantrekkelijk aan de slag zouden kunnen komen, kwam er het verzoek om mee te doen aan dat Chinese festival.

ZUSTERSTEDEN

Het ging zo: Rotterdam en Sjanghai zijn zustersteden. Het festival in Peking is een competitie voor zangers en zangeressen afkomstig uit in totaal tien steden die met Chinese steden een zusterband zijn aangegaan. Op het stadhuis in Rotterdam kwam een telex binnen of de gemeente zo vriendelijk zou willen zijn twee jonge vocalisten naar Peking af te vaardigen. Die telex werd doorgespeeld naar het Rotterdams Conservatorium, waar de keuze viel op Ingrid Vliegenthart en Meindert Velthuis.

Die nu, toch al geruime tijd na het eerste van de Grote Verrassing, nog nauwelijks van hun verbazing zijn bekomen. Fantastisch, spannend en ook eng. Zo is hun emotie ongeveer samen te vatten. Tegenover het 'hoe krijg je de kans!', staat evenzeer de sprong in het duister.

Zo dachten ze aanvankelijk dat ze in Peking jazz moesten gaan zingen. Dat blijkt nu pop te zijn, omdat er in China grote belangstelling bestaat juist voor de verschijnings- vormen van westerse popmuziek. Vervolgens dachten Ingrid en Meindert een eigen repertoirekeuze te kunnen maken. Dat voornemen werd gehalveerd: één zelf gekozen stuk en één Chinees lied, werd er bericht.

Meindert zal zich straks in Peking gaan proberen te bewijzen met 'Tell me when' van Skip van Rooy "en verder dus dat Chinese liedje; iets ouderwets á la Cat Stevens, hoewel toch wel leuk". Ingrid zal 'Your love' van Nol Sicking laten horen "en iets als een Chinees kinderliedje".

Nadat eerst was bericht dat er in Peking bij een geluidsband zou moeten worden gezongen en Meindert en Ingrid zich ongelukkig voelden omdat ze hun capaciteiten dan slechts onduidelijk zouden kunnen etaleren, weten ze nu dat er op de 17de november een Chinees ensemble in voorraad is. Wat die muzikanten kunnen is dan weer een nieuwe vraag. Ze worden er allebei een beetje giechelig van.

Meindert: "We hebben de toonsoorten doorgegeven. En dan maar hopen dat die daar van dezelfde soort zijn als bij ons".

Ingrid: "Ik weet ook bij God niet wat ik aan moet trekken. Geen idee! Volgende week krijgen we hier op het conservatorium nog een les in Chinese etiquette. Om bijvoorbeeld te weten hoe het publiek daar reageert. Ik heb gehoord dat Chinezen niet applaudiseren na een optreden. Moet je wel weten, anders verlaat je niet bepaald vrolijk het podium".

...Meindert Velthuis en Ingrid Vliegenthart: "We hebben de toonsoorten doorgegeven"...

KIESKEURIG

Accountancy

AAN EEN vijftal HEAO's is de studierichting accountancy mogelijk. Deze studierichting biedt de eerste fase van de opleiding tot registeraccountant, de RA-variant. Daarnaast leidt deze studierichting ook op tot accountant- administratie- consulent, de AA-richting. Behalve in Alkmaar volgen alle studenten het eerste jaar de accountancy afdeling. Na het propadeutisch jaar kiest men dan de studierichting RA of AA.

REGISTERACCOUNTANT

Na het behalen van het HEAO-diploma zal men rekening moeten houden met een vervolgstudie van vier jaren alvorens men zich registeraccountant mag noemen.

De registeraccountant heeft als hoofdtaak het uitoefenen van controle op hetgeen door anderen is geadministreerd. Hieruit vloeit tevens de adviesfunctie van de registeraccountant voort, bijvoorbeeld op bedrijfs- economisch en fiscaal gebied.

De registeraccountant is de enige, die een "verklaring van getrouwheid" mag afgeven, wat inhoudt dat de jaarrekening een getrouw, beeld geeft van de grootte en samenstelling van het vermogen op een bepaald tijdstip en van de behaalde resultaten over de verslagperiode.

Register- accountants kunnen werkzaam zijn bij een accountants- bureau (extern accountant) of bij een grote onderneming of de overheid (intern accountant).

OPLEIDING

Bij deze studierichting ligt de nadruk op bedrijfs- economische en administratieve vakken zoals kosten en opbrengsten, financiering, waarde en winst, bedrijfs- administratie, administratieve organisatie, automatisering van de informatieverwerking en belastingrecht.

Door het behalen van het HEAO-diploma in de RA-richting, heeft men de eerste fase van de studie voor registeraccountant afgerond. Voor het verkrijgen van certificerende bevoegdheid (afgeven van verklaringen met betrekking tot jaarrekeningen etc) moet ook de tweede fase worden afgemaakt.

Dat kan gebeuren via een part-time studie bij het NIVRA (Nederlands Instituut van Register Accountants) of door een post-academische cursus bij een universiteit.

De Accountant- Administratie- Consulent, AA, heeft in hoofdzaak een administratief ondersteunende en administratief adviserende functie voor klein- en middenbedrijf. Deze dienstverlening richt zich vooral op het bijhouden van administraties, samenstellen van jaarrekeningen, verzorgen van belastingaangiften en het verstrekken van adviezen op bedrijfseconomisch en fiscaal terrein.

Zowel bij de studie RA als AA lopen de studenten een stage van drie maanden in het derde studiejaar. In het vierde studiejaar volgt men gedurende een deel van de week stage.

Diegene die meer inlichtingen wil, kan schrijven naar een van de onderstaande adressen: Hogeschool Alkmaar, Heao, Burg. Palingstraat 6, 1814 HE Alkmaar, Hogeschool West-Brabant, Heao, Postbus 90116, 4800 RA Breda.

NOG een paar weken en dan komt Sinterklaas al weer op het eiland. Daarom voor de kleintjes een zelf-lees-boekje van E. Gooiker in deze en de volgende Ñapa. De

simboe en de sint.
E. GOOIKER

wat zit er in de zak?
voor:

simboe

simboe en de sint.
ik maak een boek.
een boek voor de sint.
ik mag in de bus.
in de bus met moe.
ik mag naar de sint.
ik neem het boek mee.
het is voor de sint.

dag sint.
mijn naam is simboe.
mijn [huis] is op een
om het [huis] is de zee.
in de zee is de vis.
in de zee is de [zeester].
de [schelp] is in de zee.
de naam van het [eiland] is curaçao.
kom maar sint!
wordt vervolgd

Stompie en Knerta

WEET JE het nog? De bergmuisjes zijn bij de fjord aangekomen en zijn van plan er over heen te zwemmen. De volgende morgen waren ze allemaal heel vroeg op. Ze namen afscheid van Graaf-Jakob de Das en Lina de ekster en sprongen het water in. Behalve Kwek de kikker. Die sprong met grote sprongen langs het strand en kwam na een poosje terug met een plank. "Om mee te spelen in het water", zei hij. Stompie haalde zijn schouders op. "Wat een malligheid", dacht hij, "Maar hij moet het zelf maar weten".

Knerta vond het water eerst wel een beetje koud, maar toen ze er eenmaal door heen was, begon ze vrolijk te zingen: "Wij bergmuizen, wij zwemmen hier tesaam..." Kwek: "Bah, wat een akelig zout water!" "Spaar maar liever je krachten", bromde Kwek, "We moeten nog een heel eind zwemmen". Zonder verder nog iets te zeggen, zwommen ze allemaal ijverig verder.

Maar na een hele tijd begon Knerta toch moe te worden. Het leek wel, of het eiland nooit dichterbij kwam! Het leek wel, of Kwek het begreep. "Laten we even uitrusten", stelde hij voor. "Drijven jullie maar lekker, dan zal ik een kunstje vertonen". Hij klom op de plank, die hij al die tijd voor zich uit geduwd had en dook er met een prachtige boog vanaf.

"Dat is prachtig!" riep Bolletje, "Doe het nog eens, Kwek. Hé, waar zit je?" Ja, waar was Kwek gebleven? Hij was nergens te zien. Maar in plaats daarvan bewoog het plankje. "Heb je ooit zoiets gezien!" riep Stompie. "Het plankje zwemt!" En ineens kwam Kwek weer boven water en lachte de bergmuis es uit, omdat ze dachten, dat een plankje kon zwemmen. "Ik heb het onder water geduwd", zei hij.

En toen zwommen ze weer verder. Arme Knerta, en ze was nog zo moe! Kwek had het best in de gaten. "Kom maar op mijn plankje", zei hij, "Daarvoor heb ik het meegenomen, weet je. Dan kan ik je een beetje duwen". Knerta had het heerlijk op de plank. Ze sukkelde in slaap. En toen ze wakker werd, lagen Snoepgraag en Bolletje naast haar. En het eiland was vlakbij! "Oh, wat heerlijk!" riep ze blij, maar niemand gaf antwoord.

Verschrikt keek ze om zich heen. Stompie lag een paar meter naar achteren en liet zich drijven. Hij had zijn ogen gesloten. Kwek had de plank los gelaten en bewoog langzaam zijn poten. Ze waren allebei doodmoe. Net als Bolletje en Snoepgraag naast haar. Maar zij was nu uitgerust. Zonder nadenken liet ze zich in het water zakken. "Vooruit", zei ze tegen Kwek en Stompie, "Klim op de plank, dan zal ik jullie duwen". Met moeite klommen haar twee vriendjes op de plank. En Knerta begon te duwen. Net zolang tot de plank tegen het eiland stootte. Maar toen was ze weer zo moe, dat ze zich nog net op het zandige zand wist te slepen, naast de plank met haar vriendjes erop. Ze sliep dadelijk!

Wordt vervolgd

Rudie was net ingeënt en de verpleegster wilde een pleister over de prik in zijn arm plakken.

Rudie: Zuster, plak de pleister astublieft op mijn andere arm.

Zuster: Maar ik moet die toch over de prik heen plakken. Ik wil het wondje juist beschermen, zodat je vriendjes daar niet knijpen of stompen of zo.

Rudie: Daarom wil ik die pleister liever op mijn andere arm. U kent mijn vriendjes niet....

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. Kun je dagelijks lezen; 5. Groeit in de tuin; 9. Muzieknoot; 10. Azèn, hij...; 13. Achter; 14. En dergelijke (afkorting); 15. Soort fles; 16. Niets uitgezonderd; 18. Persoonlijk voornaamwoord; 19. Okay; 20. Goed gekookt; 21. Snuit; 22. Daar kun je in kamperen; 25. Verleden tijd van eten; 26. Ar; 27. De dato (afkorting); 28. Ouderwetse meisjesnaam; 29. Draagt een koning; 32. De dato (afkorting); 34. Niet fijn; 35. Kade; 37. Wild, lomp; 39. Muzieknoot; 41. Soort papegaai; 43. ... en vloed; 45. Voorzetsel; 46. Een ... (niet tasie) biefstuk; 47. Scheur.

VERTIKAAL: 1. Deel van een bloes; 2. Muzieknoot; 3. Dichterbij; 4. Ten afscheid (afkorting); 6. Slingerplant; 7. Voegwoord; 8. Plaats, waar je van alles kan kopen; 11. Sneeuwschoen; 12. Deel van een boom; 14. Rekbaar touw; 17. Bergruimte; 19. Heel dom; 21. Takje om een nieuwe plant te krijgen; 22. Deel van de mond; 23. Daar; 24. Nummer (afkorting); 25. Verleden tijd van eten; 27. Woonplaats; 28. Zeer harde wind; 30. Deel van een mast; 31. Nemen, hij ...; 33. Spoedig; 36. Heb je nodig om te vissen; 38. [illegible] anderen (afkorting); 42. Muzieknoot; 44. Uitroep van afkeer; 45. Rund.

OPLOSSING

HORIZONTAAL: 1. Rat; 3. Oog; 5. Ka; 6. Elf; 8. As; 12. Mees; 15. Lach; 17. Eems; 18. Lama; 20. Ra; 22. Tor; 24. Pp; 25. Nee; 26 Ene.

VERTIKAAL: 1. Ra; 2. Te 3. Of; 4. Ga; 5. Kameel; 7. La; 9. Schaap; 10. Hemd 11. Haas; 13. Ee; 14. SS; 15. Ll; 16. Cm; 19. Po; 21. An; 22. Te; 23. Re; 24. Pe.

IN de vorige Ñapa is tante Nel zomaar vergeten de prijswinnares bekend te maken. Mijn excuses Justine.

De winnares was: Justine Heyden, Sta Catharina, Kaya B-4, Curaçao.

Onze vriendjes

MIJN VRIENDIN Ka[rin] zou een paar dagen ko[men] logeren, maar net één dag van te voren belde [ze] me op: Ze kon niet meer ko[men]. Ik kon wel huilen! Maar die nacht schrok ik opeens wakker door een raar geluid. Net of er iemand zat te huilen. Eerst dacht ik, dat het een inbreker was. Maar inbrekers huilen toch niet! Nieuwsgierig, maar toch ook wel een beetje bang, sloop ik naar de sala, want daar kwam het geluid vandaan. Ik deed het licht aan: niets!

Hoei, daar was het geluid weer, heel dichtbij. Ik schrok me dood! Maar toen hoorde ik ook gekrabbel aan de deur. Een hond, het moest een hond zijn! Ik keek door het raam naar buiten en zag twee grote donkere ogen, die me aankeken. Vlug deed ik de deur open. De hond kwam kwispelend binnen en sprong tegen me op.

Ze was nogal klein, met een kort staartje en echt niet mooi om te zien, maar ze keek zo lief, dat ik haar dadelijk wilde houden. Ze is nu al weer een paar maanden bij ons. We zijn dol op elkaar. En weet tante Nel, hoe ze heet? Karin

Versjes van vroeger

Geen kooltje en geen vlammetje
Kan branden, o zo heet,
Als onze stille vriendschap,
Waar niemand iets van weet.

* * *

Duimelot is in het water gevallen;
Likkepot heeft hem eruit gehaald;
Lange Jaap heeft hem thuis gebracht;
Korte Knaap heeft hem in bed geleid
en kleine Pinkje heeft alles gezegd.

* * *

[illegible] naar bed, zei [illegible] zei Lik[kepot] [illegible] het halen? [illegible] kastje, zei [illegible] zal ik verklappen, zei [illegible]

Hinder-race

JE BENT JARIG en er zijn een hele[boel] vriendjes op bezoek. Dan heb ik hier een leuk spelletje voor je. Teken in de tuin een hardloop-baan uit. Dus een [illegible] begin en een streep als finish. [illegible] twee person[en] [illegible] [illegible] [illegible] Ze laat ze nu maar hard lopen. Het stel, dat het snelst bij de finish is, heeft gewonnen.

Pinkie is boos

"DAG PARKIETJES, komen jullie spelen?" riep Pinkie naar een paar parkietjes, hoog in een cactus. Dat wilden de vogeltjes wel. "Het is alleen jammer, dat je niet kunt vliegen", kwetterden ze. "Als je dat kon, dan zouden we pas pret hebben. Kan je het niet leren, Pinkie?" Spijtig schudde Pinkie zijn hoofd. "Wat kun je dan wel?" vroegen de parkietjes. Maar Pinkie kon niets bedenken en liep verdrietig weg.

"Wat kijk je sip", zei Moene Muis, die net langs kwam. "Ik kan niet vliegen", zuchtte Pinkie. "Wat geeft dat nou?", zei Moene, ik kan ook niet vliegen, maar ik kan wel heel hard lopen. Dat kan jij toch ook. Zullen we eens een wedstrijd houden?" En samen stoven het muisje en het kabouterjongetje over een paadje door de mondi. Maar och arme, Moene Muis liep zo hard, dat hij al gauw nergens meer te bekennen was. Pinkie, met zijn korte beentjes, bleef een heel eind achter. "Zelfs hard lopen kan ik niet", zei hij verdrietig. En zonder te wachten, tot Moene Muis terug kwam, ging hij weg.

"Hallo Pinkie, lust je ook een stukje?" Twee konijntjes zaten samen aan een lekkere sappige wortel te knagen. "Maar ik kan niet knagen", zei Pinkie. Daar keken de konijntjes heel vreemd van op. Iemand, die niet knagen kon! Dat hadden ze nog nooit gehoord!

Nog verdrietiger liep Pinkie verder. Hij was boos geworden op al die dieren. Op de parkietjes, die konden vliegen, de muisjes, die hard konden lopen en de konijntjes die konden knagen. "En moest je de hagedisjes zien", mopperde hij, "Die kunnen klimmen als de beste. Dat kan ik ook al niet".

Pinkie kwam thuis met een grote boze bui. "Wat is er aan de hand?" vroeg Poetsje verschrikt. "Ik wil niet langer een kaboutertje zijn", mopperde Pinkie, "die kunnen niets, niet vliegen, niet hard lopen, niet klimmen, niet knagen". "Maar dat hoeft toch ook niet", zei Poetsje, "Kaboutertjes zijn er om mensen en dieren te helpen. Dat is veel belangrijker dan klimmen en knagen".

Maar Pinkie was boos en bleef boos. Pinkie, die altijd zo vrolijk door het huis zong, hield nu zijn mond stijf dicht. "Wat kunnen we daar aan doen?" zuchtte Poetsje. Maar kabouter Brr wist het ook niet. De dieren keken elkaar ook al vragend aan. "Wat is er toch met Pinkie aan de hand?" zeiden ze. "We hebben hem vandaag nog heel niet horen zingen". "[illegible]" zei Moene Muis. Maar de volgende dag hoorde niemand Pinkie zingen. De één na de ander kwam naar het kabouterhuisje. De parkietjes en de konijntjes, de muisjes en de hagedisjes. En allemaal vroegen ze, waarom Pinkie niet meer zong.

"Waarom zou ik zingen" zei Pinkie boos. "[illegible] het zo vrolijk [illegible] een [illegible] het zo goed [illegible]", zei Moene Muis. "Niemand kan het zo goed als jij", knikten een [illegible]

[illegible]

NEL BASILIO

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333.

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 127-743.

Bankrek. nr. 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I+II: 20.15 + 20.45 uur *Salsa* (Musical/drama 14 jr.) en 24.00 uur *Bazooka County* (Sex, 18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 en 24.00 uur *Mac & Me* (Adventure, alle leeft.).

*****

BOTICA'S (nachtdienst)
Pabao brug: Popular, Strada building.
Pariba brug: San Lucas, tel.: 45119.

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz: dokter V.d. Linde, Beatrixlaan 31, tel.: 28337.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas, dokter K. Vieira, Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833.
Kinderarts: dokter F. Croes, tel.: 27591/24300 (hospitaal).

*****

DOKTER HART KINDER-POLIKLINIEK (Shakespearestraat 13, tel.: 27263/24300): spreekuren maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30/14.30-17.30 uur; zaterdag van 08.30-12.00 uur.

*****

CENTRO MEDICO CARABOBO (L.G. Smith Boulevard 34, tel.: 21777): dra L.G. Beke-Martínez, Engelandstraat 7, tel.: 24696.

*****

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

*****

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Style with Elsa Klensch; 18.20 National Geographic; 19.30 Big story; 20.00 Golden Girls; 20.30 Estreno; 22.00 CNN international news; 22.45 Hunter; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Children animated movie; 18.30 Disney Sunday movie; 19.00 Ghostbusters; 19.30 Showtime; 20.30 Glory of God; 21.00 Quo Vadis?; 22.15 Week in review; 23.00 This week in Japan; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 18.00 Fabulous Funnies; 18.30 Profile of nature; 19.00 Science & Technology; 19.30 The world tomorrow; 20.00 Telenoticias; 20.30 Programma BUVO; 20.45 Miniserie:; 21.45 Sledge Hammer; 22.00 CNN international news; 22.40 L.A. Law; 23.30 Sports tonight (CNN); 24.00 Sluiting.

*****

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45/18.30-19.30 uur.

KONINGIN WILHELMINA FONDS (tel.: 24652/22817): informatiecentrum woensdag geopend van 08.30-12.00 uur - Paardenbaaistraat 8 (boven).

MAANDAG
DIVERSEN
INDIAN ROCK GARDEN WATERSLIDE: maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag geopend van 10.00-18.00 uur; donderdag de gehele dag gesloten.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKS- MOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

DAMESGROEP "SEIDA"
20.30-02.00 uur feest - Buurtcentrum Noord.

VOETBAL
16.00 uur Dep. Indep. vs Caiguetio - Wilhelmina stadion; 16.00 uur RCTL vs RCS - NSC.

*****

ZONDAG
BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I+II 18.00 uur *Ghostbusters to revenge of prime evil* (alle leeft.); 20.15 en 20.45 uur *Salsa* (musical, alle leeft.).
DRIVE-IN: 21.00 uur *Mac & Me* (adventure, alle leeft.).

*****

DIVERSEN
VOETBAL
16.00 uur Bubali vs Arsenal - Arsenal; 16.00 uur J.S.N. vs R.C.A. - J.S.N.

SOFTBALL
10.00-16.00 uur wedstrijd op het Caribe terrein en Duracell terrein.

*****

CENTRO KIBRAHACHA (**dagverblijf voor bejaarden**): openingsuren dagverblijf: 08.00-12.00 uur; kantooruren: 07.30-12.30/14.00-17.00 uur - Piedra Plat 23 (tel.: 28159).

BEGELEIDINGSCENTRUM GEESTELIJK GEHANDICAPTEN «MAN NA OBRA»: elke maandag en donderdag van 09.00-12.30 uur gelegenheid om producten te kopen in het oude gebouw van «Bibito Pin», t/o Protestantse kerk, Piedra Plat.

TOERISTENSCHIP: 09.00-15.00 uur 'Britanis' - vert. Mad. Shipping.

*****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zon.: 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00 uur.
EMANUELKAPEL: zat.: 19.00 uur.
NOORD: zat.: 19.00 uur; zon.: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: zat.: 19.00 uur; zon.: 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zon.: 08.00 uur
SAN NICOLAS: zon.: 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: zat.: 19.00 uur; zon.: 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: zat.: 19.00 uur; zon.: 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zon.: 09.00 uur.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool); koffie-na-de-dienst.
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur ds Hessen; zondagsschool in het Jeugdcentrum.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds Hessen; zondagsschool op dezelfde tijd.

*****

DE NIEUW APOSTOLISCHE KERK (Schubertstraat 12): 09.30 uur kerkdienst.

*****

ORANJESTAD — Het personeel van Publieke Werken heeft de radioactieve bron Isotope Tritium H3, welke eerder deze week op een open terrein te Barcadera tussen het WEB en de oude ACI-fabriek werd ontdekt, getransporteerd naar de vuilnisstort- plaats te Parkietenbos en het spul aldaar begraven.

Het materiaal werd eerst met beton bedekt en eveneens in beton begraven waardoor — aldus Buro Voorlichting — geen enkel gevaar meer voor de gemeenschap bestaat.

Foto: personeelsleden van Milieubeheer en Publieke Werken houden toezicht.

WEB-directeur Yarzagaray:

Eenheid voor waterfabriek dient nu besteld te worden

BALASHI — Het hoofd van het WEB ing. Chenco Yarzagaray liet gisteravond horen dat de bestelling van de nieuwe eenheid voor de waterfabriek zonder uitstel dient te geschieden, aangezien Aruba anders in moeilijkheden komt in 1990 wanneer ook andere door meer hotelkamers het waterverbruik aanmerkelijk zal stijgen.

Met de aankoop van deze waterplant is een bedrag van twaalf miljoen florin gemoeid; te weten 5.8 miljoen dollar voor de aankoop van de plant bij Aquachem, zoals aan de regering werd geadviseerd door de WEB studie-commissie, alsmede 2,5 miljoen florin voor bijkomende werkzaamheden.

Of deze nieuwe eenheid te Balashi of bij de Lago gebouwd wordt kan later beslist worden, maar binnen twee weken moet er besteld worden.

Loop-wedstrijd Portugese club

ORANJESTAD — De Portugese vereniging op Aruba, Assosaciao Social Portuguesa, organiseert zondag 20 november een 4 km loopwedstrijd voor de jeugd tot en met 18 jaar.

De wedstrijd wordt opgedragen aan een van de oprichters van de vereniging, Manuel Fernandis Do Nascimento.

De leeftijdsgroepen waarin ... kan deelnemen zijn: jongens: 8—10 jaar, 11—13 jaar, 14—16 jaar, 17—18 jaar, meisjes: 8—10 jaar en 11—13 jaar.

De wedstrijd begint om half zes 's middags bij de Portugese club Primavera en wordt georganiseerd in samenwerking met Idefre, waar de deelnemers kunnen inschrijven van 14 tot en met 18 november.

Eis 4,5 jaar cocaïnesmokkel vanuit Aruba

ORANJESTAD/HAARLEM — Officier van justitie mr. C. Hemmes bij de Haarlemse rechtbank heeft vrijdag wegens drugsmokkel 4,5 jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf geëist tegen de 43-jarige H.R. (Rutar) uit Maastricht. De vrouw werd 13 maart dit jaar op Schiphol gesnapt met 3,8 kilo cocaïne in haar bagage.

De cocaïne zat verborgen in onder meer kaften van boeken. De partij drugs kwam uit Aruba, waar de Limburgse een vakantie had doorgebracht.

De verdachte heeft toegegeven dat ze wist dat ze cocaïne meekreeg op de terugreis. R. ging naar Aruba op verzoek van een inwoner van Kerkrade. Bij deze man had de verdachte een gokschuld staan van vierduizend gulden. De opdrachtgever zei dat deze schuld zou worden kwijtgescholden en de vrouw bovendien een bedrag van zesduizend gulden zou ontvangen voor het transport. De opdrachtgever en de contactman op Aruba zijn inmiddels tot zes jaar cel veroordeeld.

Uit een psychiatrisch onderzoek is gebleken dat de vrouw verminderd tot sterk verminderd toerekenings- vatbaar is. De officier van justitie wilde hiermee slechts beperkt rekening houden.

De rechtbank doet uitspraak op 25 november.

Casa Cuna te gast bij mariniers

EAGLE — Kinderen van het kindertehuis Casa Cuna brachten vandaag de dag door als gasten van de mariniers in het marine- verlofcentrum aan de Eagle. Het werd een gezellige spelletjes- dag waarbij aan de leiding van Casa Cuna speelgoed, gezelschaps- spelen en kleding ter waarde van tweeduizend florin werd overgedragen.

Het bedrag werd op initiatief van het personeel van het marine- verlofcentrum Eagle Beach door de bemanning van de marinierskazerne Savaneta bijeengebracht door middel van een collectebus en gezinsbingo.

Ook de stichting Voor het Kind en enkele zaken gaven een bijdrage.

ORANJESTAD — In de playoffs van de AA-klasse heeft Marlboro gisteravond voor ruim duizend toeschouwers in het Elias Mansur Ballpark haar positie verbeterd door een 7-4 overwinning op Aruba Video center te behalen. Marlboro heeft nu een voorsprong van 3-1. Morgenmiddag vindt in het Elias Mansur ballpark de vijfde wedstrijd plaats.

In de wedstrijd van gisteravond maakte Marlboro elf hits en geen fout, terwijl AVC acht hits en drie fouten maakte. Winnende gooier werd Milton Croes en verliezende Erwin Dijkhoff.

VERKIEZINGEN ARUBA 1989

DE PPA-lijst kreeg versterking door de kandidaat Wicky Schouten, werkzaam bij Buitenlandse Betrekkingen. Hij maakte bekend dat ook hij in de actieve politiek zal gaan. In tegenstelling tot zijn chef Tico Croes neemt Schouten geen ontslag uit overheidsdienst.

* * *

DE POLITIEKE partijen op Aruba houden zich dit weekeinde weer intensief bezig met het samenstellen van de kandidaten li sten die donderdag moeten worden ingediend. Volgens het ochtendblad "Corant" zouden er in Aruba's grootste politieke partij in de Staten, de MEP, enige spanningen zijn ontstaan waarbij het leiderschap van Nelson Oduber alsmede het aanvoeren van de gele lijst, ter discussie worden gesteld.

Ofschoon Nelson Oduber, die kort geleden door honderden wijkleiders tot aanvoerder van de partij werd gekozen, reeds posters heeft uitgebracht met zichzelf als leider van de MEP, is er een stroming in die partij, die de "oude garde" wat opzij wil zetten en de jongere generatie wat meer kansen wil geven. In verband hiermee liet deze laatste groep twee Amerikanen naar Aruba komen om dit weekeinde een test af te nemen, waarbij ook het leiderschap van Nelson Oduber — die volgens deze groep te negatief overkomt — eveneens onder de loupe zal worden genomen.

* * *

EEN GROEP studenten van het Colegio zou worden getraind dit weekeinde om enquetes aan huis te houden. Met de verkregen gegevens wil de groep in de MEP-partijraad spijkers met koppen slaan voor wat betreft een uitgebalanceerde lijst. Overigens worden op Aruba de wenkbrauwen wel gefronst omdat de groep twee Amerikaanse experts op dit gebied naar Aruba bracht, terwijl van MEP-zijde steeds kritiek werd geleverd, dat de AVP op dit gebied ook reeds lang gebruik maakt van Amerikaanse experts.

* * *

VAN HET nieuwe SIMAR-bestuur werd een verklaring ontvangen over de mooie leuze die de AVP bij deze verkiezingen voert "Ban Sigi Aruba". Desondanks zijn er voor de werknemers nog vele vragen.

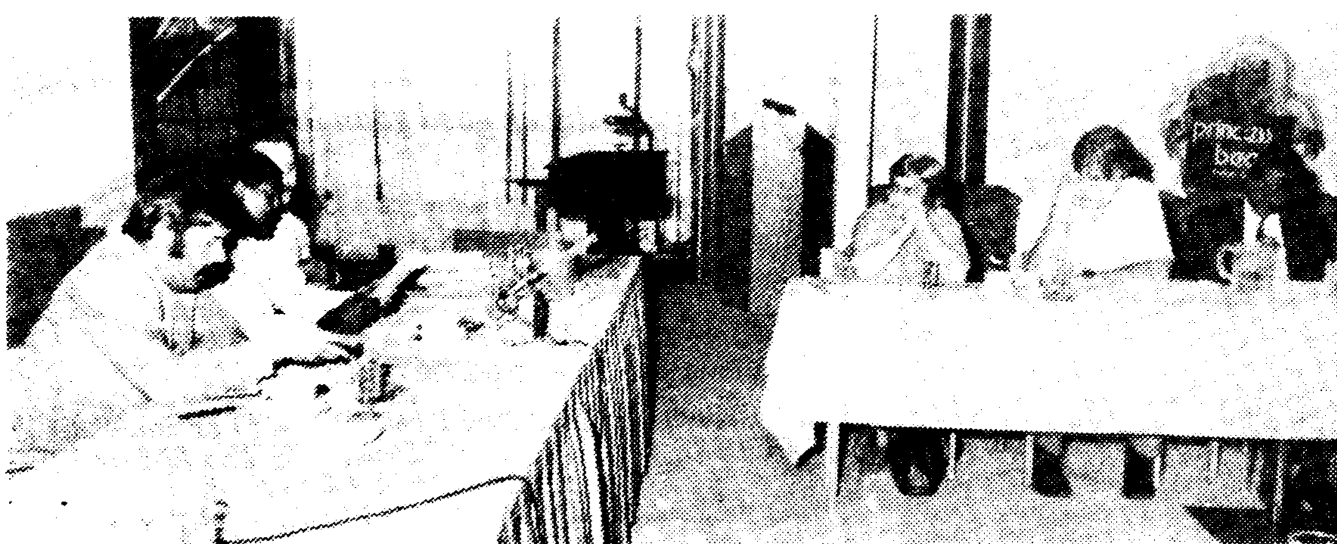
Een aantal wetten werd door de Staten aangenomen zonder dat deze in het Georganiseerd Overleg Ambtenaren werden behandeld. Vóór de verkiezingen moeten volgens de SIMAR de werknemers een antwoord op de vragen krijgen of een tweede kabinet Eman door zal gaan met de wet dat men op 55-jarige leeftijd met pensioen moet gaan. Ook ten aanzien van het voorstel "Ziektekostenvergoeding" willen de werknemers een antwoord hebben.

Alsmede over het voorstel "verlaging overwerk- vergoeding", welke voorstel naar het GOA werd gestuurd. In dit voorstel zou de overwerkvergoeding van 200 procent op 150 procent en van 150 procent op 100 procent worden gebracht. Ook is het belangrijk dat de werknemers het standpunt van de AVP horen over "Overeenkomst van Noord", waarvoor, volgens de SIMAR de regering-Eman verscheidene malen geen respect toonde. De SIMAR wil in de geest van "Ban Sigi Aruba" op al deze zaken een duidelijk antwoord van de AVP krijgen.

* * *

ORANJESTAD — In de Amigoe van maandag verschijnt een bekendmaking waarin de centrale bank van Aruba aankondigt dat op 18 november aanstaande schatkist-promessen aan toonder zullen worden uitgegeven tot een bedrag van twaalf miljoen florin.

Deze schatkist- promessen zullen worden afgelost op 17 februari 1989.

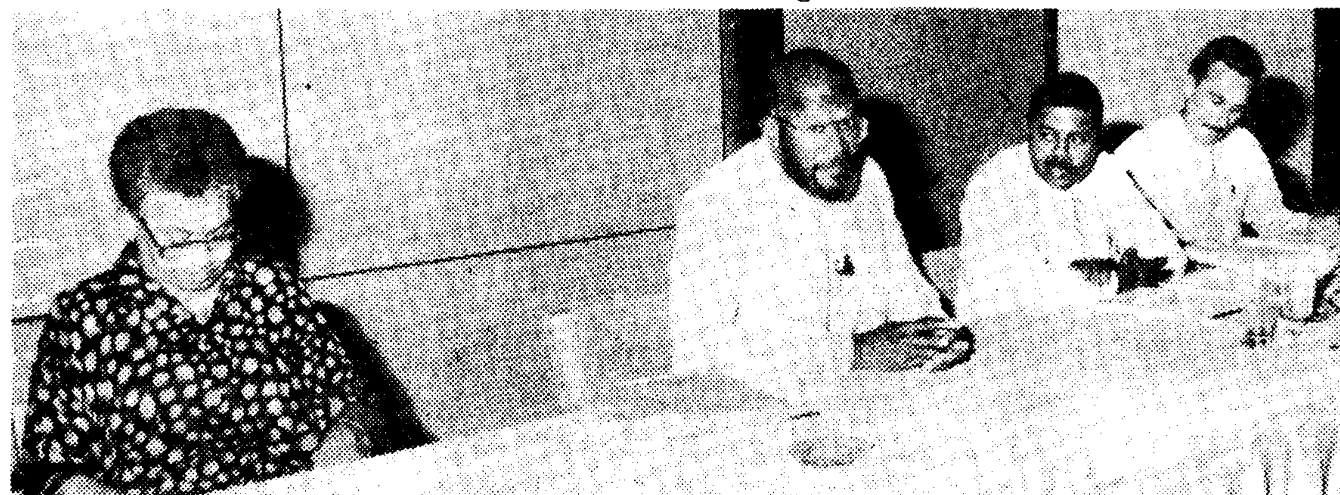

WILLEMSTAD — De Sociaal Economische Raad ontving onlangs de ministers van Handel, Industrie en Werkgelegenheid (HIW) en van Arbeid en Sociale Zaken, om met hen van gedachten te wisselen.

Minister Chucho Smits maakt van deze gelegenheid gebruik om de nieuwe directeur van het departement van HIW, drs P. Smits aan de SER voor te stellen. Hij gaf bovendien een beschouwing over het gevoerde economische beleid, waarbij in het bijzonder werd ingegaan op het ombuigings- beleid inzake de marktbescherming en het 'Progreso' beleid.

Minister Stanley Inderson gaf een uitvoerige toelichting op het gevoerde sociaal beleid en in het bijzonder uitleg over de ontwikkelingen van de arbeidsvoorwaarden en de voorbereidende maatregelen ter flexibilisering van de arbeidsmarkt.

Foto's: minister Smits tijdens zijn inleiding met aan zijn rechterhand de voorzitter en secretaris van de SER, drs C.M.H. Hato en W.R. Voges. Op de tweede foto staat minister Inderson in gesprek met deze personen.

The Toys: prachtig speelgoed

IN DE FANDANGO NIGHTCLUB van het Golden Tulip Aruba Caribbean hotel ging gisteravond een nieuwe show van start, die klonk als een klok. De stemmen van de groep The Toys en een speciaal optreden van de goochelaar Joseph Devlin vormden een op uitstekend peil staande ontspanning voor de overvolle nachtclub.

The Toys heeft een naam en is een groep zingende vrouwen uit de jaren zestig, die met hun hit "A lovers concerto" overal ter wereld populair werd. Barbara Parrit Toomer, Paulette Palin en Selita Victoria van The Toys traden in 1965 op in de film "It's Bikini World" met de tophit "Attack".

Andere hits van deze populaire groep zijn: "Seeled with a kiss", "Baby Toys", "What's wrong with me baby" en "My heart be cast into stone". Het gehele optreden van The Toys was er een van vele herinneringen en bekende songs; zeer verzorgd, het geen de sfeer in de Fandango Nightclub ten goede kwam.

De stemming steeg toen het publiek de gelegenheid had om al dansende en zingende met The Toys mee te doen. De groep is elke avond — met uitzondering van maandagavond — in de nachtclub van het Golden Tulip Aruba Caribbean te horen.

Grootste handelsgebied ter wereld

Europese landen buiten EG: nauwere banden met de twaalf

WEST-BERLIJN — Westeuropese Socialisten en Sociaal- Democraten hebben de Europese Gemeenschap en de Europese Vrijhandels- associatie (EVA) opgeroepen hun banden aan te trekken met het oog op de vorming van de Europese interne markt in 1992.

Ook moet de samenwerking tussen West- en Oost-Europa worden verbeterd. Dit staat in een slotverklaring van partijleiders uit de twaalf EG-lidstaten en de zes EVA-landen, die bijeen waren in West-Berlijn.

Het was voor het eerst dat een dergelijke conferentie werd gehouden. In totaal waren 21 partijen uit achttien landen vertegenwoordigd in het oude Duitse parlement — de Rijksdag. De EVA bestaat uit IJsland, Oostenrijk, Finland, Noorwegen, Zweden en Zwitserland.

In de verklaring wordt opgemerkt dat de EG en zijn Oosteuropese tegenhanger, de COMECON, elkaar in juni dit jaar al hebben erkend.

Vooral op het gebied van milieu- bescherming en bestrijding van de vervuiling moeten deze landen de koppen bij elkaar steken. Tijdens de conferentie is verder gesproken over de vrees voor een toename van de werkloosheid en van de sociale problemen na 1992. De EVA-landen vrezen voorts dat het wegvallen van grenzen binnen de EG tot gevolg zal hebben dat de grenzen voor hen alleen maar groter zullen worden. In de verklaring werd daarom ook opgeroepen tot nauwere economische samenwerking.

Samen vormen de EG en de EVA het grootste handelsgebied ter wereld, waar 44 procent van de internationale handel plaatsvindt. Bijna een kwart van de EG-export gaat naar EVA-landen, terwijl meer dan de helft van de uitvoer uit de EVA naar de Gemeenschap gaat.

*****

AMSTERDAM — Fiat Finance and Trade Ltd, de financieringsmaatschappij van het Italiaanse industrie- concern Fiat, is op de Nederlandse markt gekomen met een programma van *f*.200 miljoen aan commercial paper (verhandelbaar kortlopende schuldpapier). Internationale Holding Fiat Sa garandeert het programma.

Het VN-verdelingsplan van 29 november 1947

GROOT-BRITTANNIE kreeg in 1922 van de toenmalige Volkenbond Palestina als mandaatgebied toegewezen. Na de tweede wereldoorlog bleek Groot-Brittannië niet in staat de situatie in Palestina in de hand te houden. De Palestijnen vochten voor onafhankelijkheid en tegen ongelimiteerde Joodse immigratie, terwijl de Joodse immigranten in grote getalen de immigratie- beperkingen van de Britten probeerden te omzeilen.

Na de Holocaust, de creatie van de Arabische Liga in 1945, de terroristische campagnes van Joodse groepen als Irgun en Stern, ziet Groot-Brittannië van zijn plan af om Palestina in 1949 de onafhankelijkheid te geven. Het bestuur over Palestina wordt begin 1947 overgedragen aan de Verenigde Naties.

TWEE STATEN

Op 29 november neemt de algemene vergadering van de VN resolutie 181 aan die voorziet in de oprichting van twee staten, een Joodse en een Palestijnse. Omdat beide staten eonomisch gezien appart niet levensvatbaar zouden zijn, worden alle details uitgewerkt van een economische eenheid tussen de twee staten, zoals een gezamenlijk beheer van spoorwegen en dezelfde munt.

De dan nog kleine Verenigde Naties nemen met 33 stemmen voor, van onder meer de VS, Frankrijk en de Sovjetunie, deze resolutie aan. Tien landen, waaronder Groot- Brittannië, onthouden zich van stemming. Formeel gezien is de resolutie in strijd met het in het charter van de VN vastgelegde zelfbeschikkings- recht van volkeren, omdat de Palestijnen niet gehoord worden.

In dit plan krijgen de Palestijnen een staat van 11.500 vierkante kilometer en de Joden een staat van 14.000 vierkante kilometer. Op dat moment wonen er 1,3 mil oen Palestijnen en 600.000 Joden in Palestina, voor het grootste deel immigranten die het slechts gelukt is 6 procent van de Palestijnse grond te kopen. Jeruzalem zou de hoofdstad van beide staten worden en worden bestuurd door de VN.

De Arabische staten verwerpen dat plan maar laten de Zionistische groepen in Palestina weten bereid te zijn tot erkenning van Israël, op voorwaarde dat het uitroepen van de onafhankelijke staat Israël enige maanden wordt uitgesteld.

De Joden onder leiding van Ben Gurion weigeren dat. Op 14 mei 1948 wordt de staat Israël uitgeroepen waarna de Arabische legers in actie komen. Israël weet zijn aanwezigheid in veroverde gebieden te consolideren. Met de Arabische buurlanden worden bestanden gesloten die tot op heden, met uitzondering van Egypte, de grenzen bepalen van de Israelische staat. Door de bezetting van de westelijke Jordaan- oever door Jordanië is de bulk van het territorium dat de VN wilde toewijzen aan de Palestijnse staat 'verdwenen'.

WARSCHAU — Tienduizenden Polen hebben vrijdagavond in verscheidene steden gedemonstreerd voor meer vrijheid en een onafhankelijk land. Naar aanleiding van de 70e verjaardag van de onafhankelijkheid van Polen trokken in Warschau rond 15.000 mensen na een kerkdienst met vlaggen, spandoeken en kransen naar het graf van de onbekende soldaat.

Uit het honderden meters lange defile klonken leuzen als "zonder Solidariteit geen vrijheid", "weg met de commune" en "onafhankelijkheid". Maar nadat rond 300 studenten wilden optrekken naar het centrum van de hoofdstad verspreidde de rellenpolitie de optocht.

*****

BUDAPEST — De Hongaren krijgen het recht politieke partijen te vormen krachtens een nieuwe wet die volgende maand aan het parlement wordt voorgelegd. Dit heeft minister van justitie Kalman Kulcsar bekendgemaakt. De Hongaarse communistische partij — de Hongaarse Socialistische Arbeiderspartij — heeft sinds 1948, toen alle andere partijen werden verboden, het machtsmonopolie.

Dinsdag vertrekt Sovjet-'shuttle'

MOSKOU — De Sovjetunie wil dinsdag haar eerste ruimteveer lanceren. De eerste poging het ruimteveer "Boeran" (sneeuwstorm) te lanceren, mislukte eind vorige maand. Maar volgens het officiele nieuwsagentschap Tass zijn de "oorzaken van het uitstel" nu weggenomen en is alles klaar voor de lancering van de "Boeran".

McEnroe neemt wraak voor eerder verlies

STUTTGART — John McEnroe heeft zich vrijdag geplaatst voor de halve finale van het internationale tennistoernooi in Stuttgart.

De Amerikaan won in zijn laatste partij voor groep 1 voor [illegible]00 toeschouwers in twee sets van Ivan Lendl (7-6, 7-6). McEnroe bleef daarmee ongeslagen in de groep. Door het verlies van Lendl werd de Westduitser Carl-Uwe Steeb de tweede halve finalist uit groep 1.

McEnroe vond de overwinning op Lendl meer waard dan het bereiken van de halve finales. De Amerikaan wilde in het duel der giganten revanche voor de nederlaag in vier sets tijdens de strijd om de open Franse kampioenschappen van dit jaar. In de onderlinge confrontaties sinds 1980 heeft McEnroe weer een voorsprong op de Tsjechoslowaak: 15-14.

Voor de vele toeschouwers in Stuttgart had McEnroe 59 minuten nodig om de eerste set met 7-6 naar zich toe te trekken. De betere opslag en het spel aan het net gaven de doorslag in het voordeel van de Amerikaan.

Lendl kon zijn 29-jarige tegenstander ook in de tweede set lang bijhouden, hoewel hij wist dat de halve finales voor hem buiten bereik waren. De beslissing viel, toen Lendl bij een 1-2 stand in de tiebreak een dubbele fout sloeg.

John McEnroe

DUEL WORDT OP 22 NOVEMBER AL GESPEELD

Trainer Westerhof tevreden met Duitse club

Stuttgart nieuwe tegenstander Groningen in Uefa-bekertoernooi

GENEVE — VFB Stuttgart is de nieuwe tegenstander van FC Groningen in de derde ronde van de strijd om de Uefa-beker, het zogenaamde Europa Cup III-toernooi. Dat was het resultaat van de loting, welke vrijdag in Genève werd gehouden. De eerste wedstrijd vindt niet op 23 november, maar op dinsdag 22 november in Groningen plaats. Dit om een rechtstreekse tv-uitzending mogelijk te maken. Op woensdag speelt Bayern München namelijk tegen Internazionale. De return is veertien dagen later in Stuttgart op woensdag.

VFB Stuttgart presenteert zich vrijwel jaarlijks in de topgroep van de Bundesliga [illegible] met nagenoeg even grote regelmaat af te haken in de strijd om de titel.

Nationaal noch internationaal heeft Stuttgart [illegible] van Bayern, Werder Bremen, Hamburger SV, Borussia Mönchengladbach of 1.FC Köln.

Tot nu toe behaalde Stuttgart drie Westduitse kampioenstitels, 1950, 1952 en [illegible] vaste plaats [illegible] Stuttgart [illegible] toernooi om de Uefa-beker, [illegible] 1974 en 1980 werd de halve finale bereikt.

Dit seizoen echter lijkt de strijd om de titel in de eerste plaats te gaan tussen Bayern München en VFB Stuttgart, [illegible]

[illegible] weet ik dat Arie Haan het ook leuk zal vinden. Hij komt uit Winschoten."

Westerhof was slechts voor één ding bang geweest: een tegenstander uit een 'onherbergzaam' gebied. "Er zat nog een Finse ploeg in en een paar teams uit het Oostblok. Dan hadden we wellicht slechte weersomstandigheden en verre reizen gekregen.

"Met Stuttgart bestaat dat probleem niet. Verder weet ik [illegible] les van ons weet."

Dat FC Groningen voor de derde achtereenvolgende keer eerst een thuis- wedstrijd heeft, noemde Westerhof een voordeel. "Dat betekent dat ik over de taktiek niet lang hoef na te denken. We gaan volop aanvallen. [illegible] Atletico Madrid [illegible] Stuttgart zal wel een [illegible] zijn dan Servette. [illegible] Groningen [illegible] We gaan voluit voor een volle bak."

LIEFHEBBER

Doelman Tukker, die met routinier Van Dijk zijn ploeg afgelopen woensdag in Servette op de been hield, was nog enthousiaster dan zijn trainer. "Ik ben een liefhebber van het Duitse voetbal. Ik lees twee keer in de week het sportblad Der Kicker, zie alle sportuitzendingen op de Duitse tv. Als het moet kan ik de opstelling van Stuttgart zo opnoemen. Ik [illegible] hele verzameling [illegible] materiaal van die ploeg liggen."

Tukker ziet bovendien kansen voor Groningen. "Als we de thuiswedstrijd goed doorkomen zijn er mogelijkheden. Stuttgart is weliswaar een topclub in wording, maar ze zijn er nog niet helemaal. Ze hebben bijvoorbeeld onlangs nog van Bochum verloren. Daarnaast zullen veel van onze supporters mee reisen naar Stuttgart. Het is dichtbij. Het kan heel leuk worden."

Beenhakker bijna verrast door Polen

Real Madrid door wanhoops-offensief bij laatste acht

MADRID — Real Madrid heeft met pijn en moeite de laatste acht van het toernooi om de Europa Cup voor landskampioenen gehaald.

Real won donderdag in eigen huis door een wanhoops- offensief in het laatste kwartier met 3-2 van de Poolse kampioen Gornik Zabrze, dat tot de 78e minuut plaatsing voor de kwartfinales in handen had.

Real was in een gunstige uitgangsstelling aan het tweede duel begonnen. Men had immers het eerste duel in Polen met 1-0 gewonnen. Maar in het eigen Bernabeu-stadion lieten de mannen van Leo Beenhakker angstvoetbal zien. De Poolse ploeg imponeerde maar kon de vroeg in de tweede helft veroverde voorsprong van 2-1 niet vasthouden.

Real was voor 35.000 toeschouwers ontspannen aan het karwei tegen de Polen begonnen, maar toen Hugo Sanchez in de 27e minuut een flater van Zabrze afstrafte (1-0) was er al een serie kansen van Gornik-aanvallers aan vooraf gegaan. Vier minuten voor rust kwam toch de zeer verdiende gelijkmaker. Verdediger Jegor had Butragueno ver achter gelaten en schoot raak: 1-1.

Na de rust greep de ploeg van Beenhakker wel het veldoverwicht, maar de Span aarden speelden zonder overleg. Teveel zocht architect Michel het centrum. In de 54e minuut kwam Gornik verdiend op voorsprong. Bazan bekroonde een counter.

Real verkeerde in grote problemen en het was de 'ingezette joker' Paco Llorente, die zijn ploeg uit de misère haalde. Beenhakker zette hem in de 68e minuut in, tien minuten later had de wissel zoveel verwarring gesticht dat Butragueno de 2-2 kon inschieten. Vier minuten later zorgde Hugo Sanchez na een ren van Paco Llorente voor de veilige 3-2.

Onmiddellijk na die treffer werd aanvaller Butragueno gewisseld voor de verdediger Julio Llorente, een broer van Paco. In de slotfase beperkte het geschrokken Real zich tot vele terugspeelballen op Buyo.

De laatste acht clubs in de strijd om de Europese beker voor landskampioenen zijn nu: PSV, Werder Bremen, Galatasaray, Steaua Boekarest, IFK Goteborg, AS Monaco, AC Milan en Real Madrid.

Loting Uefa-bekertoernooi

ZUERICH — Wonderwel heeft de loting voor de derde ronde voor het Uefa-bekertoernooi geen van de vier Italiaanse clubs tegenover elkaar geplaatst. De wedstrijd tussen Bayern en Inter mag de topper van deze ronde genoemd worden. De loting heeft het volgende opgeleverd:

FC Groningen (Ned) - VFB Stuttgart (WDl)
Dynamo Dresden (DDR) - AS Roma (Ita)
Girondins Bordeaux (Fra) - Napoli (Ita)
Real Sociedad (Spa) - 1.FC Köln (WDl)
Hearts of Midlothian (Sch) - Velez [illegible]
Bayern München (WDl) - Internazionale (Ita)
Victoria Boekarest (Roe) - Turun Palloseura (Fin)
Club Luik (Bel) - Juventus (Ita)

Speler dreigde in tong te stikken

Clubarts breekt met opzet kaak

BELGRADO — Roberto Donadoni heeft zijn kaakbreuk in de wedstrijd Rode Ster Belgrado - AC Milan [illegible] na de botsing met Goran Vasilijevic. De breuk namelijk was een rechtstreeks gevolg van de medische ingreep van Rode Sters clubarts Nesovic.

Het was het enige dat ik kon doen", vertelde de dokter. "Donadoni's tong was in de keel geschoten, hij dreigde te stikken. Ik had geen keuze dan zijn kaak met mijn handen te breken en zijn tong te bevrijden."

De twee spelers kwamen twee minuten voor rust met elkaar in botsing bij een poging een hoge bal te spelen. Vasilijevic stond vrijwel onmiddellijk weer op. Donadoni, die ook een hersenschudding en verrekte nekspieren opliep, bleef bewusteloos op het veld liggen.

"Ik zag meteen dat hij niet meer kon ademen", vertelde de Joegoslavische arts. "Verstikking is vaak een neven- verschijnsel bij een ernstige shock-toestand en daarom probeerde ik onmiddellijk zijn tong los te trekken. Dat lukte niet. Er was werkelijk sprake van serieus levensgevaar. Daarom heb ik met brute kracht zijn kaken van elkaar getrokken en pas daarna kon ik zijn tong losmaken."

Donadoni kwam vrijwel op datzelfde moment weer bij bewustzijn. Hij trilde over zijn hele lichaam, als een aangeschoten dier. "Het was een afschuwelijk gezicht", zei de Joegoslavische international Rafil Sabanadzovic, die vorig jaar na een vergelijkbaar incident vier dagen in coma had gelegen. "Ik was zo ontdaan dat ik het liefst hard weg had willen lopen."

Volgens een woordvoerdster van het ziekenhuis in Belgrado is de toestand van Donadoni zeer redelijk. Een aantal bestuurders en spelers van AC Milan heeft hem bezocht, aanvoerder Stojkovic en Vasilijevic van Rode Ster ook. Aanvankelijk was het de bedoeling dat Donadoni een aantal dagen in het ziekenhuis van Belgrado zou blijven, de medische staf van AC Milan wilde de speler echter vrijdag weer naar Milaan laten vervoeren om hem in zijn eigen omgeving te kunnen behandelen.

Libregts selecteert nieuwe debutant Oranje

Bondscoach ontstemd over afzegging Bosman en Koeman

DEN HAAG — Manager Paul Courant van KV Mechelen [illegible] Thijs Libregts [illegible] zijn [illegible] internati[illegible] Erwin Koeman [illegible]

[illegible] Bondscoach [illegible] De Mos [illegible] over de [illegible] voorzitter van [illegible], John Cordier. Cordier en De Mos [illegible] voor [illegible], die [illegible] Koeman belet lijkt te hebben.

Libregts is vooral verbaasd over de beslissing omdat KV Mechelen dit weekeinde geen competitie heeft te spelen. In België wordt dan niet gevoetbald, omdat het nationale elftal zich voorbereid op het WK-kwalificatieduel van woensdag tegen Tsjechoslowakije.

Erwin Koeman: "Geestelijk kan ik het wel aan, maar de dijbeen-spieren willen op het moment echt niet. Ik heb overleg gepleegd met onze voorzitter en met de clubarts. Ik heb een beetje te veel gevoetbald de laatste tijd. Ik heb als enige van de Oranje-ploeg uit West-Duitsland slechts twee weken vakantie gehad. Na de start van de competitie heb ik slechts een week gehad waarin geen dubbel programma voorkwam. Mijn afzegging kan als een beetje zelfbescherming worden gezien."

John Bosman heeft maandag tijdens de training een enkel verzwikt [illegible] altijd wel een paar keer per jaar door die enkel. Voor de wedstrijd van woensdag had ik een injectie gehad. [illegible] mijn afzegging een preventieve afzegging is. Misschien is dat wel waar. Clubbelangen spelen ook een rol. Maar ik sta er zelf helemaal achter. Het is gewoon beter dat ik een week rust krijg."

Voor de wedstrijd van volgende week tegen Italië heeft Libregts weer een nieuwe linksbenige voetballer aan zijn selectie toegevoegd. Het is de 21-jarige FC Twente-speler Pieter Huistra. De andere linksbenige speler is Rob Witschge.

De vijftien namen voor het oefen-duel zijn voorlopig:

Doel: Van Breukelen (PSV) en Hiele (Fey).

Verdediging: Ronald Koeman (PSV), Rutjes (Twe), Rijkaard (Mil), Silooy (Paris), Van Tiggelen (And).

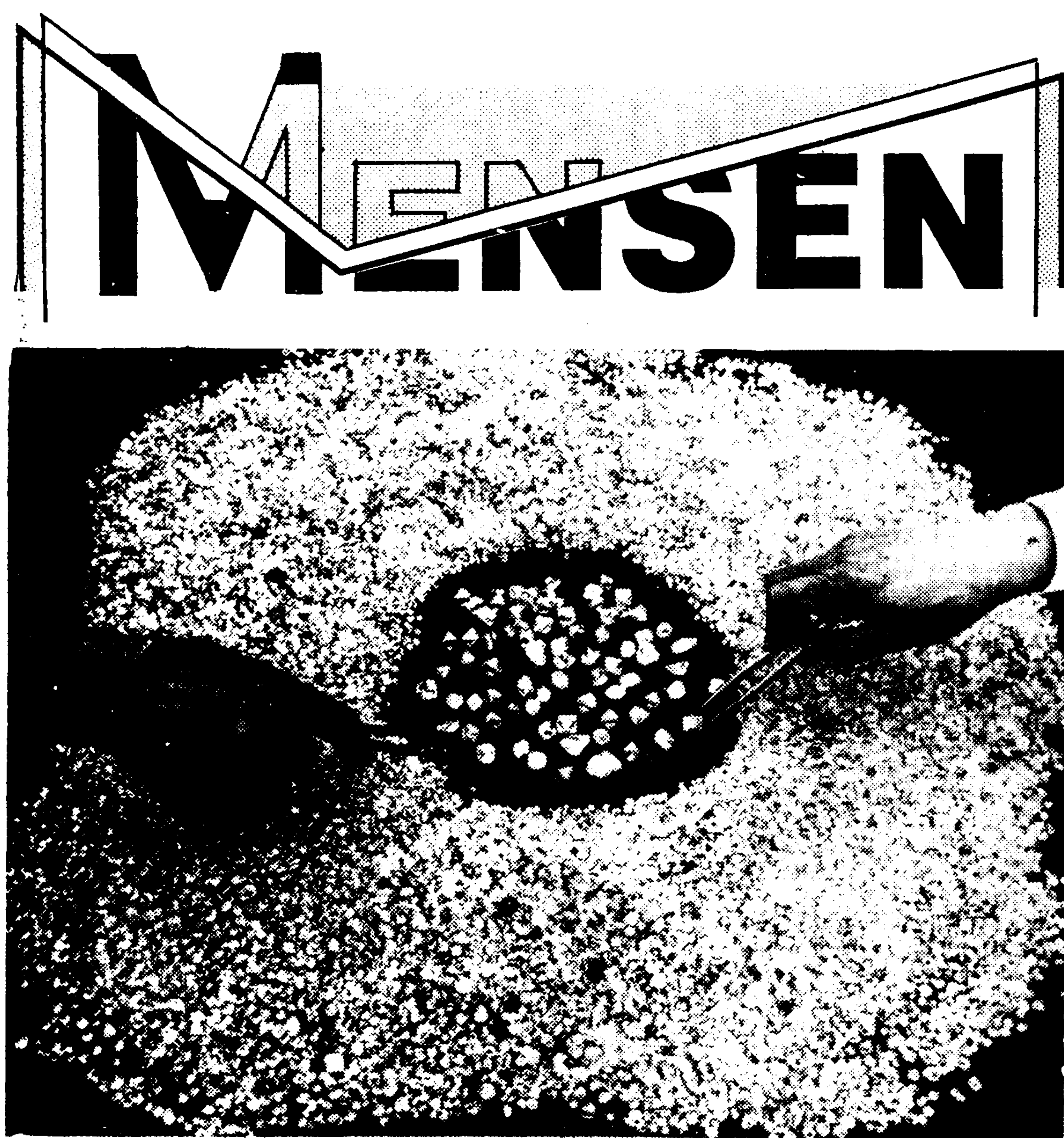
Middenveld: Vanenburg (PSV), Wouters (Aja), Suvrijn (For).

Aanval: Rob Witschge (Aja), Kieft (PSV), Huistra (Twe), Van Basten en Gullit (Mil).

SPORT AGENDA [illegible]

ZONDAG
VOLLEYBAL
[illegible]

Miljoenen dollars aan De Beers DIAMANTEN bijeen, om gecontroleerd en gesorteerd te worden. Voordat de diamanten worden verscheept worden ze grondig onderzocht. Deze zullen naar Londen worden verscheept voor een centrale verkoop organisatie.

*****

In de Verenigde Staten, zijn voor het eerst cellen van een ongeboren kind GEIMPLANTEERD in de hersenen van een patient, die lijdt aan de ziekte Parkinsons. Dit heeft het centrum voor medische wetenschappen van de Universiteit van Colorado, in de stad Denver, vrijdag bekendgemaakt. De leider van het medisch team dat de operatie uitvoerde, Curt Freed, verklaarde, "gelukkig" te zijn over het feit dat de patient de ingreep heeft doorstaan. "We gaan nu een periode van afwachten in", zei hij. Volgens hem zijn soortgelijke operaties, die in de Verenigde Staten zeer omstreden zijn, eerder uitgevoerd in Mexico en Zweden. Maar die bleven zonder resultaat, aldus Freed. Een zegsman zei dat de cellen woensdag tijdens een acht uur durende operatie zijn ingeplant bij een 52-jarige man, die al meer dan twintig jaar leed aan de ziekte van Parkinson. volgens hem zag het er donderdag naar uit dat de patient, die onbekend wil blijven, op normale wijze herstelt. Het implanteren van foetuscellen is de afgelopen jaren ook toegepast bij de behandeling van diabetici en van stralingsslachtoffers van de ramp met de kerncentrale in de Sovjetrussische stad Tjernobyl.

*****

De Franse auteur en filosoof Emile-Michel Cioran heeft donderdag de PRIJS PAUL MORAND van de Academie Francaise toegekend gekregen. De in 1911 in Roemenie geboren Laureaat maakte naam met filosofische essays en een beroemde verzameling aforismen. De met 100.000 gulden gedoteerde prijs, die sinds 1980 elke twee jaar wordt vergeven, is gesticht ter herdenking van de in 1976 overleden schrijver Paul Morand, de belangrijkste romancier van de Franse avantgarde in de jaren twintig. Bekende werken van Cioran zijn "precis de decomposition", en de Aforismenbundels "La Tentation D'Exister", "De L'Inconvenient D'etre Ne" en "Le Mauvais Demiurge".

*****

Professor J.J. Van Rood, hoogleraar inwendige geneeskunde met als bijzondere leeropdracht immunohematologie in Leiden, kreeg donderdag een EREDOCTORAAT van de universiteit van Essen. Het is zijn achtste eredoctoraat en dat is volgens de Leidse medische faculteit voor Nederland uniek. De universiteit van Essen heeft prof Van Rood het eredoctoraat verleend voor zijn werk op het gebied van de transplantatie geneeskunde. Van Rood is een van de geestelijke vaders van het HLA-systeem een weefseltypering dat een belangrijke rol speelt bij het voorkomen van afstoting van het getransplanteerde orgaan. Transplantaties hebben een veel grotere kans van slagen als de HLA-groepen van donor en ontvanger goed met elkaar overeenkomen. Van Rood heeft in 1967 de organisatie Eurotransplant opgericht die zorgt voor de coordinatie van transplantaties in een groot aantal Europese landen. Via het computersysteem van Eurotransplant kan binnen zeer korte tijd een passende ontvanger worden gevonden als er een donororgaan wordt aangeboden. Van Rood en zijn medewerkers zijn ook nauw betrokken bij het wetenschappelijke onderzoek — waarmee grote vooruitgang is geboekt — naar de rol van het HLA-systeem bij ziekten als diabetes, Reuma en kanker.

*****

VROUWEN die als ondernemer of in een vrij beroep een zelfstandig inkomen hebben, kunnen zich binnenkort verzekeren tegen inkomensderving tijdens zwangerschapsverlof. Goudse verzekeringen heeft deze nieuwe polisbepaling opgenomen in haar arbeidsongeschikt- heidsverzekering voor ondernemers. De uitkering duurt maximaal 14 weken. De verzekeraar noemt deze verzekering uniek. Minister De Koning (Sociale Zaken) heeft deze week nog laten weten, er niets voor te voelen recht te geven op een uitkering tijdens het bevallingsverlof. Vrouwen in loondienst krijgen hun salaris gedurende deze periode (12 weken) wel gewoon doorbetaald via de ziektewet. Naar schating zestig- tot tachtigduizend vrouwen oefenen een zelfstandig beroep of bedrijf uit. Veel vrouwen werken als ondernemer of directeur/grootaandeelhouder mee in het bedrijf van hun man of partner.

*****

Zijreflectie op fiets effectief

Het Gebruik van de sinds de begin 1987 verplichte ZIJREFLECTOREN op fietsen blijkt vruchten af te werpen. Het aantal fietsdoden bij schemer en duisternis is vorig jaar gedaald met 17 procent ten opzichte van het jaar daarvoor. Daar tegenover staat een toeneme van het aantal verongelukte fietsers overdag met 4,5 procent.

Minister Smit van Verkeer en Waterstaat heeft de Tweede Kamer deze cijfers verstrekt.

Smit baseert haar optimisme over de gunstiger invloed van de reflectoren op het aantal ongevallen verder op het percentage gewonden onder fietsers: bij duisternis een daling van 17 procent, overdag 8,5 procent minder ten opzichte van 1986.

AGENDA CURAÇAO

WEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN
STADS- EN 2DE DISTRICT OOST
12 november 1988 vanaf 08.00 uur t/m 14 november 1988 om 07.00 uur.
Dokter Olie, Dokterskamer Marie Pompoen, tel.: 615265 / 615044; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613121 b.g.g. 625822/625800 toestel 143. (dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Winklaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST
11 november 1988 vanaf 17.00 uur t/m 14 november 1988 om 07.00 uur
Dokter Swart, Spreekkamer: Van Leeuwenhoekstraat, tel.: 624113/624443; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 82367 b.g.g. 625822 / 625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession, mevr. Pablo en Elhage)

DERDE DISTRICT BANDABAO
11 november 1988 vanaf 17.00 uur t/m 14 november 1988 om 07.00 uur.
Dokter Vonhogen, Spreekkamer: Sentro Mediko Barber, tel.: 641605 / 641658; spreekuren: 10.00-11.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 75761 b.g.g. 625822 / 625800 toestel 143.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Lucacius en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

THORAX CENTER (Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 85544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 85917.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

Wega di Number CURAÇAO

8771
0167
3858

WIT GELE KRUIS PRINSES MARGRIET (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947/81078; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; na 17.00 uur kunt u de zuster van de wacht bellen: zuster Botermans, tel.: 72682, pageboy 027-360.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

*****

NEUTRALE WIJKVERPLEGING (voorheen Wijkverpleging Curaçao): Kantoor Rio Canario-/Gosieweg, tel.: 44231 44232; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-18.00 uur; de wacht heeft zuster Samson, tel.: 616718.

*****

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

*****

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU: voor meer informatie kunt u de volgende nummers bellen: 75628, 672289 en 55504.

*****

LUCHTPOSTSLUITING (Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 11.30 uur; woensdag 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag 17.30 uur en zaterdag 10.45 en 17.00 uur.

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

BOTICA BANDABAO: dagelijks geopend van 08.00-19.00 uur.
BOTICA'S (weekeindedienst)
Zat.: Otrobanda
Paradeis, F.D. Rooseveltweg 46-B, tel.: 89676.
Punda
Juliana, Julianaplein 6, tel.: 54500.

Zon.: Otrobanda
Union, Breedestraat 137, tel.: 623575.
Punda
Vredenberg, Socratesstraat, tel.: 613300.

*****

ZONDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP
08.00-22.00 uur "Rotterdam".

*****

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP
09.00-18.00 uur "Carla Costa" S.J.

*****

VERLOF BEGRAFENIS
12 nov.: R.A. de Windt, Uteweg 53.
13 nov.: H.R. Andrade, Vesuviusstraat 19.

*****

DIVERSEN
ANTILLIAANSE GNOSTISCHE BEWEGING
Brievengat: iedere maandag- en woensdagavond om 19.30 uur te Jirajaraweg 8, Centrum Devi Kundalini.
iedere woensdag- en vrijdagavond om 19.30 uur te **Openbare Basisschool Brievengat.**
Bandabao: iedere donderdagavond om 19.30 uur gebouw Credit Union San Pedro.
Kanga: iedere woensdag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Centrum Abraxac, achter Kooyman.
Santa Rosa: iedere maandag- en zaterdagavond om 19.30 uur te Aloëstraat 12.

*****

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zon.: 10.00 uur hoogmis (Ned.).
BARBER (H. Joseph): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: zat.: 18.30 uur; zon.: 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 en 19.00 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.00, 17.00 (Spaans) en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): zat.; 19.30 uur; zon.: 09.00 (Ned.) en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zon.: 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: zat.: 18.00 uur; zon.: 08.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jesus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned.).
KORAAL SPECHT (Goede Herder): zat.: 19.00 uur; zon.: 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zon.: 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
(Santa Ana): zat.: 19.30 uur; zon.: 08.00 en 19.00 uur
(Santa Famia): zon.: 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
PIETERMAAI (kathedraal): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00, 09.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: zat.: 18.30 uur; zon.: 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: zat.: 19.00 uur; zon.: 20.00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zon.: 17.00 uur.
SOTO: zat.: 19.00 uur; zon.: 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): zat.: 07.00 en 19.00 uur; zon.: 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): zat.: 18.00 uur; zon.: 09.00 en 18.00 uur.
TERA KORA: zon.: 18.00 uur.
WESTPUNT: (H. Petrus): zat.: 19.00 uur; zon.: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zon.: 10.00 uur.
WISHI (H. Teresita): zat.: 19.00 uur; zon.: 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): zat.: 18.30 uur; zon.: 08.30 en 17.30 uur.

*****

GEREFORMEERDE KERK
SERU FORTUNA (Seru Fortuna 208-A): 10.00 uur ds J. Glas.
BUENA VISTA (Cubaweg 100): 08.30 uur ds J.J. Schreuder.
GROOT KWARTIER (Arowakenweg 28): 08.30 uur ds J. Glas; 17.00 uur ds J. Glas.
SANTA ROSA (Marakaweg 1): 10.00 uur ds J.J. Schreuder.

*****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
TAMARIJNKERK (Jasmijnweg): 09.30 uur ds E.J. Schusslër (Extra collecte Gideon's Int.).
EBENEZER CHURCH (Plasa Obed Anthony): 09.30 uur ds J. Moen (Extra collecte Gideon's Int.).
EMMAKERK (Schottegatweg Noord): 09.30 uur ds A. Otten (Extra collecte Gideon's Int.).

*****

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE MORAVIAN CHURCH
Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
zaterdagavond 19.00 uur zangdienst.
zondagmorgen 09.30 uur preekdienst.
Emmy Berthold Kleuterschool, Suffisant)
zondagavond 18.00 uur Papiamentse dienst.

*****

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
zaterdag
21.00 en 24.00 uur *Salsa* (ƒ.5,- p.p.).
zondag
21.00 uur *Salsa* (ƒ.5,- p.p.).

*****

TELECURAÇAO
ZATERDAG: 17.30 Telefiesta met Tante Irma en Tante Shirley; 18.30 My two dads; 19.00 Our House; 19.30 Life at Cityhall; 20.00 Notisiero Tele-8; 21.30 Komedie Hende sa bira Monster; 22.00 Wega di Number Kòrsou; 22.10 vervolg Komedie; 23.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.10 Sena di Señor; 17.00 Sala di konsierto; 17.45 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Telepatria met Chin Behilia; 19.00 Detective Scool; 19.30 Moda ku Mylène; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Shete dia; 21.00 Miniserie; 22.00 Santo Domingo invita; 23.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

*****

AMIGOE Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scharlooweg ... P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000
Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander.
Antillean News Holding NV
Hoofdredactie:
Ard Horvers (hoofdredacteur)
Hanneke van Kouwen (wnd. hoofdredactrice)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Yvonne van Es, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór tien uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Eileen Landsmark.

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Correspondent:
Gerard van Veen, Postbox 118, tel.: 873859 (Franse kant).
Abonnement en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel.: 23919.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabant Pers.

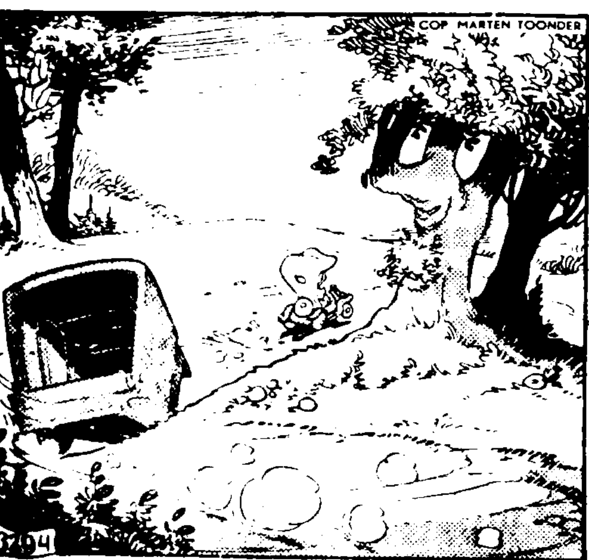
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 370503, 370504 en 370304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

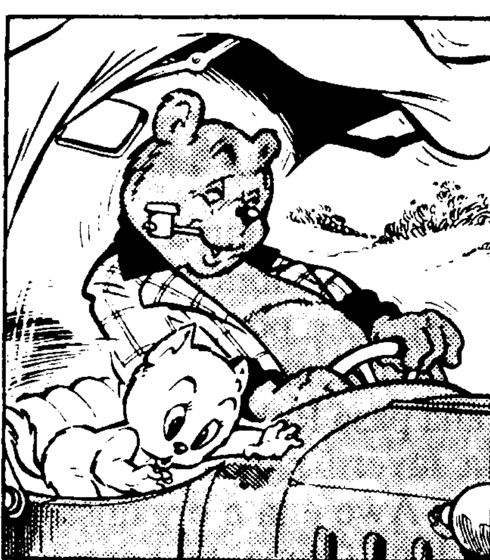
Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand.**

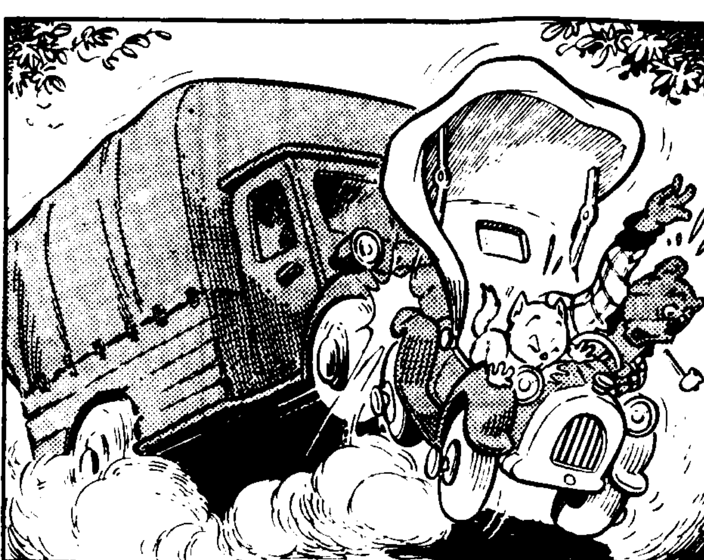
Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Heer Bommel gaat het overdoen

door Marten Toonder

3294 — De Oude Schicht snorde met een flink gangetje over de weg. Het landschap was hier heuvelachtig, zodat de snelheid steeds groter werd zonder dat heer Ollie op het gaspedaal hoefde te trappen.

"Je ziet hoe het gaat", sprak hij glimlachend. "Men rijdt en men rijdt en men let niet op de snelheidsmeter". "Die werkt trouwens niet", zei Tom Poes oplettend.

"U moet hem laten nakijken, heer Bommel!" "Men let niet op de snelheidsmeter", hernam heer Ollie met lichte nadruk. "... voordat men het weet komt de bocht in het zicht — en dan is het te laat".

"Daar is de bocht!" zei Tom Poes haastig. "De Dalverse b... ... Ik zie hem wel, jonge vriend. Dit keer ben ik paraat, hoor! Ik ben immers bezig om de tweede juli over te doen? Ik ga die botsing ongedaan maken en wat er toen gebeurde zal mij geen tweede maal passeren!"

Zo sprekende remde hij krachtig, om in een rustif tempo de bocht te kunnen nemen. Maar ach, hij had niet in de gaten, dat een grote vrachtauto hem achterop kwam rijden. Het was een wagen van het vervoerbedrijf "De Vlugge Jager", die zijn best deed om voor het donker in Rommeldam te zijn.

Toen heer Ollie nu zo plotseling remde bonkte het gevaarte met grote snelheid tegen de Schicht aan, zodat het trouwe voertuigje, of het wilde of niet, door de Dalverse Bocht heen werd gesleurd...

HENRY ® By Dick Hodgins

HENRY'S RHYMES FOR OUR TIMES
Now and then I try to build my muscles
But all I ever get...
...are tired blood corpuscles!

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

HAVE YOU ANY GOOD FICTION AROUND I HAVEN'T READ?
HMM... LET ME SEE...
HOW ABOUT THIS BROCHURE BONER WROTE-"SUN AND FUN ON AN ARK"?

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

PARDON ME, I HATE TO SEE GOOD FOOD GO TO WASTE
NOW I SEE WHY YOU ASKED FOR A TABLE NEXT TO THE KITCHEN

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

SINCE SHE MARRIED THAT RICH FOREIGNER SHE'S BEEN SUCH A SNOB! IT'S EITHER HER OR ME, REDEYE!
BABBLING WATER, YOU AND ABDUL ARE NO LONGER WELCOME HERE!

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): geopend op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

SPREEKUUR (gezaghebber): elke donderdag van 09.00-11.00 uur op het Bestuurskantoor, Kralendijk; laatste donderdag van de maand van 10.00-12.00 uur te Rincon.

DIERENARTS DR J.A. JANSEN (Dokterskliniek Noord Saliña, tel.: 4255): spreekuren: dinsdag en vrijdag van 14.00-15.00 uur en voorts volgens afspraak.

LVV: **openingstijden slachthuis** maandag t/m woensdag van 07.00-12.00/13.00-16.00 uur en donderdag en vrijdag van 06.00-11.00/11.30-14.30 uur.

(13 nov.)
SOTEBO
11.00 uur Jeslumina vs Rincon Stars; 13.00 uur La Sonrisa vs Sotebo; 15.00 uur Saliña Sluggers vs Chivaz Regal - Stadion.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

Sint

KRALENDIJK — Eind van deze maand zal de Goedheiligman ook op Bonaire aankomen. De juiste datum is nog niet bekend. Particulieren en verenigingen kunnen Sint Nicolaas ontvangen. Daarvoor moet contact worden opgenomen met Papa Antoin, die de bezoeken coördineert. Wie wat financiële hulp wil bieden kan daarvoor terecht bij penningmeester Eric Beeldsnijder

Twee vallen dierenasiel

KRALENDIJK — De twee dierenvallen die de Stichting Dierenasiel heeft aangeschaft kunnen gebruikt worden om loslopende honden of poezen in de kooi te lokken. Zodra het dier de kooi binnengaat op zoek naar het voedsel, valt automatisch de deur dicht. Iedereen kan deze kooi gebruiken om zwerfhonden of poezen te vangen.

De Stichting brengt en haalt de kooi op bij de gebruiker. Voor het gevangen dier zal een tehuis gezocht worden. Indien dit niet lukt, dan zal het dier bij de dierenarts gebracht worden. Zo kan het leed van thuisloze dieren verzacht worden, aldus de Stichting.

Wie een bijdrage wil leveren aan het asiel — kan contact opnemen met vertegenwoordigers van de stichting: 8164 of 8314.

Aisco tevreden met nieuwe cao

KRALENDIJK — De algemeen directeur van de Antillean International Salt Company (Aisco) Rene Hakkenberg heeft laten weten, dat de nieuwe cao voor de komende twee jaar tot tevredenheid van de directie is afgesloten. Deze nieuwe overeenkomst is op enkele punten gewijzigd met de vorige na de vele regens van de afgelopen maanden.

Hakkenberg: "De beslissing van de werknemers en de vakbond wijst op een volwassen aanpak van het probleem. Het tekent ook de bezorgdheid die er bij de werknemers bestaat voor ons bedrijf". Hakkenberg meent, dat de totale samenwerking tussen directie, werknemers en vakbond de komende problemen het hoofd kan bieden.

Niki Tromp tegen kapitein van cruiseschip Aquanaut:

'Wees voorzichtig met onze onderwater-wereld'

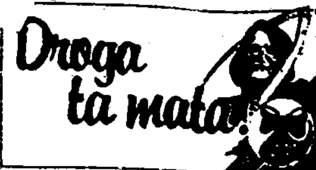
KRALENDIJK — Woensdag was er gelegenheid om kennis te maken met de gezagvoerder en de bemanning van het cruiseschip Aquanaut Holiday. Het schip zal wekelijks Bonaire aandoen om de aan boord zijnde duikers in de gelegenheid te stellen bekende duikplaatsen rond Klein Bonaire en ter hoogte van Slagbaai te bezoeken.

Hoewel het in de bedoeling lag van de agent van het schip-Bonaire Trading Co. Ltd — om gezaghebber mr George Soliana gezagvoerder Gerry Hytha een geschenk aan te bieden, liet de eerste burger om onbekende redenen verstek gaan. Hugo Gerharts zelf nam de honneurs waar en bood de gezagvoerder voor de passagiers een video over de onderwaterwereld van Bonaire aan, terwijl kapitein Hytha zelf werd verrast met het Bonaire-boek.

Waarnemend hoofd van het toeristen- bureau Niki Tromp heette kapitein Hytha en zijn bemanning van harte welkom. Het was het resultaat van besprekingen die al geruime tijd geleden gevoerd waren in de Verenigde Staten, aldus Tromp. Toch benadrukte hij dat de komst van het schip, dat een accomodatie heeft voor tachtig duikers niet van gevaar ontbloot was. De onderwaterwereld is vooralsnog het enige dat Bonaire te bieden heeft, aldus Tromp. Die zal dus geconserveerd moeten worden. Hij drukte kapitein Hytha dan ook op het hart zijn duikers te instrueren elke beschadiging aan de riffen en de visstand te voorkomen.

KRALENDIJK — De waarnemend directeur van het Bonaireaanse toeristenbureau Niki (P.N.) Tromp biedt gezagvoerder Gerry Hytha van de Aquanaut een herinnering aan van Bonaire.

Sector samen ontwikkelen

Gedeputeerde roept bevolking op om te helpen in toerisme

WILLEMSTAD — "Er moet nog veel werk verzet worden om het toerisme te ontwikkelen. Dat moét evenwel gebeuren als we onze doelstelling willen bereiken. Eenieder kan daaraan een bijdrage leveren op een eigen, positieve en creatieve manier. Het is onze wens dat iedereen meewerkt door zijn talenten en kennis aan te wenden voor de ontwikkeling van het toerisme en door zijn werk op een zo goed mogelijke wijze te verrichten."

Dat schrijft gedeputeerde Ruben Page van Toerisme in een begeleidend schrijven bij zijn doelstellingen: een twee pagina's tellend uittreksel met daarop een aantal punten die uitgevoerd moeten worden om het toerisme verder te ontwikkelen. Dat moet goed georganiseerd worden, aldus Page en daarvoor moeten de overheid en de private sector samenwerken.

SAMENWERKEN

"We zijn ervan overtuigd dat Curaçao een belangrijke toeristische bestemming kan worden in het Caribisch gebied. Maar om dat te bereiken moeten we samenwerken en onze activiteiten op elkaar afstemmen en ons realiseren dat we het eiland samen moeten promoveren." De gedeputeerde nodigt dan ook de gehele bevolking uit om een bijdrage daaraan te leveren.

Als eerste doelstelling wordt genoemd de installatie van een nieuw orgaan: 'de Curaçao Tourism Development Foundation'. Daarnaast moeten er wetten komen voor de noodzakelijke promotie en controle op de diensten en organisaties die toeristische activiteiten ontplooien. Er moet verder een luchtvaart- politiek ontwikkeld worden in overleg met de centrale regering zodat Curaçao in deze politiek een belangrijke stem kan kri gen.

MARKETINGPLAN

Verder noemt Page het inventariseren van alle toeristische attracties op het eiland, zodat die op verantwoorde wijze in het buitenland gepromoveerd kunnen worden. Er zal dan ook een marketingplan worden opgesteld in samenwerking met de private sector. Page wil regelmatig een vergadering beleggen met iedereen die in het toerisme werkzaam is. De private sector moet werken aan een verbetering van het toeristische produkt en nieuwe attracties zoeken. Om het een toerist nog beter naar zijn zin te maken, moeten op het eiland veel feesten en speciale evenementen worden georganiseerd, aldus Page.

Ook aan de infrastructuur moet worden gewerkt, noemt de gedeputeerde verder. De hotels zullen verder gerenoveerd worden en zullen geprivatiseerd worden. Daarnaast zal steun worden gegeven voor de bouw van nieuwe hotels en nieuwe toeristische attracties. De faciliteiten op de luchthaven en de cruise- terminal moeten verder verbeterd worden, evenals de stranden die kunstmatig aangelegd zullen worden.

De gedeputeerde zal zich ook intensief bezig gaan houden met de juiste promotie van Curaçao in het buitenland. Daarbij wil hij bewerkstelligen dat alle sterke punten van het eiland, met name die attracties waarmee Curaçao zich onderscheidt van de rest van het Caribisch gebied, de aandacht krijgen. Ook zullen de toeristenbureau's in het buitenland en de toeristische vertegenwoordigers, versterkt worden.

Voz di Flamingo

KRALENDIJK — Voor de tweede maal organiseert de werknemers van het Flamingo Beach hotel een songfestival. "Voz di Flamingo Beach" was de vorige maal een doorslaand succes en de deelnemers zijn inmiddels weer begonnen met hun repetities. Dat gebeurt onder leiding van Lanlan Clarenda, oprichter en medewerker van Tipico Bonaireano. Het songfestival is in het jeugdhuis Jong Bonaire op vrijdag 25 november.

Kinderpostzegels

KRALENDIJK — De laatste kinderpostzegel- actie op Bonaire heeft een bedrag opgebracht van 11.395 gulden. Voor de kinderen die postzegels hebben verkocht is een loterij georganiseerd. De trekking daarvan is op 11 november gehouden in het programma van "Tante Linda" via Voz di Bonaire. Tijdens de uitzending hield ook de voorzitter van de Federatie Antilliaanse Jeugdzorg (FAJ) Eric van der Hoeven een toespraak. De contact persoon van het comité Kinderpostzegels op Bonaire is Theresita M. Tore- Strickx.

Rik Lina op Saba

DE NEDERLANDSE kunstenaar Rik Lina exposeert op Saba in Heleen's Art Gallery. Rik is geen onbekende in de Nederlandse Antillen. Hij woonde met zijn gezin vele jaren op Bonaire waar hij zich specialiseerde met het in beeld brengen van de bijzondere schoonheid van het Caribische koraalrif. Dit is zijn derde bezoek aan het eiland Saba waar hij naast de hernieuwde kennismaking met het inmiddels befaamde Saba Marine Park (verleden jaar assisteerde hij park managers Tom van 't Hof en Randall Thielman bij de aanleg van de ankerplaatsen) een studie maakt van het regenwoud dat de Sabaanse vulkaan- hellingen bedekt.

Op zijn kleurrijke tentoonstelling bij Heleen's Art Gallery, een kleine maar fijne tentoonstellings- ruimte en een "must" voor ieder die het schilderachtige eiland bezoekt, zijn vooral werken op papier te zien, studies en prenten die de aanzet zijn tot meer monumentale olieverf schilderijen.

"Ik vind het fantastisch om weer eens op een plek te zijn waar ik al die heldere felle kleuren die ik in mijn werk gebruik, en waar men in het grijze Holland maar vreemd tegenaankijkt, weer gewoon overal om me heen zie. Echt een verademing!" aldus Rik Lina.

De tentoonstelling duurt tot 26 november.

KRALENDIJK — Afgelopen woensdag verbleven mr Van Weel en drs Vogelzang van het Nederlandse Rode Kruis op Bonaire. Het werkbezoek van beide heren leverde voor onaire een EHM-wagen op. Dat is een aanhangwagen waarin materiaal voor eerste hulp is opgeslagen.

Deze Eerste Hulp Materiaal (EHM) wagen zal ter beschikking worden gesteld van de afdeling Rode Kruis van Bonaire. De Bonaireaanse voorzitter van het Rode Kruis P.F. (Boy) Chatlein nam de wagen in ontvangst in de koraal van het Bejaardentehuis. Van Weel en Vogelzang brachten eveneens een beleefdheids- bezoek aan gezaghebber mr George Soliana.

*****

Luchthavendak slecht onderhouden

KRALENDIJK — De grote schade die het dak van de luchthaven heeft opgelopen tijdens de tropische depressie Joan, is zeker niet alleen door de toen sterke wind veroorzaakt. Het blijkt dat het onderhoud van het dak eveneens sterk verwaarloosd was. Soms kon men vanuit de verkeerstoren het dak zien opbollen als er een harde wind waaide.

Hieruit blijkt duidelijk, dat het dakbeschot en de dakbedekking niet meer stevig vastzaten en de wat hardere wind kon de dakbedekking dus van het dak blazen.

Op zich was de windsterkte tijdens Joan niet zodanig, dat een normaal geconstrueerd gebouw schade had moeten oplopen. Het op tijd repareren van de losse dakbedekking had aanzienlijke schade kunnen voorkomen, of te beperken. Overigens moet er wel rekening mee gehouden worden, dat de levensduur van een bitumineuze dakbedekking beperkt is. Vervanging na vijftien jaar is niet ongebruikelijk.

Samenwerking tussen Saudiarabië en Texaco

LONDEN — Saudiarabië en de Amerikaanse oliemaatschappij Texaco hebben in Londen de overeenkomst ondertekend voor de gezamenlijke raffinage, distributie en verkoop van olieprodukten in 23 Amerikaanse staten. In juni was overeengekomen dat Saudiarabië een belang van vijftig procent neemt in raffinage- en verkoop- activiteiten van Texaco in het oosten en zuiden van de Verenigde Staten.

De twee partijen kwamen verder overeen om een nieuwe onderneming, Star Enterprises, op te richten. Dit concern heeft het recht om 600.000 vaten olie (van 159 liter) per dag van Saudiarabië te kopen tegen marktprijzen. Saudiarabië levert 75 procent of naar schatting dertig miljoen vaten van de beginvoorraad en vijftig procent van het werkkapitaal.

De overeenkomst heeft een waarde van ongeveer 1,8 miljard dollar, waarvan Saudiarabië 812 miljoen dollar bijdraagt in contanten. De olie wordt geraffineerd, gedistribueerd en verkocht via het bestaande net van Texaco. Het net bestaat uit drie grote raffinaderijen, 49 olieterminals en duizenden benzinestations.

HERSTRUCTURERING

Voor Texaco is de transactie onderdeel van een herstructurerings- programma. Het bedrijf wil belangen ten bedrage van ongeveer vijf miljard dollar afstoten. Tot de herstructurering is onder meer besloten wegens de financiele problemen die zijn ontstaan als gevolg van een miljarden- boete die Texaco heeft moeten betalen aan concurrent Pennzoil.

Sinds de komst van minister van olie Hisham Nazer in 1986 is Saudiarabië bezig voet aan de grond te krijgen in de raffinage en de verkoop van olie. Door de lage olieprijzen levert de export van ruwe olie veel minder op dan vroeger. Nazer heeft donderdag gezegd dat de overeenkomst met Texaco de eerste stap is in een strategie "die Saudiarabië in de hele wereld zal trachten te kopiëren". Eerder deze week heeft Saudiarabië al besloten tot de oprichting van een eigen staatsolie- maatschappij.

WARSCHAU — Een staking tegen de voorgenomen sluiting van de Leninwerf in het Poolse Gdansk is op dit moment niet noodzakelijk omdat het nog twee jaar duurt voor de werf gesloten wordt. De leider van het verboden Poolse vakverbond Solidariteit, Walesa, heeft dit verklaard op een persconferentie in Gdansk. Walesa zegt dit te hebben vernomen van de directeur van de werf.

*****

Eerste steen van Marcultura

KRALENDIJK — Op 14 november zal de overeenkomst getekend worden tussen de Fundashon Marcultura en het aannemersbedrijf Jansen voor de nieuwbouw van het project Marcultura te Sorobon. Na de ondertekening zal de eerste steen gelegd worden.

Zoals bekend, is Marcultura een stichting waarin Curaçao en Bonaire samenwerken met Aruba. Van de eerste twee zijn de gedeputeerden van LVV en van Aruba de minister van LVV qualitate qua in het bestuur genoemd. Secretaris is ex-gedeputeerde van LVV Ramoncito Booi.